

LETNO POROČILO 2025

Poslovno in finančno poročilo Mariborske knjižnice

KAZALO

1	OSNOVNI PODATKI O KNJIŽNICI	4
1.1	VELIKOST KNJIŽNICE	4
1.2	MARIBORSKA KNJIŽNICA – OSREDNJA OBMOČNA KNJIŽNICA	4
1.3	ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE	5
1.4	POSLANSTVO KNJIŽNICE	5
2	RAZVOJNE USMERITVE V 2025 IN DOSEŽENI REZULTATI	6
2.1	POROČILO DIREKTORJA O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH – UVODNA BESEDA	6
2.2	MARIBORSKA KNJIŽNICA V ŠTEVILKAH	8
3	KNJIŽNIČNA MREŽA	16
3.1	SKLADNOST S STRATEŠKIM NAČRTOM MK IN PROGRAMOM DELA 2025	16
3.2	KNJIŽNIČNI PROSTOR, INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE, OPREMA	18
4	ORGANIZACIJA IN DELOVANJE KNJIŽNICE	20
4.1	ORGANIZACIJA DELA, ORGANIGRAM, ODDELKI, SLUŽBE	20
4.2	ORGANI UPRAVLJANJA KNJIŽNICE	20
4.3	VARSTVO OSEBNIH PODATKOV	21
4.4	ORGANIZACIJA INFORMACIJSKEGA SISTEMA	21
4.5	ZAPOSLENI	22
4.6	IZOBRAŽEVANJE, STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE	23
4.7	INTERNO KOMUNICIRANJE	23
5	UPRAVLJANJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE	25
5.1	REALIZACIJA CILJEV STRATEŠKEGA NAČRTA	26
5.2	NABAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	26
5.3	ZALOGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	30
5.4	ODPIS GRADIVA	30
5.5	OPREMA, POPRAVILO IN VEZAVA	30
5.6	POSEBNE ZBIRKE	31
6	STORITVE ZA UPORABNIKE	34
6.1	KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V KRAJEVNIH KNJIŽNICAH	34
6.2	ČLANI, OBISK, IZPOSOJA, ODDALJEN DOSTOP	34
6.3	OPOMINI IN IZTERJAVA	35
6.4	PRITOŽBE, POHVALE IN MNENJA UPORABNIKOV	36
6.5	ELEKTRONSKE IN DRUGE STORITVE PRI IZPOSOJI GRADIVA	36
6.6	MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA	38
6.7	IZPOSOJA NA DOMU	38
6.8	IZPOSOJA V BOLNIŠNICO	39
6.9	POTUJOČA KNJIŽNICA – BIBLIOBUS	39
6.10	PREMIČNE ZBIRKE	40
6.11	INFORMACIJSKA SLUŽBA	41
6.12	PRIREDTIVNE IN DEJAVNOSTI V MARIBORSKI KNJIŽNICI	43
6.13	CENTER ZA SPODBUJANJE BRALNE PISMENOSTI	50
6.14	UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	52
6.15	CENTER ZA DOMOZNANSKO DEJAVNOST	53
6.16	DEJAVNOSTI ZA UPORABNIKE S POSEBNIMI POTREBAMI IN DRUGE RANLJIVE SKUPINE	54
6.17	REVJA OTROK IN KNJIGA	56
7	PROMOCIJA, SODELOVANJA	57
7.1	PROMOCIJSKE AKCIJE	57

7.2	SPLETNA STRAN, E-NOVICE, EFOLLOWER	58
7.3	NAŠA SODELOVANJA, STROKOVNE IZMENJAVE, KONFERENCE, SIMPOZIJ, MOBILNOSTI ERASMUS,	61
8	PROGRAM OBMOČNOSTI	66
8.1	ZAGOTAVLJANJE POVEČANEGA IN ZAHTEVNEJŠEGA IZBORA GRADIVA	66
8.2	STROKOVNO SODELOVANJE S KNJIŽNICAMA NA OBMOČJU	66
8.3	USMERJANJE IZLOČENEGA GRADIVA Z OBMOČJA	67
8.4	KOORDINACIJA DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI	67
8.5	KAMRA, DLIB, DIGITALIZACIJA	68
8.6	KNJIŽNICE.SI – PORTAL SLOVENSКИH SPLOŠNIH KNJIŽNIC	68
8.7	SPODBUJANJE BRALNE PISMENOSTI	69
9	FINANČNO IN RAČUNOVODSKO POROČILO	70
9.1	POJASNILA K RAČUNOVODSKEMU POROČILU	70
9.2	OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV	71
9.3	CELOTNI PRORAČUN LETA 2025	73
9.4	PREGLED PREJETIH IN PORABLJENIH SREDSTEV	74
9.5	IZKAZI PRIHODKOV IN ODHODKOV	79
9.6	BILANCA STANJA	90
10	IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	97

1 OSNOVNI PODATKI O KNJIŽNICI

Mariborska knjižnica, Maribor Public Library

Skrajšano ime: Mariborska knjižnica

Rotovski trg 2, 2000 Maribor

Matična številka: 5055636

Davčna številka: 99698722

Šifra proračunskega uporabnika: 37273

1.1 Velikost knjižnice

Mariborska knjižnica je osrednja območna knjižnica, ki deluje na območju dvanajstih občin. Ustanoviteljica je Mestna občina Maribor. Soustanoviteljice so občine Duplek, Hoče-Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Rače-Fram in Starše, pogodbene partnerice pa so občine Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pesnica, Ruše, Selnica in Šentilj.

Kot osrednja območna knjižnica izvaja posebne naloge za knjižnice v občinah Lenart in Slovenska Bistrica.

Število krajevnih knjižnic: 18 (Osrednja knjižnica ima ločena oddelka za otroke in odrasle ter čitalnico, Knjižnica Nova vas ima ločena oddelka za otroke in odrasle), Potujoča knjižnica (bibliobus in premične zbirke).

Posebne zbirke: Študijska zbirka mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva, Igrateka – zbirka igrač, Filmska zbirka, Zbirka neknjižnega gradiva, Glasbena zbirka, Depozitarna zbirka (zbirka obveznih izvodov monografskih in serijskih publikacij), Zbirka redkih in dragocenih knjig, Arhivski zbirki slikanic (PKA in NpA), Domoznanska zbirka.

Povprečno število zaposlenih v letu 2025 (za določen in nedoločen čas): 92, javna dela: 1

1.2 Mariborska knjižnica – osrednja območna knjižnica

Mariborska knjižnica kot osrednja območna knjižnica (OOK) na podlagi pogodbe z Ministrstvom za kulturo in v soglasju s svojim ustanoviteljem opravlja posebne naloge in knjižnice na območju strokovno povezuje v mrežo, ki zagotavlja koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti:

- zagotavlja povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij,
- nudi strokovno pomoč knjižnicam s svojega območja, kar zajema tudi sodelovanje pri načrtovanju razvoja informacijskega sistema,
- koordinira zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva,
- koordinira usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.

Proračunska sredstva za izvajanje posebnih nalog območnih knjižnic prispeva Ministrstvo za kulturo. Mariborska knjižnica na svojem območju strokovno povezuje v mrežo **Knjižnico Lenart in Knjižnico Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica**, domoznansko dejavnost pa usklajuje in koordinira tudi z Univerzitetno knjižnico Maribor.

1.3 Zakonske in druge pravne podlage

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), URL RS 96/2002, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 111/2013, 68/2016, 61/2017; 21/2018
- Zakon o knjižničarstvu, URL RS 87/2001, 92/2015
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), URL RS 163/2022
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, URL RS 29/2003, 162/2022
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, URL RS 73/2003, 70/2008, 80/2012; 28/2023
- Pravilnik o razvidu knjižnic, URL RS 105/2003, 74/2017
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic, URL RS 19/2003
- Zakon o obveznem izvodu publikacij, URL RS, 69/2006, 86/2009
- Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij, URL RS 90/2007
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Mariborska knjižnica (občine Maribor, Duplek, Hoče, Miklavž, Rače – Fram, Starše), MUV št. 8/2005, 16/2006, 17/2009
- Pogodbe o zagotavljanju javne knjižnične službe (za občine Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pesnica, Ruše, Selnica ob Dravi, Šentilj)
- Poslovník kakovosti Mariborske knjižnice, MK Predpis 13/5
- Strateški načrt Mariborske knjižnice 2021-2025 (MK Predpis 57/1)
- Predpisi s področja računovodstva in finančnega poslovanja.
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Mariborske knjižnice (MK Predpis 10/8)
- Pravilnik o delovnih razmerjih (MK Predpis 22/9)
- Pravilnik o varstvu osebnih podatkov v Mariborski knjižnici (MK Predpis št. 24)
- Pravilnik o odpisu in delnem odpisu dolga, odlogu plačila, obročnem plačilu in brisanju podatkov iz baze članov Mariborske knjižnice (MK Predpis št. 65)

1.4 Poslanstvo knjižnice

Mariborska knjižnica je odprt, dostopen in vključujoč prostor znanja, kulture in srečevanja. Smo generator kulturnega dogajanja in soustvarjalec lokalne identitete. Spodbujamo bralno in funkcionalno pismenost ter vseživljenjsko učenje. Uporabnikom, zlasti ranljivim skupinam, nudimo varno, spodbudno in prijazno okolje.

Naš namen je bogatiti in opolnomočiti skupnost, spodbujati kritično mišljenje in bralno kulturo ter biti zanesljiv partner ustanovitelju in mestu. Sodelujemo pri razvoju knjižničarstva, uvajamo inovativne pristope in povezujemo različne dele družbe.

Zaposlenim zagotavljamo varno in ustvarjalno delovno okolje, strokovni razvoj in medsebojno podporo. Kot osrednja območna knjižnica povezujemo regijo ter jo bogatimo z raznolikimi vsebinami, prostori in ljudmi. Mariborska knjižnica je živ ekosistem mesta.

2 RAZVOJNE USMERITVE V 2025 IN DOSEŽENI REZULTATI

Prioritetni cilji v 2025 iz programa dela MK 2025:

1. Sodelovanje s projektanti, Mestno občino Maribor in drugimi deležniki (invalid. organizacijami idr.) pri pripravi na delovanje nove osrednje knjižnice, vključno z definiranjem organizacije in poteka procesov ter z opredelitvijo njene identitete in vloge v Centru Rotovž;
2. Nadaljevanje priprave načrta razvoja in optimizacije delovanja knjižnične mreže;
3. Vzpostavitev medoddelčne izposoje kot nove plačljive storitve Mariborske knjižnice;
4. Priprava modela načrtovanja razvoja, organiziranja, vodenja, nadziranja in vrednotenja storitev in dejavnosti v fizičnem in virtualnem okolju;
5. Povečanje števila zaposlenih glede na razvoj knjižnične mreže (za nove krajevne knjižnice, za obstoječe knjižnice, ki se bodo selile v večje prostore s podaljšano odprtostjo, tudi za povečano obremenitev skupnih služb) in nove naloge osrednje knjižnice;
6. Sledenje ciljem trajnostnega razvoja;
7. Mednarodno sodelovanje in izmenjava znanja (v sklopu projektov Erasmus+ in Ustvarjalna Evropa).

2.1 Poročilo direktorja o doseženih ciljih in rezultatih – uvodna beseda

Za Mariborsko knjižnico je dinamično tranzicijsko leto 2025. Tako na področju opravljanja javne knjižnične službe kot pri intenzivnih pripravah na odprtje nove osrednje enote na Rotovškem trgu in nekaterih drugih enot v knjižnični mreži, so bili narejeni pomembni in nujni koraki, ki tlakujejo pot letu 2026, v katerem se predvideva, da bodo omenjeni projekti zaključeni.

Večina pomembnih kazalcev delovanja ustanove se giblje v okvirih preteklega leta, kar kaže na stabilno delovanje. Nekaj je odstopanj navzgor in navzdol – povečala se je odprtost in s tem dostopnost knjižnic, bistveno višji so parametri virtualnega obiska knjižnice, kar kaže na vse večji pomen digitalnega obraza ustanove in z javno službo povezanih aplikacij. Raste tudi izposoja in obisk knjižnic, narasel je prirast gradiva, kar je posledica izboljšane financiranja na tem področju. Upad izposoje e-knjig lahko pripišemo še vedno relativno novi in zato razvijajoči se platformi COBISS Ela.

V letu intenzivnih priprav je med glavnimi izzivi ostajalo seznanjanje odločevalcev glede obsega in pestrosti dejavnosti, vpetosti v okolje, dometa knjižnice ter s tem povezano potrebo po osredičenju dejavnosti v novi osrednji enoti, kjer bi knjižnica morala zadihati s polnimi pljuči. Zagotovitev prostorske in programske avtonomije za izvajanje knjižnične javne službe v novem domovanju ne sme postati izziv, saj bi s tem a priori spodrezali potencial notranjih sinergij med knjižničnimi programi in storitvami, ki jih želimo nadgraditi, hkrati pa zavrli razvoj nekaterih novih, ki jih načrtujemo. V Knjižnici Rotovž v Mestni hiši kulture – kot tudi v vseh drugih knjižnicah v mreži, ki imajo ustrezne prostorske zmožnosti – želimo razvijati štiri osrednje sodobne vloge: knjižnico kot »tržnico« znanja, idej, premislekov, ki je dostopna vsem, knjižnico kot prostor eksperimenta in inovacije, kjer v interakciji prihaja do nove kvalitete, knjižnico kot »dnevno sobo«, kjer vsak najde prostor zase, ter knjižnico kot vozlišče, ki se prilagaja potrebam ljudi in jih spodbuja, da pri razvoju sodelujejo.

V zvezi s nastajajočim kompleksom na Rotovškem trgu so bili s skupnimi močmi narejeni pomembni koraki: s projektanti, projektno pisarno ter pristojnim uradom MOM smo usklajevali posamezne faze investicije. Redno smo obiskovali gradbišče, predstavljali projekt v različnih zasedbah s ciljem, da se zaposleni, strokovna in splošna javnost seznani z napredovanjem projekta in nov domicil udomačijo že med nastajanjem. Intenzivno so potekale tudi priprave na selitev Knjižnice Studenci na novo, večjo in bolj dostopno lokacijo v Ikona Center. V skladu z dinamiko občin je potekalo tudi delo na projektih nove lokacije Knjižnice Pesnica in nove enote v Staršah. S tesnim sodelovanjem z investitorji si prizadevamo, da bodo novi prostori knjižnic sodobni, dostopni in uporabnikom prijazni.

V dogovoru z občino Rače-Fram nam je uspelo pridobiti financiranje dodatne zaposlitve, s čimer smo se ustrezno odzvali na rastoče parametre v tej enoti. Knjižnica Hoče, ki se v sodelovanju z občino vzpostavlja kot laboratorij, kjer preizkušamo sodobne pristope, je v začetku leta pridobila 3D tiskalnik in 3D skener, ki spodbujata ustvarjalnost in inovacije tako navzven kot navznoter. Nadaljevali smo z drugo fazo avtomatizacije izposoje in ob koncu leta z RFID tehnologijo opremili Knjižnico Pobrežje, hkrati pa so stekle priprave za enak korak v šentiljski enoti. V upravne in finančne procese smo uspešno vpeljali finančno-dokumentacijski program Vasco, kar je izboljšalo učinkovitost poslovanja. Optimirali smo tudi prevozno logistiko – razbremenitev dveh službenih vozil oskrbnikov smo dosegli z nakupom tretjega, s čimer smo po nekaj letih ponovno popolnili vozni park. Preteklo leto je bilo leto strokovnih izmenjav ter iskanja navdiha in idej v nekaj najbolj propulzivnih evropskih knjižnicah. Zaposleni so pridobili nova znanja in dragocene izkušnje na področjih digitalizacije, trajnostnega razvoja, dela z ranljivimi skupinami, načrtovanja in izboljševanja uporabniške izkušnje, obenem pa so vzpostavili dragocene mednarodne povezave. Rezultati mobilnosti se že prenašajo v prakso, kar bo v kombinaciji s pridobljeno akreditacijo Erasmus+ omogočilo nadaljnji razvoj sodobnih, odprtih in vključujočih knjižničnih storitev tudi v prihodnjih letih. Mariborska knjižnica postaja zanimiva za mednarodno strokovno javnost, kar dokazuje izmenjava avstrijske kolegice, ki so jo pritegnili naši pristopi dela z mladimi in povezovanja z okoljem. Nadaljevale so se aktivnosti v projektu Herun, ki razvija pristope in metode na področju senzoričnega branja in ga v okviru programa Kreativna Evropa pripravljamo skupaj s partnerji iz Litve, Portugalske in Ukrajine. Z nadgrajenim programom Umovadba+ smo uspešno kandidirali za sredstva na Javnem razpisu za izbor projektov medresorskega povezovanja kulture in zdravja pod okriljem Ministrstva za kulturo RS. Po izvedenih dveh razvojnih etapah se je v fazo preizkušanja prevesil razvoj aplikacije Mariborealis, vodiča po Jančarjevem Mariboru, ki bo programska obogatitev nove Knjižnice Rotovž. Dejavnosti, projekte in festivale, ki nastajajo v naši produkciji, smo predstavljali na strokovnih srečanjih doma in v tujini, Mariborska knjižnica je postala članica organizacije FELA, ki združuje evropske akterje na področje spodbujanja pismenosti. Priznanje Slovenske sekcije IBBY sta v 2025 prejeli dve s knjižnico povezani strokovnjakinji – zaposlena za uspešno in predano delo z mladimi ter članica uredniškega odbora revije Otrok in knjig, ki izhaja pod okriljem knjižnice. Uspešno in odmevno smo izvedli mnoge dogodke in prireditve – med drugim 13. dan Mariborske knjižnice v Kungoti in s projektom Pravljlični večeri sodelovali v programu Evropske prestolnice kulture Nova Gorica – Gorizia 2025. S kvalitetnim odpisanim gradivom smo oskrbeli dve knjigobežnici – eno na lentovski promenadi, ki je nastala v sklopu participativnega proračuna MOM, drugo, še nastajajočo, pa v občini Lovrenc na Pohorju.

Preteklo leto so odločilno zaznamovale aktivnosti, ki pogled usmerjajo v prihodnost. Pripravili smo nov strateški načrt za razvojno obdobje 2026-2030, ki vsebuje pomembne spremembe, novosti in premike, ki jih bomo izvedli v prihajajoči petletki. Proces priprave je bil dolgotrajen, kar je bilo povezano s pristopom, ki smo ga ubrali – v pripravo strateškega dokumenta so bili na tak ali drugačen način vključeni vsi zaposleni. Čeprav bo večina učinkov participativnega načina priprave vidna šele čez čas oz. ob koncu razvojnega obdobja, ima vključevanje zaposlenih v pripravo razvojnega dokumenta več pomembnih implikacij. Omenil bi dva najpomembnejša vidika, ki ju je tak pristop ozavestil: prvi je generacijski prehod, ki se odvija, ko aktivno delovno dobo zaključujejo izkušeni in zaslužni strokovnjaki z mnogimi znanji, njihova mesta pa zasedajo zaposleni mlajših generacij z novimi idejami in znanji. V tej generacijski tranziciji je participativni proces sam po sebi služil kot kanal predaje bistvenih sestavin identitete in značaja Mariborske knjižnice s starejših na mlajše generacije. Drugi pomemben vidik participativnega pristopa pa je povezovanje zaposlenih pred pomembnimi koraki v bližnji prihodnosti ter gesta in povabilo, da pri tem aktivno sodelujejo.

mag. Klemen Brvar, direktor

2.2 Mariborska knjižnica v številkah

Tabela 1: Pregled števila prebivalcev po občinah

OBČINA	Število prebivalcev 2025*
Maribor	114.301
Duplek	7.057
Hoče-Slivnica	11.913
Kungota	5.072
Lovrenc na Pohorju	2.944
Miklavž na Dravskem polju	7.261
Pesnica	7.819
Rače-Fram	8.167
Ruše	7.175
Selnica ob Dravi	4.402
Starše	4.128
Šentilj	8.386
Skupaj	188.625

*Število prebivalcev na dan 1. 1. 2025 (vir: SURS).

Tabela 2: Splošni in finančni kazalniki

Kazalniki	Realizacija 2025	Pogodbe 2025	Realizacija 2024	Realizacija 2023
Skupni proračun knjižnice	5.753.152	5.646.336	5.106.740	4.887.754
Skupna sredstva knjižnice na prebivalca	30,50	29,93	27,18	26,18
Sredstva občinskih proračunov na prebivalca	26,16	25,96	23,07	22,60
Državna sredstva na prebivalca	2,46	2,35	2,13	1,85
Lastna sredstva na prebivalca	1,88	1,91	1,98	1,73

Tabela 3: Prirast knjižničnega gradiva – naslovi

	Nakup	Dar	Obvezni izvod	Lastna izdaja	Skupaj (ni vsota)
Knjige	3.339	1.475	1.588	0	5.849
Neknjižno gradivo	287	38	81	0	405
Serijske publikacije	157	60	561	1	724
Skupaj (ni vsota)	3.767	1.559	2.193	1	6.912

Tabela 4: Prirast knjižničnega gradiva – izvodi

	Nakup	Dar	Obvezni izvod	Lastna izdaja	Skupaj
Knjige	27.309	1.815	1.615	0	30.739
Neknjižno gradivo	419	45	86	0	550
Serijske publikacije	698	213	606	22	1.539
Skupaj	28.426	2.073	2.307	22	32.828

Tabela 5: Velikost knjižnične zbirke

	Izvodi
Knjige	841.220
Neknjižno gradivo	53.374
Serijske publikacije	9.737
Skupaj	904.331

Tabela 6: Elektronski viri

Zbirka e-virov	Število naslovov
E-knjige: COBISS Ela	2.716
Zvočne knjige: Audibook	1.002
Spletni filmi: BSF	414
E-serijske publikacije	12
Podatkovne zbirke	8
Skupaj	4.152

Tabela 7: *Struktura in število članov

	Mladi			Odrasli					Skupaj
	Predšol.	Osnovnoš.	Skupaj	Dijaki	Študenti	Zaposl.	Nezap.	Skupaj	
*Vsi	1.581	8.298	9.879	2.703	1.218	12.356	6.000	22.277	32.156
Od tega 1. vpis v 2025	524	1.126	1.650	311	203	1.231	739	2.484	4.134
Postajališča premičnih z.	353		353	192				192	545
Vsi člani	1.581	8.651	10.232	2.703	1.218	12.356	6.192	22.469	32.701

*Podatki o članih, ki so v programu Cobiss/Izpisi zaradi rednih postopkov ažuriranja baze članov uvrščeni pod kateg. Drugo ali Brez vrednosti, so prišteti k Zaposlenim, v osrednjih pionirskih odd. pa k Osnovnošolcem. V letu 2025 je bilo teh članov 2.896, kar je potrebno upoštevati pri interpretaciji primerjalnih podatkov o članstvu.

Tabela 8: Obisk

	Mladi	Odrasli	Skupaj
Fizični obisk, od tega:	/	/	589.864
- obisk knjižnice	/	/	482.055
- obisk prirediteljev	59.906	57.707	117.613
- obisk študijskih krožkov	0	8.033	8.033
- obisk postajališč premičnih zbirk	/	/	1.609
Virtualni obisk, od tega:	/	/	665.554
- obisk zaradi izposoje e-knjig	748	11.165	9.316
- spletnih strani*	/	/	1.302.785
- Cobiss+ (Moja knjižnica)	26.911	123.005	161.074
- Dostopi do e-virov na daljavo*	/	/	8.661
Vsi obiski	/	/	1.255.418

* Orodja za spremljanje virtualnega obiska ne omogočajo ločenega beleženja mladih in odraslih obiskovalcev spletnih strani in dostopov do e-virov na daljavo.

Tabela 9: Izposoja knjižničnega gradiva

	Strokovne knjige	Leposlovne knjige	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	Skupaj
- mladi	153.873	475.199	40.377	4.434	673.883
- odrasli	219.611	551.544	26.482	36.163	833.800
Skupaj v enotah MK	373.484	1.026.743	66.859	40.597	1.507.683
Skupaj iz premičnih zbirk, od tega:	1.081	1.559	0	0	2.640
- mladi	458	188	0	0	646
- odrasli	623	1.371	0	0	1.994
Izposojeno gradivo skupaj mladi	154.331	475.387	40.377	4.434	674.529
Izposojeno gradivo skupaj odrasli	220.234	552.915	26.482	36.163	835.794
Izposojeno gradivo skupaj	374.565	1.028.302	66.859	40.597	1.510.323
Od tega e-gradivo (e-knjige Biblos, Cobiss Ela, zvočne knjige Audibook, filмотека BSF)	1.651	10.155	/	/	11.806

Posredovanje informacij o gradivu in iz gradiva

Posredovanje informacij beležimo z aplikacijo BelInfo. V letu 2025 smo informacije beležili v treh vzorčnih tednih (dva tedna z visokim obiskom in en srednji teden). Ustrezne tedne določimo na podlagi statistike izposoje za obdobje zadnjih treh let.

- Število vseh posredovanih informacij 168.132
- Število domoznanskih informacij 1.363 domoznanskih

Tabela 10: Prireditve in obiskovalci na prireditvah

	Število prireditvev				Število obiskovalcev			
	Mladi	Odrasli	SO	Skupaj	Mladi	Odrasli	SO	Skupaj
Vse prireditve, od tega	969	534	11	1.514	51.819	49.859	552	102.230
- domoznanske	46	78	3	127	9.393	10.737	209	20.339

Tabela 11: Prireditve in dejavnosti v knjižnici

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število prireditvev		
	Za mlade	Za odrasle	Skupaj
Razstave, od tega	153	127	280
- tematske razstave	33	42	75
- priložnostne razstave	117	75	192
- vodstva po razstavah	1	3	4
- otvoritev razstave	2	7	9
Vodstva po knjižnici, od tega	73	18	91
- vodstva po knjižnici	53	9	62
- vodstva s pravljico	20	2	22
- vodstva z informacijskim opismenjevanjem	0	7	7
Ure pravljič, od tega	418	4	422

- redne ure pravljič	147	0	147
- napovedane skupine – OŠ	51	0	51
- napovedane skupine – vrtci	207	0	207
- ure pravljič z ustvarjalnico	13	0	13
- napovedane skupine – za odrasle	0	4	4
Predstavitev elektronskih virov	0	14	14
Informacijsko opismenjevanje	0	0	0
Delavnice	6	51	57
Srečanja z ustvarjalci	5	22	27
Predavanja	0	15	15
Bralni klub	3	34	37
Pravljične vesele počitnice	10	0	10
Igralnica	46	1	47
Bralni projekti	2	7	9
Rastem s knjigo	73	87	160
Pravljični večeri za odrasle	0	4	4
Umovadba	0	33	33
Drugo	40	22	62
Skupaj	829	439	1.268
- od tega domoznanske	37	60	97

Tabela 12: Obiskovalci prireditev in dejavnosti v knjižnici

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število obiskovalcev		
	Mladi	Odrasli	Skupaj
Razstave, od tega	35.408	33.950	69.358
- tematske razstave	15.645	15.900	31.545
- priložnostne razstave	19.661	17.688	37.349
- vodstva po razstavah	17	147	164
- otvoritev razstave	85	215	300
Vodstva po knjižnici, od tega	1.404	681	2.085
- vodstva po knjižnici	900	440	1.340
- vodstva s pravljičo	457	93	550
- vodstva z informacijskim opismenjevanjem	47	148	195
Ure pravljič, od tega	6.917	2.185	9.102
- redne ure pravljič	2.038	1.409	3.447
- napovedane skupine – OŠ	969	146	1.115
- napovedane skupine – vrtci	3.781	507	4.288
- napovedane skupine - odrasli	1	30	31
- ure pravljič z ustvarjalnico	128	93	221
Predstavitev elektronskih virov	0	382	382

Informacijsko opismenjevanje	0	0	0
Delavnice	157	450	607
Srečanja z ustvarjalci	142	573	715
Predavanja	12	304	316
Bralni klub	10	370	380
Pravljичne vesele počitnice	127	68	195
Igralnica	309	265	574
Bralni projekti	25	59	84
Rastem s knjigo	1.547	2.753	4.300
Pravljичni večeri za odrasle	3	200	203
Umovadba	0	1.064	1.064
Drugo	1.513	1.053	2.566
Skupaj	47.574	44.358	91.932
- od tega domoznanske	8.686	9.116	17.802

Tabela 13: Prireditve zunaj knjižnice

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število prireditev		
	Za mlade	Za odrasle	Skupaj
Razstave, od tega	0	2	2
- tematske razstave	0	1	1
- vodstvo po razstavi	0	1	1
Vodstva po knjižnici, od tega	1	0	1
- vodstvo po knjižnici	1	0	1
Ure pravljic, od tega	102	0	102
- redne ure pravljic	0	0	0
- napovedane skupine – OŠ	3	0	3
- napovedane skupine – vrtec	97	0	97
- napovedane skupine - odrasli	0	0	0
- ure pravljic z ustvarjalnico	2	0	2
Predstavitev elektronskih virov	0	0	0
Informacijsko opismenjevanje	8	0	8
Delavnice	1	1	2
Srečanja z ustvarjalci	0	37	37
Predavanja	0	15	15
Bralni klub	2	0	2
Pravljичne vesele počitnice	7	0	7
Igralnica	1	0	1
Bralni projekti	1	3	4
Rastem s knjigo	1	0	1
Pravljичni večeri za odrasle	0	32	32

Drugo	14	14	28
Skupaj	138	104	242
- od tega domoznanske	9	21	30

Tabela 14: Obiskovalci prireditev zunaj knjižnice

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število obiskovalcev		
	Mladi	Odrasli	Skupaj
Razstave, od tega	222	592	814
- tematske razstave	222	472	694
- vodstvo po razstavi	0	120	120
Vodstva po knjižnici, od tega	33	5	38
- vodstvo po knjižnici	33	5	38
Ure pravljič, od tega	2.300	390	2.690
- redne ure pravljič	0	0	0
- ure pravljič za napovedane skupine - OŠ	161	10	171
- ure pravljič za napovedane skupine - vrtec	2.067	343	2.410
- ure pravljič z ustvarjalnico	72	37	109
Predstavitev elektronskih virov	0	0	0
Informacijsko opismenjevanje	179	24	203
Delavnice	80	8	88
Srečanja z ustvarjalci	8	1.740	1.748
Predavanja	0	327	327
Bralni klub	41	8	49
Pravljične vesele počitnice	269	112	381
Igralnica	80	3	83
Bralni projekti	237	264	501
Rastem s knjigo	33	2	35
Pravljični večeri za odrasle	25	1.320	1.345
Drugo	738	992	1.730
Skupaj	4.245	5.787	10.027
- od tega domoznanske	707	1.830	2.537

Tabela 15: Prireditve v virtualnem okolju knjižnice

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število prireditev		
	Za mlade	Za odrasle	Skupaj
Srečanja z ustvarjalci	0	0	0
Drugo	0	4	4
Skupaj	0	4	4
- od tega domoznanske	0	0	0

Tabela 16: Obiskovalci virtualnih prireditev

Vrsta prireditve /dejavnosti	Število obiskovalcev		
	Za mlade	Za odrasle	Skupaj
Srečanja z ustvarjalci	0	0	0
Drugo	0	256	356
Skupaj	0	256	256
- od tega domoznanske	0	0	0

Tabela 17: Kazalniki uporabe

Kazalci/kazalniki	2021	2022	2023	2024	2025	% 24/25
Število enot – krajevnih knjižnic	19	21	21	21	21	0
Število postajališč bibliobusa	45	46	46	46	45	-2,17
Število lokacij premičnih zbirk	7	7	7	7	7	0
Odprtost/dostopnost skupaj (ur)	30.904	34.081	33.098	34.031	34.422	+1,15
Število prebivalcev na dan 1. 1. 2025 (vir: SURS)	184.895	186.489	186.674	187.885	188.625	+0,39
ČLANI	26.329	27.836	30.994	30.127	*32.701	*+8,54
OBISK skupaj (fizični in virtualni)	928.057	927.219	973.661	1.255.418	2.087.326	+60,14
Fizični obisk	432.974	466.727	547.948	590.067	592.318	+0,38
- obisk knjižnice (krajevne knjižnice + premične zbirke)	373.867	389.355	442.932	463.557	482.055	+3,99
- obisk prireditev in dejavnosti	57.747	71.461	97.681	117.816	102.230	-13,23
- obisk študijskih krožkov	1.360	5.911	7.927	8.694	8.033	-7,6
Virtualni obisk	495.083	460.492	425.713	679.252	1.495.264	+45,42
- e-obisk (e-knjige)	12.251	13.188	16.426	11.913*	9.316	-21,80
- spletna stran	336.072	311.096	261.182**	495.743	1.302.785	+162,8
- spletne prireditve	16.140	12.917	11.392	13.698	13.428	-1,97
- Cobiss+, Moja knjižnica	123.677	114.723	128.031	149.916	161.074	+7,44
- Knjižnica na daljavo	6.943	8.568	8.682	7.982***	8.661	8,5%
IZPOSOJA SKUPAJ	1.297.533	1.338.246	1.460.488	1.495.170	1.510.323	+1,01
- od tega izposoja e-gradiva (COBISS Ela, Audibook, filmoteka BSF)	17.251	18.664	24.392	16.820	11.806	-29,81
Število izposoj na člana	49,28	48,08	47,12	49,63	46,19	-6,93
Število izposoj na prebivalca	7,02	7,18	7,82	7,96	8,01	+0,63
Število posredovanih informacij	218.018	109.598	152.184	175.645	168.132	-0,04
Število prireditev	759	1.843	1.456	1.487	1.514	+1,81
Število srečanj študijskih krožkov	103	545	720	754	662	-12,2
Število vseh transakcij z gradivom v knjižnici	2.094.046	2.053.208	2.313.257	2.363.154	2.405.461	+1,79
Obrat knjižničnega gradiva	1,49	1,51	1,64	1,68	1,67	-0,60

ZALOGA knjižničnega gradiva	868.250	885.228	887.999	891.682	904.331	+1,42
Zaloga na prebivalca	4,70	4,75	4,76	4,75	4,79	+0,84
PRIRAST knjižničnega gradiva	31.625	30.706	27.730	29.846	32.828	+9,99
Prirast na prebivalca	0,17	0,16	0,15	0,16	0,17	+6,25
Število naročenih e-virov	9	8	8	8	8	0
- od tega dostopnih na daljavo	9	8	8	8	8	0
Število elektronskih in zvočnih knjig (COBISS Ela, Audibook)	2.446	3.515	3.739	2.962	3.718	+25,52
Povprečna cena knjige (fizični nosilec)	20,30	20,75	21,79	22,61	23,41	+3,54
Kazalci/kazalniki	2021	2022	2023	2024	2025	% 24/25
Povprečna cena neknjižnega gradiva (fizični nosilec)	14,26	14,98	15,51	13,71	27,78	+102,63
Povprečna cena serijskih publikacij (fizični nosilec)	61,07	58,14	69,72	67,41	69,53	+3,14
Zapisi v lokalni bazi	188.384	194.706	200.422	206.614	212.821	+3,00
Zapisi v bazi CONOR.SI	229	251	210	176	261	+48,30
CELOTNA SREDSTVA	4.657.076	4.640.164	4.887.754	5.106.740	5.753.152	+12,66
- Sredstva občin za redno dejavnost	3.851.564	4.005.480	4.219.542	4.334.455	4.934.956	+13,85
- Celotna sredstva na prebivalca	25,19	24,88	26,18	27,18	30,50	+12
Strošek ene izposojene enote	3,59	3,46	3,35	3,42	3,81	+11
ZAPOSLjeni na 31. 12.	91,5	92,5	92	92,7	94,2	+2

*Podatki o članih, ki so v programu Cobiss/Izpisi zaradi rednih postopkov ažuriranja baze članov uvrščeni pod kateg. Drugo ali Brez vrednosti, so prišteti k Zaposlenim, v osrednjih pionirskih odd. pa k Osnovnošolcem. V letu 2025 je bilo teh članov 2.896, kar je potrebno upoštevati pri interpretaciji primerjalnih podatkov o članstvu.

*Prehod na novo platformo za izposajo e-knjig COBISS Ela od junija 2024.

**Prehod na novo spletno stran na drugi domeni novembra 2023 in prehod na novo Google analitiko 4. junija 2023.

***Prvih šest mesecev l. 2024 ni deloval dostop do spletnega arhiva dnevnika Večer.

3 KNJIŽNIČNA MREŽA

3.1 Skladnost s strateškim načrtom MK in Programom dela 2025

Delovanje in razvoj oddelka sta se ravnala po smernicah za doseg oziroma uresničevanje ciljev Strateškega načrta Mariborske knjižnice 2021-2025. Nadeljevale so se in bile izvedene naslednje aktivnosti:

- aktivnostmi na področju razvoja in racionalizacije delovanja knjižnične mreže na vseh nivojih izvajanja knjižnične dejavnosti (analiza postajališč bibliobusa v okviru delovne skupine in oblikovanje predloga za spremembo organizacije urnika voženj),
- projekti širitve knjižnične mreže (Starše, Miklavž),
- dogovori za selitve posameznih enot v predvidene nove prostore (Pesnica, Studenci),
- dogovori za širitev obstoječega knjižničnega prostora v enoti Kungota,
- dogovori za reorganizacijo in prilagajanje postopkov upravljanja in vzdrževanja knjižničnih zbirk,
- proaktivno upravljanje storitev in dejavnosti za uporabnike,
- digitalna transformacija postopkov dela z uporabniki (priprave na uvedbo knjigomatov, prehod na RFID sisteme, samopostrežen prevzem rezervacij),
- uresničevanje transparentne, učinkovite in spoštljive komunikacije v oddelku in med oddelki,
- aktivno ohranjanje že vzpostavljenih sodelovanj in ustvarjenjem novih stikov z okoljem (partnerstva z različnimi organizacijami, projektna sodelovanja, sodelovanja z društvi, ustanovami, redna komunikacija s financerji, sodelovanja s posamezniki na prostovoljni ravni, povezovanje z organizacijami za ranljive skupine uporabnikov, ...).

V okviru že vzpostavljenih in nekaterih na novo imenovanih delovnih skupin smo nadaljevali z načrtovanjem in postavljanjem novih organizacijskih shem delovanja posameznih delovnih procesov: načrtovanje storitev in dejavnosti, načrtovanje nove ponudbe v novi Knjižnici Rotovž, izvajanje in koordinacija bralnih projektov (RSK, Bralna značka, bralni klubi), izvajanje in koordinacija bibliopedagoškega dela (informacijsko opismenjevanje, vodstva po knjižnici, predstavitve e-virov), izvajanje programa Erasmus + in projekta Herun (Ustvarjalna Evropa).

Zaključen je bil pregled čitalniške zbirke monografij, dokončno je bila oblikovana in pripravljena referenčna čitalniška zbirka za novo Knjižnico Rotovž.

Nadaljevali smo s sistematično koordinacijo procesa odpisov gradiva po enotah, v sodelovanju z Oddelkom za nabavo in obdelavo (prerazporejanje zadnjih izvodov gradiva v mreži in domoznanskega gradivo iz drugih enot v OKD in DMZ zbirki).

Dokončno je bila dorečena politika oblikovanja in dopolnjevanja zbirk PKA in NpA (arhivskih slikanic za interno uporabo),

Oblikovan je bil predlog za reorganizacijo bibliobusnih postajališč, kjer analiza in zmožnosti ustanove izkazujejo smiselnost prehoda iz dvoizmenskega pokrivanja terena na enoizmenskega.

Nadaljevali smo s premišljenim načrtovanjem prireditev in dejavnosti po enotah (vzdržno najavljanje vrtčevskih in šolskih skupin za PU, časovno sprejemljivejša razporeditev obiska napovedanih skupin, ki ne preobremenijo izposoje, prenosi razstav, prenosi vsebin bralnih klubov, sodelovanje med sodelavci oddelka pri pripravi in postavitvah tematskih razstav, idr.).

V Knjižnici Duplek je bilo vzpostavljeno delovanje Bralnega kluba, ki je bil uspešno sprejet v okolju.

Nadaljevali smo z že vzpostavljenim kombiniranim delom po enotah, za zagotavljanje kontinuitete odprtosti po rednem urniku, pri čemer smo za nekatere enote uspeli zagotoviti le minimalno pomoč v izposoji (2-3 ure).

Ekipo študentov, ki pomagajo pri delovnih nalogah v primeru izapdov in skupnih akcijah, smo okrepili za 3 nove kandidate. Decembra so se začeli uvajati v enotah OK, Np in Pb. V mreži smo imeli sicer tekom leta zagotovljeno občasno pomoč treh stalnih študentk.

S prehodom na pošiljanje e-opominov (marec 2024) smo intenzivneje posodabljali in dopolnjevali osebne podatke v bazi članov (aktivno pridobivanje e-naslovov). Število prejemnikov e-opominov se že drugo leto povečuje.

Nadaljevali smo z rednim izvajanjem izterjave in sodne izterjave neporavnanih dolgov, pri čemer smo ohranili prakso obveščanja dolžnikov pred predajo primerov v obravnavo pooblaščenim agenciji.

Ohranjamo protokol notranje komunikacije med zaposlenimi na vseh hierarhičnih nivojih (redna tematska srečanja vseh zaposlenih Oddelka za knjižnično mrežo z izmenično udeležbo sodelavcev drugih oddelkov MK, redna srečanja izvajalcev dejavnosti, organizirana s strani Oddelka za dejavnosti, prireditve in promocijo, redni sestanki vseh zaposlenih, sestanki ekip po enotah, redni letni obhodi po enotah direktorja in pomočnika, individualni letni pogovori med zaposlenimi in vodjo Oddelka za knjižnično mrežo, tematska delovna srečanja v manjših kadrovskih zasedbah, obveščanje o aktualnih temah in aktivnostih po e-pošti, interna delitev znanj, mentoriranje novih zaposlenih in študentov, interna izobraževanja v okviru priprav na strokovni izpit, interna izobraževanja za uporabo programske opreme C-Lib/ izposoja, idr.).

V okviru strokovnih izmenjav z Mestno knjižnico Ljubljana smo v mesecu maju sodelovali pri udeležbi sodelavcev MK na predstavitvi dobrih praks in izmenjavi delovnih izkušenj na različnih področjih dela. Gre za koristno navezo z največjo splošno knjižnico v Sloveniji, ki je po organizaciji in obsegu sorodna Mariborski knjižnici.

Tekom leta smo morali zaradi upokojitev, odpovedi rednega delovnega razmerja in prehodov kadra med oddelki poseči v kadrovsko strukturo posameznih enot in formirati nove ekipe izposojevalcev. Oddelku za mrežo so se pridružili 4 novi sodelavci, pri čemer se je oddelek tudi številčno okrepil za eno sodelavko. Dodatno zaposlitev smo v podporo vodji Knjižnice Rače pridobili s strani Občine Rače-Fram.

Z županom Občine Rače-Fram smo sklenili dogovor o dodatni odprtosti Knjižnice Rače. Enota se z januarjem 2026 odpira za dodaten delovni dan (poleg ostalih dni v tednu še ob torkih).

V času poletnega urnika smo ohranili enake odpiralne čase enot kot smo jih dorekli v letu 2024. Prilagojen poletni urnik je uporabnikom omogočal dostop do knjižničnih storitev Mariborske knjižnice od ponedeljka do petka v dopoldanskem in popoldanskem času ter ob sobotah v dopoldanskem času.

Maja smo v Knjižnici Kungota izvedli tradicionalni Dan Mariborske knjižnice, ob vzpostavljenem sodelovanju z lokalno skupnostjo, pri čemer smo bili aktivno vpeti tudi zaposleni Oddelka za knjižnično mrežo.

Decembra smo izvedli delovno akcijo RFID konverzije gradiva v enoti Pobrežje in že načrtovali januarsko akcijo RFID konverzije za knjižnico Šentilj (priprava ekip za konverzijo, potrditev datuma, vpoklic študentov in sodelavcev iz drugih oddelkov za pomoč pri izvedbi akcije). Konverzijo smo izvedli ob tedenski zaprtosti enote Pobrežje.

Z županom Občine Lovrenc na Pohorju smo sklenili dogovor o odkupu odpisanega gradiva iz naših enot za namen vzpostavitve večje knjigobežnice na Činžatu (zaselek Občine Lovrenc na Pohorju). Na lokaciji smo posredovali 1.390 enot odpisanega knjižnega gradiva.

Decembra je bilo v okviru projektov Participativnega proračuna MOM vzpostavljeno delovanje knjigobežnice na Lentu v Mariboru, katere dopolnjevanje in vzdrževanje smo prevzeli v osrednji enoti.

Ob koncu leta so stekli dogovori za širitev projekta Umovadba v knjižnico Pobrežje.

Inventure v letu 2025

Inventurne popise smo izvedli v enotah Selnica, Bistrica ob Dravi, Duplek, Osrednja knjižnica, Čitalnica in Pionirska knjižnica, pri čemer smo zagotovili minimalen izpad odprtosti enot (Se 1 dan, Du 2 dni, OK 7 dni (v času poletnega urnika), Č (nismo zapirali) in PK 5 dni, v času poletnega urnika). Skupaj je bilo odčitanih skoraj 270.000 enot gradiva v 15 dneh. Na inventurnih popisih je sodelovalo 33 sodelavcev iz Oddelka za knjižnično mrežo, 4 sodelavci iz drugih oddelkov in 3 študentke.

3.2 Knjižnični prostor, investicije, investicijsko vzdrževanje, oprema

Na področju IKT smo bili leta 2025 uspešni pri kandidaturi na neposrednem pozivu za sofinanciranje letnega nakupa računalniške opreme za potrebe splošnih knjižnic, ki ga je razpisalo Ministrstvo za kulturo. Prijavili smo nakup knjigomata in dveh RFID delovnih postaj za knjižnico Pobrežje. Skupna vrednost nakupa je znašala 8.594,90€, od Ministrstva za kulturo smo prejeli 4.972€, razliko 3.622,90€ smo pokrili iz lastnih sredstev.

Iz lastnih sredstev smo za nujno IKT opremo za mrežo 22 enot namenili 18.473,48€. Zaradi zastarelosti programske in strojne opreme je bila izvedena nujna zamenjava strežnika, namenjena računovodstvu. Sočasno so se izvedli nujni nakupi za računalniško, omrežno in periferno opremo, ki je prenehala delovati zaradi zastarelosti ali tehničnih okvar, kar vključuje stacionarne računalnike, terminčne tiskalnike, čitalce črtnih kod in omrežnih stikal.

Za vzdrževanje IKT opreme (licence za programe) smo namenili 5.652,92€.

Tabela 18: Kazalniki – prostorski pogoji, investicije, vzdrževanje

	Rezultat 2024	Cilj 2025	Realizacija 2025
Število krajevnih knjižnic	21	21	21
Število m2 prostora	7.269	7.269	7.269
Število večjih investicijskih vzdrževanj	0	0	0
Število novih prostorov	1	0	0
Število m2 prostorov na 1000 prebivalcev	38, 97	38,97	38,97
Delež doseganja m2 glede na standard	37,2	37,2	37,2
Število prostorov brez ovir za gibalno omejene	17	18	18

Tabela 19: Prostori v knjižnični mreži – lokacije, potrebe, stanje

Enote Mariborske knjižnice	Naslov	potrebna velikost standard m ²	dejanska velikost m ²
Osrednja knjižnica	TC City, začasni prostori	9.000	327
Čitalnica	TC City, začasni prostori		198
Pionirska knjižnica	TC City, začasni prostori + Rotovski trg 6 - mansarda		396
Knjižnica Tabor	Dvořakova ulica 3, Maribor		208
Uprava in učilnice TŽO	Slovenska 40, Maribor, začasni prostori	/	442
Oddelek za nabavo in obdelavo	Zagrebska 20, Maribor, začasni prostori	/	363
Skladišče Tezno	Zagrebska 20, Maribor	/	314
Knjižnica Nova vas	Cesta proletarskih brigad 61a, Maribor	1.700	611
Pionirska knjižnica Nova v.	Cesta proletarskih brigad 63a, Maribor		367
Potujoča knjižnica (sedež)	Zagrebska cesta 18, Maribor	500	175
Knjižnica Bistrica ob Dravi	Ulica 27. decembra 2, Bistrica ob D.	250	151
Knjižnica Duplek	Cesta k Dravi 8, Spodnji Duplek	687	166
Knjižnica Hoče	Sršakova ulica 2, Hoče	684	227
Knjižnica Kamnica	Vrbanska cesta 97, Kamnica	400	210
Enote Mariborske knjižnice	Naslov	potrebna velikost standard m ²	dejanska velikost m ²
Knjižnica Kungota	Zg. Kungota 5, Zg. Kungota	285	66
Knjižnica Lovrenc na Pohorju	Spodnji trg 8, Lovrenc na Pohorju	350	255

Knjižnica Pekre	Bezjakova ulica 6, 2341 Limbuš	500	569
Knjižnica Pesnica	Pesnica pri Mariboru 42a, Pesnica	520	100
Knjižnica Pobrežje	Mercator center, Puhova ul. 1, Maribor	900	523
Knjižnica Rače	Grajski trg 17, Rače	615	170
Knjižnica Janka Glazerja R.	Falska cesta 18, Ruše	670	292
Knjižnica Selnica ob Dravi	Mariborska cesta 26, Selnica ob Dravi	460	415
Knjižnica Studenci	Obrežna ulica 1, Maribor	630	99
Knjižnica Šentilj	Maistrova ulica 2, Šentilj v S. Goricah	600	245
Knjižnica Tezno	Zagrebska cesta 18, Maribor	800	380
SKUPAJ		19.551	7.269

4 ORGANIZACIJA IN DELOVANJE KNJIŽNICE

4.1 Organizacija dela, organigram, oddelki, službe

4.2 Organi upravljanja knjižnice

Člani strokovnega sveta knjižnice

- Brigita Miklič
- Anka Rogina
- Mira Petrovič
- dr. Ema Dornik
- Sandra Kurnik Zupanič

Člani sveta knjižnice

- mag. Majda Potrata (MoM) – predsednica
- Metka Kostanjevec (MoM)
- Slava Andric (MoM)
- Tatjana Frangež (MoM)
- Simona Kalšan Kildenfoss (Hoče-Slivnica)
- Ines Pečnik (Miklavž)
- mag. Martina Zorko (Starše)
- Tjaša Franc (Duplek)
- Monika Skledar (Rače-Fram)
- Semir Atić (MK)
- Zora Lovrec Jagačič (MK)
- mag. Nina Hriberšek Vuk (MK) – namestnica predsednice

4.3 Varstvo osebnih podatkov

Delo pooblaščenih oseb za varstvo podatkov določa Splošna uredba o varstvu podatkov (General Data Protection Regulation – GDPR).

Temeljna načela Uredbe so zakonitost, poštenost in preglednost, omejitev namena, najmanjši obseg podatkov, točnost, omejitev shranjevanja, celovitost in zaupnost.

Podlaga za obdelavo osebnih podatkov je lahko osebna privolitev, zakonska zahteva, pogodba, zaščita življenjskih interesov posameznika, naloge v javnem interesu ali izvajanje oblasti in zakoniti interes, ki pa ne velja za javni sektor. Pri tem je treba dosledno upoštevati zakonodajo ZVOP-2 (Zakon o varstvu osebnih podatkov) in Zakon o knjižničarstvu, ki določata nabor osebnih podatkov, ki jih knjižnica sme obdelovati.

Naši uporabniki so s svojimi pravicami seznanjeni z dokumentom *Izjava o varstvu osebnih podatkov v Mariborski knjižnici*, ki je objavljen na spletni strani Mariborske knjižnice.

Pooblaščenec oseb za varstvo osebnih podatkov (DPO) v Mariborski knjižnici sodeluje z zaposlenimi v različnih procesih. V letu 2025 je večina dela potekala v obliki spremljanja, svetovanja in posredovanja predlogov za pravilno in zakonsko skladno uporabo osebnih podatkov ter priprave obvestil, ki jih je vodstvo posredovalo zaposlenim za področja, kjer so bile zaznane priložnosti za izboljšave.

4.4 Organizacija informacijskega sistema

Informacijski sistem Mariborske knjižnice deluje na treh fizičnih in osmih virtualnih strežnikih. Sočasno uporabljamo še zunanje oblačne storitve Veam Cloud in Office 365. Oprema deluje ustrezno. V naslednjih letih bo potrebna zamenjava fizičnih strežnikov MBKHost in MBKCDNOVI zaradi zastarelosti tako strojne kot programske opreme. V letu 2025 smo dodali nov fizični strežnik za računovodstvo ter nanj premestili virtualni strežnik. Storitve za oblačno varnostno kopiranje smo prestavili iz Microsoft Azure na Veam Cloud.

Tabela 20: Postavitve na strežnikih ob koncu leta 2025

STREŽNIK	TIP STREŽNIKA
MBKHOST	fizični
MBKCDNOVI	fizični
WIN-D33SLH84GRS	fizični
BELINFO	virtualni
DATA	virtualni
AD2	virtualni
WEB2	virtualni
AD	virtualni
BACKUP	virtualni
DATA2	virtualni
Racunovodstvo	virtualni
STORITVE V OBLAKU	
Veam	Veam Cloud
Microsoft	Office 365 (mail in ostale storitve)

V Office 365 uporabljamo večino funkcionalnosti, ki jih omogoča paket za izobraževalne ustanove. Najbolj pogosto uporabljeni so:

- Exchange: Sinhroniziran z Active Directory, ki se uporablja za upravljanje e-pošte,
- OneDrive, ki se uporablja za hranjenje podatkov delovnih skupin in posameznikov in
- Teams, kjer so oblikovane delovne skupine za občasne notranje in zunanje komunikacije (sestanki, srečanja, ipd.).

V prihodnje bomo uporabljali Microsoft SharePoint za deljenje datotek in ustvarjanje skupin.

Za zunanjo komunikacijo se primarno poslužujemo videokonferenčnega orodja ZOOM. Pri tem uporabljamo tudi Arnesovo licenco ZOOM, ki nam omogoča večje število udeležencev in možnost uporabe orodja za statistiko udeležencev, ki je koristna za izdajo potrdil o udeležbi na dogodkih.

Načrtovanje, redno vzdrževanje in posodabljanje informacijskega sistema je potekalo na osnovi spremljanja novosti na področju informacijsko komunikacijske tehnologije (IKT), zahtev po posodobitvah IKT in potrebah po oceni IT službe) ter na osnovi načrtovanja posameznih enot, oddelkov in služb. Ob upoštevanju vsega navedenega smo pripravili popis potrebne opreme (s prioriteta) in seznam uskladili z obsegom razpoložljivih finančnih sredstev.

Mariborska knjižnica ob primerni računalniški opremi potrebuje redno vzdrževanje mrežnega sistema, ki zagotavlja varno prenašanje podatkov med strežniki in računalniki na drugih lokacijah. Za to je potreben VPN program, požarni zid in varen usmerjevalnik brezžičnega omrežja. Posodobitev te opreme je ključna, a težavna, saj je veliko lokacij, ki morajo imeti posamezno, a ustrezno opremo.

Za zagotavljanje ustreznega delovanja in širjenje informacijskega sistema v Mariborski knjižnici sodelujemo z zunanjimi institucijami glede posodabljanja računalniške mreže, računalniške opreme in višanja nivoja informacijske varnosti v knjižnici. Sočasno sodelujemo z IZUM glede vzdrževanja, posodabljanja in upravljanja vseh segmentov COBISS ter uvajanja nove tehnologije v knjižnico.

4.5 Zaposleni

Tabela 21: Realizacija po urah

	Realizacij a 2024	Realizacija 2025	% vseh ur leta 2025	Indeks 2024/2025
Redno delo	147.909	148.854	76,40	100,63
Državni praznik	8.350	6.991	3,59	83,72
Letni dopust	25.113	25.420	13,05	101,22
Boleznine	11.844	12.566	6,45	106,09
Porodniško nadomestilo	-	-	-	-
Nadurno delo	1.219	1.005	0,51	82,44
Skupaj	194.435	194.836	100	100,20

Tabela 22: Popoldansko in sobotno delo

Popoldansko delo	34.768	17,84
Delo ob sobotah	3.489	1,79

Tabela 23: Zaposleni po virih financiranja na dan 31.12.2025

Vir financiranja	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2025
1. Državni proračun	2
2. Proračun občin (2a+2b+2c)	90,7
2.a Proračun MOM 100%	66
2.b Proračun MOM v deležu	7,3
2.c Proračuni drugih občin	17,40
3. ZZZS in ZPIZ	0
4. Sredstva EU, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	0
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	0
6. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek)	0
7. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe	0,5
8. Sredstva za financiranje javnih del	1
9. Namenska sredstva, iz katerih se v celoti zagotavlja financiranje stroškov dela zaposlenih, in sicer mladih raziskovalcev, zdravnikov pripravnikov in specializantov, zdravstvenih delavcev pripravnikov in zdravstvenih sodelavcev pripravnikov ter zaposlenih na raziskovalnih projektih	0
Skupno število vseh zaposlenih (od 1. do 9. točke)	94,2
Skupno število zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 6	92,7
Skupno število zaposlenih pod točkami 4, 5, 7, 8 in 9	1,5

4.6 Izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje

Tabela 24: Število ur in udeležencev izobraževanja

	Interno	Zunanje	Skupaj
Število ur	2.340	3.049	5.389
Število zaposlenih	89	86	175

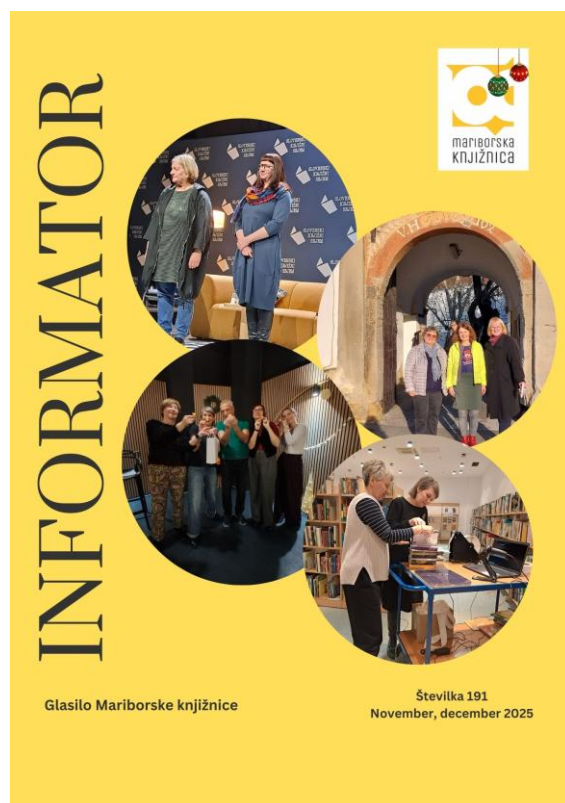
4.7 Interno komuniciranje

Intranet Mariborske knjižnice

Zaposleni so v letu 2025 prek intraneta mesečno naročali material in storitve, ki jih potrebujejo za svoje delo, ter dostopali do vseh internih dokumentov.

Interno glasilo Informator

Za zaposlene smo izdajali glasilo Informator. Izdali smo 5 številk internega glasila v elektronski obliki za listanje, ki so dosegljive na spletni strani Mariborske knjižnice. Informator smo vsebinsko in vizualno prenovili.

Informator št. 191, november-december 2025

Nagrade zaposlenim in knjižnici

Tabela 25: Nagrade

Nagrada, priznanje	Prejemnik
Priznanje slovenske sekcije IBBY	Lea Hedl
Priznanje Občine Rače-Fram Moj kraj	Metka Lipnik
Srebrni grb Občine Šentilj	Sabina Kotnik

5 UPRAVLJANJE KNJIŽNIČNE ZBIRKE

Pri nabavi in pridobivanju knjižničnega gradiva smo v Oddelku za nabavo in obdelavo delovali v smeri realizacije ciljev strateškega načrta Mariborske knjižnice 2021–2025 za področje 3 – Knjižnična zbirka. Izpostavljamo temeljna področja, ki smo jih v procesu pridobivanja in procesiranja knjižničnega gradiva v letu 2025 izvajali in evalvirali.

Izbor gradiva je potekal po ustaljenih postopkih in v skladu s prepoznanimi potrebami aktivnih in potencialnih uporabnikov Mariborske knjižnice. Izhajali smo iz načela zagotavljanja enake dostopnosti gradiva za vse prebivalce na območju, kjer Mariborska knjižnica izvaja javno službo. Z uravnovešenim prirastom in letnim odpisom gradiva smo v okviru vsebinskih kriterijev upravljanja zbirke nadaljevali z aktualizacijo fonda osrednje in krajevne knjižnic.

Selitev osrednjih enot knjižnice na začasno lokacijo zahteva skrben premislek pri oblikovanju primerne ponudbe vsebin in različnih vrst knjižničnega gradiva. Na začasni lokaciji smo ga zaradi prostorske omejenosti do selitve v nove prostore na Rotovškem trgu bili tudi v letu 2025 primorani zagotavljati v omejenem obsegu.

Redno smo spremljali pričakovanja uporabnikov glede storitev knjižnice in njenega fonda. V okviru možnosti smo realizirali deficite pri nabavi gradiva, ki so ga uporabniki želeli zaradi izposoje, za potrebe informacijske službe in za potrebe izvajanja prireditev in dejavnosti v knjižnici. Zahteve po prednostni nabavi in obdelavi gradiva smo v okviru finančnih možnosti realizirali v najkrajšem možnem času. Kupovali smo gradivo za izvajanje storitev, namenjenih ciljnim skupinam uporabnikov (Umovadba+), gradivo za permanentno izobraževanje in aktivno izrabo prostega časa, upoštevali smo potrebe širšega okolja in lokalnih skupnosti po tiskanem gradivu, neknjižnem gradivu in elektronskih virih. Načrtno smo dopolnjevali zbirko domoznanskega gradiva in jo v letu 2025 med drugim obogatili z nabavo domoznanskih razglednic iz 1. polovice 20. stoletja. Izbor naročenih serijskih publikacij so v okviru razpoložljivih sredstev oblikovali vodje knjižničnih enot glede na potrebe uporabnikov in specifiko posameznih knjižničnih okolij.

V letu 2025 smo ohranili e-vire z dostopom na daljavo in podaljšali naročnine za elektronske serijske publikacije. Članom knjižnice smo omogočili izposajo elektronskih knjig ponudnika COBISS Ela in zvočnih knjig na portalu Audibook. Prav tako smo podaljšali naročnino za dostop do portala baze slovenskih filmov (BSF).

Nabava knjižničnega gradiva v letu 2025 je po vsebinski plati in glede na razmerja med vrstami gradiva skladna s priporočili in standardi za splošne knjižnice. Glede letnega prirasta izvodov priporočil standarda zaradi primanjkljaja sredstev nismo uspeli realizirati. Vendar smo s skrbnim vsebinskim pregledom in premišljenim razporejanjem skrbeli, da je kakovostno gradivo na voljo v vseh oddelkih in knjižničnih enotah ter na bibliobusu. Načrtno smo izbirali in nabavljali gradivo za spodbujanje razvoja branja, bralne kulture in informacijske pismenosti ter zagotavljali podporo knjižničnim projektom in prireditvam za promocijo branja kvalitetnega leposlovja. Tudi pri neknjižnem gradivu smo za nakup izbirali kvalitetno produkcijo.

Nabavljali smo gradivo za posebne zbirke, in sicer za Cedeteko, Igroteko, Študijsko zbirko za mladinsko književnost, Filmsko in AV zbirko. Za uporabnike s posebnimi potrebami smo kupili gradivo v povečanem tisku, knjige, prirejene za dislektike, e-gradivo, opremljeno s podnapisi v slovenskem jeziku. Enakomerno dostopnost do knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju smo zagotavljali z načrtnim nakupom kvalitetnega prevodnega leposlovja, humanistike in subvencioniranega gradiva v vse knjižnične enote.

S sredstvi, ki smo jih prejeli od države, smo kupovali v skladu z zahtevami Ministrstva za kulturo (publikacije v javnem interesu, subvencija JAK in ARIS, ponatisi slovenske izvirne leposlovne klasike in ponatisi izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle, kakovostna otroška in mladinska literatura in zvočne ter e-knjige v slovenskem jeziku).

5.1 Realizacija ciljev strateškega načrta

Strateška usmeritev 1: Upravljanje knjižničnih zbirk:

- aktualizirali smo dokument Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva,
- revidirali in aktualizirali smo dokumente o postopkih dela s knjižničnim gradivom.

Strateška usmeritev 2: Upravljanje posebnih zbirk:

- skrbeli smo za dopolnjevanje fonda vseh posebnih zbirk.

5.2 Nabava knjižničnega gradiva

V Programu dela Mariborske knjižnice za leto 2025 smo za nakup gradiva glede na priporočila in standarde za splošne knjižnice načrtovali 1.080.333,00 EUR. S prejetimi namenskimi sredstvi smo realizirali nakup gradiva v znesku 746.540,52 EUR, in sicer:

- sredstva občin: 328.405,00
- Ministrstvo za kulturo – redna sredstva: 242.211,00
- Ministrstvo za kulturo – projekt Umovadba+: 3.990,15
- Ministrstvo za kulturo – sredstva OOK za gradivo : 6.000,00
- lastna sredstva: 165.934,37

Tabela 26: Nabava knjižničnega gradiva po virih financiranja

Vir financiranja	Realizacija 2024 v €	Realizacija 2025 v €	Gradivo 24/25 v €
Občine	274.338,30	328.405,00	54.066,70
MZK	184.869,00	*246.201,15	61.332,15
MZK za OOK	6.500,00	6.000,00	-500,00
Lastna sredstva	156.029,01	165.934,37	9.905,36
Skupaj	621.736,31	746.540,52	124.804,21

*Od tega redna sredstva MZK: 242.211,00 / projekt Umovadba+: 3.990,15

Tabela 27: Financiranje nabave knjižničnega gradiva po občinah

Občina	Sredstva občin realizacija 2024 v €	Sredstva občin realizacija 2025 v €	Knjižnično gradivo 24/25 v €
Maribor	150.000,00	200.000,00	50.000,00
Duplek	10.000,00	10.000,00	0,00
Hoče-Slivnica	10.000,00	11.000,00	1.000,00
Kungota	7.600,00	10.000,00	2.400,00
Lovrenc na Pohorju	11.405,00	11.405,00	0,00
Miklavž na Dravskem polju	22.000,00	22.000,00	0,00
Pesnica	4.333,30	6.000,00	1.666,70
Rače-Fram	25.000,00	25.000,00	0,00
Ruše	7.000,00	7.000,00	0,00
Selnica ob Dravi	5.000,00	5.000,00	0,00
Starše	7.000,00	6.000,00	-1.000,00
Šentilj	15.000,00	15.000,00	0,00
Skupaj	274.338,30	328.405,00	54.066,70

Tabela 28: Sredstva za knjižnično gradivo 2016-2025 po financerjih v €

Leto	Občine	MZK	MZK za OOK	Lastna sredstva	Skupaj
2025	328.405,00	*246.201,15	6.000,00	165.934,37	746.540,52
2024	274.338,30	184.869,00	6.500,00	156.029,01	621.736,31
2023	281.005,00	197.300,00	9.650,00	82.002,59	569.957,59
2022	332.134,00	196.445,00	11.900,00	60.005,20	600.484,20
2021	308.612,00	194.151,00	12.200,00	130.081,85	645.044,85
2020	336.395,00	156.246,00	12.300,00	110.177,15	615.118,15
2019	294.795,00	125.765,00	12.500,00	145.411,00	578.471,00
2018	300.969,00	118.603,00	12.500,00	140.417,54	572.489,54
2017	276.632,80	121.610,00	11.900,00	125.338,08	535.480,88
2016	298.482,94	123.220,00	11.000,00	155.518,58	588.221,52

*od tega redna sredstva MZK: 242.211,00 / projekt Umovadba+: 3.990,15

Pri financiranju nabave knjižničnega gradiva smo glede na leto 2024 manj sredstev zabeležili le pri namenskih sredstvih Ministrstva za kulturo za zagotavljanje nakupa povečanega obsega gradiva za potrebe izvajanja nalog osrednjih območnih knjižnic in pri občini Starše.

Z lastnimi sredstvi v višini 165.934,37 EUR smo realizirali nakup serijskih publikacij, e-knjig in tiskanih knjig ter del elektronskih virov.

Nabavno politiko smo izvajali skladno s strokovnimi priporočili za upravljanje in izgradnjo knjižnične zbirke. Vzdrževali smo ustrezna razmerja glede vrste in namembnosti gradiva. Kupovali smo raznovrstno gradivo – knjige, neknjižno, e-vire in serijske publikacije. V nabavni službi smo redno spremljali in nadzorovali stanje porabe. S tem smo zagotovili primerno razporejanje namenskih sredstev, da smo lahko tekoče kupovali večino novo izdanih naslovov za osrednjo in občinske knjižnice. Manjše krajevne knjižnice so del gradiva prejele z zamikom, vendar do konca leta 2025 v celotnem obsegu namenskih sredstev. Zaradi zagotavljanja najboljših nakupnih pogojev smo v nabavni službi sodelovali z več kot 300 aktivnimi dobavitelji in dosegli popust v znesku 122.257,17 EUR. Prihranjena sredstva smo v celoti namenili nakupu dodatnih izvodov gradiva in s tem prispevali pomemben delež pri obsegu knjižnične nabave v letu 2025.

Nakup gradiva v letu 2025 in primerjalni podatki za pretekla obdobja

Tabela 29: Nakup knjižničnega gradiva

Knjižnično gradivo	Realizacija 2024 v €	Realizacija 2024 izvodi	Realizacija 2025 v €	Realizacija 2025 izvodi
Knjige	532.017,59	23.528	639.257,50	27.309
Neknjižno gradivo	16.662,24	545	32.873,13	419
Serijske publikacije	73.056,48	696	74.409,89	698
Skupaj	621.736,31	24.769	746.540,52	28.426

Tabela 30: Nakup gradiva v €

Vsa sredstva za gradivo			Za knjige			Za neknjižno gradivo*			Za serijske publikacije*		
2024	2025	%	2024	2025	%	2024	2025	%	2024	2025	%
621.736,31	746.540,52	120,07	532.017,59	639.257,50	120,16	16.662,24	32.873,13	197,29	73.056,48	74.409,89	101,85
Razlika	124.804,21			107.239,91			16.210,89			1.353,41	

*Neknjižno gradivo/serijske publikacije na fizičnem nosilcu in dostop na daljavo

Tabela 31: Povprečna cena gradiva v €

Povprečna cena*			Knjige*			Neknjižno gradivo*			Serijske publikacije*		
2024	2025	%	2024	2025	%	2024	2025	%	2024	2025	%
23,68	24,61	103,93	22,61	23,41	103,54	13,71	27,78	202,63	67,41	69,53	103,14

*Povprečna cena za gradivo na fizičnem nosilcu (inventarizirano)

Tabela 32: Poraba sredstev za nakup 2016-2025 po vrstah knjižničnega gradiva v €

Leto	Knjige	Neknjižno g.	Serijske publikacije	Vse gradivo
2025	639.257,50	32.873,13	74.409,89	746.540,52
2024	532.017,59	16.662,24	73.056,48	621.736,31
2023	463.262,84	35.504,29	71.190,46	569.957,59
2022	478.165,20	55.343,36	66.975,64	600.484,20
2021	524.943,79	54.709,47	65.391,59	645.044,85
2020	514.300,91	36.723,32	64.093,92	615.118,15
2019	491.462,69	22.185,85	64.822,45	578.470,99
2018	488.599,52	22.579,99	61.310,03	572.489,54
2017	451.939,19	23.615,92	59.925,77	535.480,88
2016	502.057,12	27.449,09	58.715,31	588.221,52

Tabela 33: Poraba sredstev za nakup po enotah knjižnice in glede na vrsto knjižničnega gradiva v €

Enota	Knjige	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	Skupaj
Knjižnica Rotovž	68.683,21	14,02	610,12	69.307,35
Uprava	0,00	0,00	2.759,84	2.759,84
Oddelek za nabavo in obdelavo	59,04	0,00	640,31	699,35
Čitalnica	41,98	0,00	11.747,74	11.789,72
Pionirska knjižnica Rotovž	26.915,30	0,00	1.454,55	28.369,85
Knjižnica Tabor	19.083,20	0,00	2.847,31	21.930,51
Knjižnica Nova vas	47.461,12	339,13	5.142,06	52.942,31
Pionirska knjižnica Nova vas	19.207,70	9.127,35	1.177,63	29.512,68
Potujoča knjižnica	65.962,72	0,00	1.696,56	67.659,28
Knjižnica Bistrica ob Dravi	12.549,70	0,00	226,30	12.776,00
Knjižnica Duplek	25.058,62	0,00	775,49	25.834,11
Knjižnica Hoče	30.903,42	31,34	1.770,45	32.705,21

Knjižnica Kamnica	22.259,35	0,00	2.066,24	24.325,59
Knjižnica Kungota	22.471,04	0,00	1.067,25	23.538,29
Knjižnica Lovrenc na Pohorju	22.556,94	0,00	643,11	23.200,05
Knjižnica Pekre	21.753,58	0,00	1.690,62	23.444,20
Knjižnica Pobrežje	52.691,63	14,02	2.910,83	55.616,48
Knjižnica Pesnica	20.298,96	0,00	407,56	20.706,52
Knjižnica J. Glazerja Ruše	23.842,34	0,00	1.661,46	25.503,80
Knjižnica Rače	30.619,86	0,00	1.152,30	31.772,16
Knjižnica Studenci	23.990,22	0,00	1.078,62	25.068,84
Knjižnica Selnica ob Dravi	18.238,94	0,00	665,55	18.904,49
Knjižnica Šentilj	31.472,87	31,34	2.508,95	34.013,16
Knjižnica Tezno	32.015,12	31,34	1.777,97	33.824,43
Izposoja/dom	0,00	0,00	52,50	52,50
Filmski center - Filмотека	616,17	691,74	0,00	1.307,91
AV zbirka	0,00	856,44	0,00	856,44
DZ zbirka	0,00	0,00	0,00	0,00
Domoznanska zbirka (DMZ)	504,47	504,00	0,00	1.008,47
Seriје - dostop na daljavo			25.878,57	25.878,57
AUDIBOOK - dostop na daljavo		7.012,91		7.012,91
BSF - dostop na daljavo		499,59		499,59
COBISS Ela - dostop na daljavo		13.719,91		13.719,91
Skupaj	639.257,50	32.873,13	74.409,89	746.540,52

Tabela 34: Nakup po vrstah knjižničnega gradiva 2016-2025 / izvodi

Nakup	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Knjige	26.131	23.355	25.163	25.950	25.941	25.862	23.045	21.263	23.528	27.309
Neknjižno g.	1.779	1.565	1.321	1.983	1.035	793	698	566	545	419
Serijske pub.	933	858	865	901	705	681	758	693	696	698
Skupaj	28.843	25.778	27.349	28.834	27.681	27.336	24.501	22.522	24.769	28.426

Doseganje standardov, razmerja med vrstami gradiva, e-viri, dostopnost

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice priporočajo vsaj 4 izvode knjig in brošur na prebivalca. V letu 2025 znaša zaloga knjig 841.220 enot, kar predstavlja 4,5 enote na prebivalca.

Priporočen letni prirast knjig in brošur je vsaj 250 enot na 1.000 prebivalcev. Realiziran prirast knjig v letu 2025 je bil 30.739 izvodov, kar pomeni, da smo dosegli 65,19 % standarda oz. 162,96 enot na 1.000 prebivalcev.

Tabela 35: Kazalniki – gradivo v letu 2025 (prirast in zaloga) / izvodi

Kazalniki	Realizacija 2024	Realizacija 2025
Prirast (nakup/dar/obvezni izv./lastna izdaja)	29.846	32.828
Prirast na prebivalca	0,16	0,17
Zbirka (zaloga)	891.682	904.331
Število enot v zbirki na prebivalca	4,75	4,79

Tabela 36: Prirast po vrstah knjižničnega g. 2016-2025 (nakup/dar/obvezni izv./lastna izd.) / izvodi

Prirast	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Knjige	30.302	27.532	28.371	30.718	29.330	29.055	28.166	25.326	27.463	30.739
Neknjižno g.	2.110	1.850	1.698	2.315	1.298	961	946	755	770	550
Serijske p.	1.835	1.870	1.722	1.816	1.603	1.609	1.594	1.649	1.613	1.539
Skupaj	34.247	31.252	31.791	34.849	32.231	31.625	30.706	27.730	29.846	32.828

5.3 Zaloga knjižničnega gradiva

31. 12. 2025 je zbirka knjižničnega gradiva štela 904.331 enot, od tega 841.220 knjig, 53.374 enot neknjižnega gradiva in 9.737 letnikov serijskih publikacij.

Primerjalno z letom 2024 se je zaloga knjig povečala za 12.682 enot, zaloga neknjižnega gradiva je manjša za 247 enot, zaloga serijskih publikacij pa je višja za 214 letnikov.

5.4 Odpis gradiva

V letu 2025 smo odpisali 20.179 izvodov gradiva, od tega 18.057 knjig, 797 enot neknjižnega gradiva in 1.325 letnikov serijskih publikacij. Vrednost odpisa fizičnih izvodov je 300.293,17 €, odpis e-virov, dostopnih prek spleta, pa znaša 19.521,55 €.

Pri odpisu smo ravnali v skladu z navodili NUK za izločanje in odpis knjižničnega gradiva in internimi pravilniki. V NUK smo poslali 32 odpisnih seznamov z 12.645 naslovi oz. 13.197 izvodi odpisanega gradiva. Prejeli smo zahteve za 105 izvodov izbranega gradiva.

Tabela 37: Odpis po vrstah knjižničnega gradiva 2016-2025 / izvodi

Odpis	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Knjige	10.054	6.916	16.658	26.486	36.369	34.154	11.227	17.247	23.707	18.057
Neknjižno gradivo	910	654	659	1.402	843	1.218	1.129	5.745	1.052	797
Serijske p.	1.779	1.629	1.491	1.824	1.410	1.748	1.372	1.967	1.404	1.325
Skupaj	12.743	9.199	18.808	29.712	38.622	37.120	13.728	24.959	26.163	20.179

5.5 Oprema, popravilo in vezava

V opremi gradiva smo od 1.1. do 31.12.2025 ovili in z nalepkami opremili 30.552 knjig in 234 enot neknjižnega gradiva. Skupaj smo opremili 30.786 izvodov knjižničnega gradiva.

V knjigoveznici smo vezali 18, popravili pa 1.168 knjig.

5.6 Posebne zbirke

Zbirka igrač – Igrотеka

Igrотеka Mariborske knjižnice je posebna in največja knjižnična zbirka iger in igrač v Sloveniji. Nabavi, obdelavi in uporabi igralnega gradiva namenjamo veliko pozornosti, saj ponuja široko paleto možnosti pri bibliopedagoškem delu z mladimi in tudi z odraslimi bralci. Igrотеka je z izborom igrač ob najmlajših uporabnikih namenjena tudi mladostnikom, odraslim uporabnikom s posebnimi potrebami in starostnikom. Pester nabor iger in igrač je namenjen spodbujanju otrokove domišljije, koncentracije, logike, mišljenja, ustvarjalnosti, vztrajnosti in natančnosti ter s tem razvija različne otrokove sposobnosti in znanja, hkrati pa spodbuja in podpira delo z odraslimi skupinami uporabnikov.

V letu 2025 smo iz Igrотеke Mariborske knjižnice izposodili 13.871 igrač, kar je za 1.277 izvodov manj kot v letu 2024.

Za nakup novih iger in igrač smo porabili 9.127,35 EUR, od tega 3.187,81 EUR za Umovadbo+, kar je za 3.127,35 EUR več kot v preteklem letu. Nabavljenih je bilo 194 naslovov oziroma 242 izvodov igrač, od tega 29 naslovov in 69 izvodov za Umovadbo+. Kot dar smo prejeli 5 naslovov oziroma 5 izvodov igrač. Iz zbirke smo odpisali 28 izvodov poškodovanih igrač. Zbirka trenutno šteje 5.947 igrač.

Tabela 38: Upravljanje in uporaba zbirke igrač

Leto	Nakup naslovov	Nakup izvodov	Poraba sredstev	Odpis	Zaloga	Izposoja
2021	113	116	4.101,53	233	5.595	8.786
2022	141	142	4.198,71	147	5.593	12.627
2023	100	100	4.034,03	85	5.611	15.104
2024	176	179	4.787,93	68	5.728	15.148
2025	194	242	9.127,35	28	5.947	13.871

Pri nabavi gradiva za Igrотеko prvenstveno sledimo povpraševanju uporabnikov, smernicam ob delu z mladimi bralci ter potrebam otrok in odraslih. Posebno skrb posvečamo izobraževalnim igram in igračam, ki podpirajo učni program in spodbujajo različne pristope in oblike učenja. Posebno skrb posvečamo igračam za učenje tujih jezikov, ki se povezujejo z drugim knjižničnim gradivom za zgodnje učenje jezika. Hkrati dajemo pri nabavi prednost igračam, ki so izdelane iz kakovostnih materialov in so na tak način dosegljive vsem skupinam uporabnikov. Del zbirke igrač, ki ga skrbno in v sodelovanju s strokovnjaki dograjujemo že vrsto let, je namenjen slepim in slabovidnim otrokom in odraslim, veliko pa je v zbirko vključenega tudi gradiva za druge različne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami.

Pri različnih vrstah dela z mladimi in tistimi s posebnimi potrebami je v letu 2025 promocija Igrотеke s premišljenim izborom iger in igrač potekala v okviru Dneva Mariborske knjižnice v Knjižnici Kungota, v Vegec centru v Rogozi, v Knjižnici Rače ob igralnem dnevu in v Knjižnici Hoče. V Osrednji knjižnici je uporaba iger in igrač pri različnih skupinah mladostnikov že utečena stalnica.

V letu 2025 smo v delavnici zavoda Aloja, ki pri svojem delu z našim sodelovanjem uporablja raznovrstno kakovostno gradivo Igrотеke, spodbudili odrasle uporabnike k izposoji igralnega gradiva. Umovadba ob strokovnem sodelovanju zajema predvsem izbor iger in igrač, ki spodbujajo kognitivne sposobnosti pri odraslih z demenco.

Igrотеka ima del svojih vsebin na razpolago za izposajo tudi v Knjižnici Kamnica in Knjižnici Selnica ob Dravi.

Študijska zbirka mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva ter arhivski zbirki slikanic

V Študijski zbirki mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva sistematično zbiramo, obdelujemo in dajemo v uporabo temeljno referenčno in strokovno literaturo s področja mladinske književnosti in knjižničarstva, knjižne ilustracije, psihologije otrok in mladostnikov, metodike bibliopedagoškega dela ter slovensko otroško in mladinsko leposlovje in pomembne serijske publikacije.

Študijska zbirka je namenjena strokovnjakom s področja mladinske književnosti, knjižničarjem, učiteljem, vzgojiteljem, študentom in vsem, ki svoje delo usmerjajo k otroku in mladostniku, ter ga povezujejo s knjigo in umetnostjo. Zbirka se uporablja za študijske potrebe in za pripravo na različne oblike bibliopedagoškega dela, prireditve in dejavnosti za mlade bralce. Študijska zbirka mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva je v letu 2025 obsegala 14.592 izvodov knjižnega gradiva, od tega 3.717 strokovnega in 10.875 leposlovnega, 838 letnikov serijskih publikacij in 457 izvodov neknjižnega gradiva.

Izvajanje dejavnosti za otroke in mladostnike ter raziskovalno delo ob Študijski zbirki mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva podpirata tudi arhivski zbirki slikanic v Pionirski knjižnici in v Pionirski knjižnici Nova vas, kjer zbiramo kakovostne tuje in domače slikanice in igralne knjige najvidnejših mladinskih pisateljev, pesnikov, ilustratorjev in oblikovalcev. Obe zbirki sta priročni in služita mladinskim knjižničarjem za snovanje in izvajanje strokovnega dela. Zaloga arhivskih zbirk slikanic je v letu 2025 znašala 2.444 izvodov knjižnega gradiva.

V letu 2025 smo v Oddelku za nabavo in obdelavo gradiva in njegovi službi za izbor in obdelavo gradiva za mlade bralce za vse tri zbirke izbrali, nabavili in vsebinsko obdelali 636 izvodov knjig.

Tabela 39: Zaloga knjižnega gradiva v zbirkah PKŠ, PKA in NpA

	Študijska zbirka PKŠ (knjige in serijske publ.)	Arhivska zbirka slikanic PKA	Arhivska zbirka slikanic NpA	Skupaj
Prirast	605	44	51	700
Odpis	47	51	0	98
Zaloga 2025	15.430	1.603	841	17.874

Filmska zbirka – Filmoteka

Filmski center je posebna knjižnična zbirka, ki vsebuje neknjižno in knjižno gradivo, povezano s filmom in filmsko kulturo. Zaradi prostorskih omejitev je gradivo zbirke razdeljeno na tri lokacije. Neknjižno gradivo, zlasti DVD-ji, ki predstavljajo srce zbirke, je na voljo v Osrednji enoti. DVD-ji z vsebino, primerno za otroke in mladino (animirani filmi, mladinski filmi), so umeščeni v Pionirsko knjižnico, začasno pa je bilo zaradi prostorske stiske tja preusmerjeno tudi knjižno gradivo za mlade. Del gradiva, knjige za odrasle, ki dopolnjujejo filmsko zbirko, je postavljen v Knjižnici Nova vas.

Pri nabavi gradiva sledimo kriterijem kakovosti in spremljamo ocene na preverjenih portalih. V letu 2025 smo za filmsko zbirko nabavili 42 naslovov oziroma 43 izvodov neknjižnega gradiva in 37 naslovov oz. 37 izvodov knjig. Filmska zbirka šteje 9.370 enot neknjižnega gradiva, 1.662 knjig in 16 izvodov serijskih publikacij.

Baza slovenskih filmov (BSF)

V marcu 2022 smo podpisali pogodbo o poslovnem sodelovanju s Filmoteko, ki upravlja spletni portal Baza slovenskih filmov (BSF). Ta je namenjen elektronskemu dostopanju do celovitega pregleda in arhiva slovenske filmske produkcije in filmske produkcije, pri kateri so sodelovali slovenski filmski ustvarjalci. Knjižnica svojim članom zdaj ponuja izposajo avdiovizualnih del v digitalni obliki na način, da si jih člani v omejenem časovnem obdobju lahko ogledajo preko portala BSF. Za člane veljajo omejitve:

- omejitev istočasnih izposoj: 15
- omejitev istočasnih izposoj na uporabnika: 1
- omejitev mesečnih izposoj na uporabnika: 5
- omejitev letnih izposoj na uporabnika: 52
- trajanje izposoje (v urah): 48

V 2025 smo zabeležili 329 izposoj. Največ si izposojajo uporabniki v starostni skupini od 36 do 45 let, v času med 17.00 in 18.00 uro. Največkrat je bil ogledan film Moj ata, socialistični kulak, zabeležili smo 46 izposoj.

V enotah je na razpolago promocijski material (letaki, zloženke), portal pa je promoviran tudi na spletni strani in socialnih omrežjih.

Zbirka neknjižnega gradiva – AV zbirka

AV zbirka deluje kot premična zbirka. Obiskovalcem v celotni mreži želimo omogočiti pestro ponudbo neknjižnega gradiva, zato zbirka kroži po enotah. Vanjo uvrščamo filme različnih žanrov, risanke in dokumentarne filme ter glasbo in pravljice na CD-jih.

V letu 2025 smo pridobili 46 naslovov oziroma 57 izvodov neknjižnega gradiva. Zbirka AV gradiva šteje 11.619 enot neknjižnega gradiva in 176 tiskanih prilog.

Z neknjižnim gradivom bogatimo zbirko in pokrivamo potrebe naših uporabnikov v skladu s poslanstvom, vizijo in cilji knjižnice, predvsem pa z zbirko omogočamo najširši dostop po mreži Mariborske knjižnice. Z AV zbirko želimo uporabnikom približati kakovostne izobraževalne in kulturne vsebine v zvoku, sliki in govornih besedi.

Glasbena zbirka – CD-teka

Glasbena zbirka ponuja bogat in kakovosten izbor, ki nagovarja različne okuse, razpoloženja in življenjske trenutke. V njej sistematično zbiramo, hranimo in sproti dopolnjujemo raznovrstne zvočne posnetke in muzikalije na različnih nosilcih: zgoščenkah, vinilnih ploščah, notnem gradivu in E-albumih. Gradivo za odrasle uporabnike je na voljo za izposajo v Knjižnici Nova vas, mlajšim pa v Pionirski knjižnici in Pionirski knjižnici Nova vas.

Zbirka zajema slovensko in tujo glasbo različnih obdobij in slogov za odrasle, med drugim jazz, rock, blues, country, reggae, šansone, popularno, plesno glasbo, slovensko ljudsko in narodnozabavno glasbo, etno, klasično, orkestralno, instrumentalno, elektronsko ter vokalno / zborovsko glasbo in drugo. Pri gradivu za mlade se osredotočamo predvsem na otroško glasbo, pesmi za otroke, instrumentalna dela, sprostitutveno oziroma meditativno glasbo ter vokalno / zborovsko glasbo. Posebno mesto v zbirki ima domoznansko gradivo. Zbirko dodatno dopolnjujejo muzikalije za učenje igranja na instrumente ter raznovrstni glasbeni in neglasbeni zvočni posnetki.

Cilj oblikovanja zbirke je razširiti ponudbo ter čim bolj celostno odgovoriti na potrebe in zanimanja naših uporabnikov. Letna nabava neknjižnega gradiva se prilagaja obstoječemu fondu in pogostosti izposoje, pri čemer opazujemo, da zanimanje za fizične glasbene nosilce zaradi dostopnosti do spletnih glasbenih storitev (Spotify, Deezer, Apple Music idr.) postopno upada.

Za obveščanje in promocijo so uporabnikom na voljo mesečni seznami novosti, povezave do spletnih glasbenih vsebin ter objave na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram). Pri oblikovanju nabavne politike z veseljem upoštevamo tudi predloge in želje naših članov.

V letu 2025 smo nabavili 75 naslovov oziroma 80 izvodov glasbenih zvočnih posnetkov ter 7 naslovov oziroma 8 izvodov notnega gradiva. V zbirki je 8.138 izvodov glasbenih zvočnih posnetkov in 1.098 enot notnega gradiva.

6 STORITVE ZA UPORABNIKE

6.1 Knjižnična dejavnost v krajevnih knjižnicah

Tabela 40: Število članov in ure dostopnosti krajevnih knjižnic

Leto	Število članov krajevnih knjižnic	Število ur dostopnosti krajevnih knjižnic
2017	30.967	29.894
2018	31.025	28.865
2019	30.691	29.359
2020	26.957	24.105
2021	25.532	27.879
2022	27.042	30.976
2023	30.373	30.300
2024	29.607	31.243
2025	32.156	31.634

6.2 Člani, obisk, izposoja, oddaljen dostop

Tabela 41: Število članov, deleži

Člani	Število članov	Delež po kategorijah (%)	Število prebivalcev	Delež včlanjenih prebivalcev (%)
Mladi	10.232	31,29	24.476	41,80
Odrasli	22.469	68,71	164.149	13,69
Skupaj	32.701	100,00	188.625	17,34

Tabela 42: Obiskovalci knjižnice

Obisk	Število obiskovalcev	Delež vseh obiskov (%)
Mladi	136.064	21,52
Odrasli	496.080	78,48
Skupaj	632.144	100,00

Op.: Upoštevan fizični in virtualni obisk članov knjižnice in premičnih zbirk zaradi izposoje gradiva (brez kategorije Drugi).

Tabela 43: Izposoja po namembnosti

Izposoja	Število izvodov	Delež (%)
Mladi	674.529	44,66
Odrasli	835.794	55,34
Skupaj	1.510.323	100,00

Tabela 44: Izposoja po vrstah gradiva

Izposoja	Leposlovje	Strokovno gradivo	Periodika	Neknjižno gradivo	Skupaj
Mladi	475.387	154.331	4.434	40.377	674.529
Odrasli	552.915	220.234	36.163	26.482	835.794
Skupaj	1.028.302	374.565	40.597	66.859	1.510.323

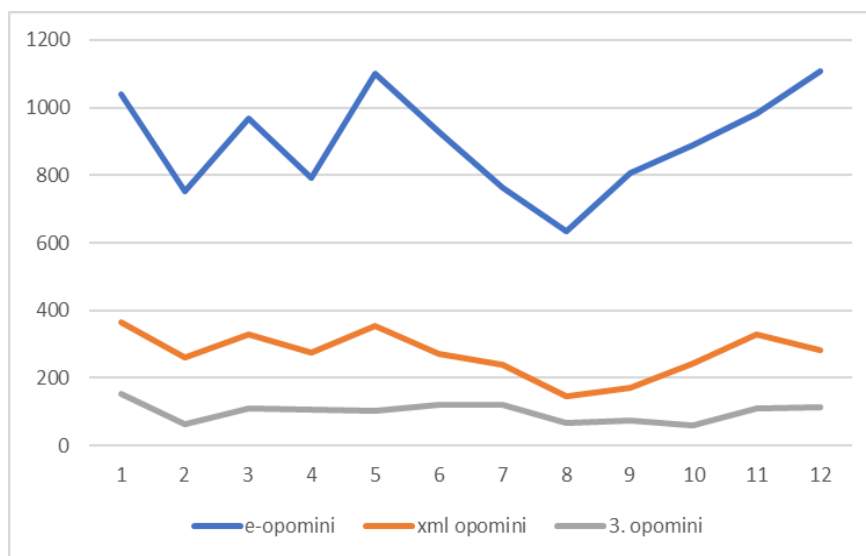
6.3 Opomini in izterjava

Mariborska knjižnica je že vrsto let zavezana trajnostnemu delovanju. Iz tega razloga smo marca 2024 v poslovanje uvedli e-opomine. Z ukinitvijo oziroma zmanjšanjem papirnatega poslovanja smo ne samo zmanjšali finančne izdatke, pač pa omogočili našim članom, da so še isti dan obveščeni o izstavitvi opomina za prekoračitev roka izposoje.

E-opomine pošiljamo za 1. in 2. opomin vsem članom, ki imajo v programu Cobiss Izposoja vpisan e-naslov. O izstavitvi 3. opomina člane obveščamo izključno po klasični pošti, priporočeno.

V letu 2025 so bile v posameznih knjižnicah izvedene inventure. Iz tega razloga so se zvrstila krajša obdobja, ko opominov za te enote nismo izdelovali. V juniju in juliju smo nekaj dni izpustili izdelavo opominov za Osrednjo knjižnico, Knjižnico Duplek in Knjižnico Selnica ob Dravi. V decembru se je izdelava opominov izpustila za Knjižnico Pobrežje zaradi implementacije RFID-ja.

V letu 2025 je bilo izstavljenih 14.034 1. in 2. opominov, od tega je bilo 70% odposlanih po e-pošti. 3. opominov, ki se pošljejo po pošti priporočeno, je bilo izstavljenih 1.199.

Pri članih je bilo v letu 2025 evidentiranih 358 4. opominov. Ker se na agencijo pošiljajo seznama članov, pri katerih je bil evidentiran 4. opomin, enkrat mesečno, so nekateri člani še pred izdelavo seznama dolžnikov v knjižnico vrnilo gradivo in poravnali nastali dolg. Podatke 209 članov, ki so skupaj imeli izposojeno 458 izvodov gradiva, smo posredovali na agencijo.

Novembra 2025 smo na agencijo posredovali tudi podatke 124 članov, ki so imeli neporavnane finančne dolgove, evidentirane v letu 2024. Vrednost dolga je bila 1.618,10 €. V teh primerih je šlo predvsem za neporavnane članarine, 1., 2. in 3. opomine ter dolg za poškodovano gradivo oziroma za izgubljene dele pri igračah. Pred posredovanjem na agencijo, smo vse člane v juniju obvestili z dopisi o odprtih postavkah. Dopise smo pošiljali po e-pošti in redni pošti. Poslanih je bilo 289 dopisov.

V letu 2025 smo na agencijo posredovali podatke za 208 članov pri katerih je bil zabeležen 4. opomin. Na agencijo posredovana vrednost za izgubljeno gradivo je v letu 2025 znašala 11.577,51 EUR, skupna vrednost vseh posredovanih terjatev pa 23.139,81 EUR. V letu 2025 je bilo 288 izvodov

gradiva v izterjavi vrnjeno v knjižnico, kar predstavlja 63 % uspešnost vrnjenega gradiva. 67 izvodov so člani tekom leta plačali v skupnem znesku 1.346,84 EUR. Člani so do konca leta na agenciji poravnali 15.249,82 EUR dolga, kar predstavlja 45 % uspešnost plačil izterjave. Uspešnost izterjave plačil in vračila gradiva za leto 2025 predstavlja 78 %.

Posredovano na agencijo	2024	2025	Sodna izterjava
Število primerov izterjave	299	224	89
Število izvodov gradiva	504	457	
Vrednost gradiva s stroškom obdelave in opreme	12.851,21	11.577,51	

6.4 Pritožbe, pohvale in mnenja uporabnikov

Komunikacija z uporabniki poteka na več nivojih in se navezuje na različne vsebine. Največ pritožb je vezanih na procese izposoje knjižničnega gradiva in pripadajoče ostale procese (izterjava, opomini, zamudnine, izgubljeno in uničeno gradivo...). Probleme in zaplete rešujemo na nivoju enot, za kar so pristojni vodje in ostali sodelavci Oddelka za knjižnično mrežo, na nivoju oddelka, za kar je pristojna vodja oddelka in na nivoju knjižnice, ko se v reševanje situacije vključita še direktor in sodelavka iz razvojno analitične službe. Pri reševanju konfliktnih situacij se sklicujemo na veljavno zakonodajo in interne pravilnike, ki opredeljujejo posamezne postopke dela.

Že nekaj let se zmanjšuje se število fizičnih vpisov v knjige pohval in pritožb, ki jih hranimo po enotah. Komunikacija z uporabniki se je preusmerila na spletne platforme, ki predstavljajo glavnino sodobnih oblik družbene komunikacije. Glavnino pritožb in pohval uporabniki naslavljajo na e-pošto posameznih enot in na info šifro v tajništvo, od koder se pošta preusmerja na ustrezne instance. Za obravnavo pritožb uporabnikov imamo v knjižnici dogovorjen protokol obravnave, ki je zapisan v internih navodilih v veljavni dokumentaciji.

Najpogostejše vsebine, na katere so se navezovalе pritožbe v letu 2025:

- slab dotok novega gradiva,
- dolge čakalne vrste za rezervirano gradivo, predvsem leposlovje,
- slaba izbira knjižnega gradiva v tujih jezikih (predvsem v manjših enotah),
- hrup v knjižnici zaradi umeščenosti prostora znotraj večjih centrov (npr. Pobrežje),
- izterjava starih dolgov,
- slabi prostorski pogoji v nekaterih enotah (zračnost prostora: City, S, Ps, KT),
- previsoka cena zamudnin na enoto gradiva,
- dolgovi, nastali zaradi preseženih rokov vračil...

Pohvale uporabnikov, ki smo jih prejeli po enotah, ustno in pisno, so se navezovalе na:

- prijaznost in strokovno usposobljenost sodelavcev v izposoji,
- uslužnost zaposlenih pri zagotavljanju gradiva iz drugih enot MK in pri svetovanju bralnih vsebin,
- kvalitetno ponudbo dejavnosti in prireditev, ki jih organizira knjižnica.

6.5 Elektronske in druge storitve pri izposoji gradiva

Uporabnikom knjižnice so bile na voljo naslednje spletne storitve:

- spletni vpis in spletno podaljšanje članstva,
- spletno plačevanje terjatev,

- podaljšanje roka izposoje,
- rezervacije gradiva in preklic rezervacij,
- izposoja e-virov (e-knjig na portalu Biblos, COBISS Ela in aplikaciji Audibook, Bazi slovenskih filmov ter dostop do drugih e-virov),
- e-obveščanje v programu Cobiss Plus.

Uporaba spletnih in mobilnih storitev v aplikaciji Cobiss Plus je še vedno v porastu. V 2025 smo zabeležili 161.074 e-obiskov, kar je za 7,4 % več kot v letu 2024. Člani so opravili kar 428.928 spletnih transakcij z gradivom oz. za 4,2 % več kot v preteklem letu. Prevladujejo rezervacije gradiva, sledijo pa podaljšanja rokov izposoje. Prav tako se je povečalo tudi število spletnih vpisov in spletnih podaljšanj članstva, in sicer za 28 %. Članom smo omogočali vračilo gradiva v katerem koli oddelku, v aplikaciji Cobiss Plus pa dostavo gradiva po pošti ali s prevzemom v paketniku v Knjižnici Pobrežje. Na ta način je bilo izposojenih 320 enot gradiva. V Knjižnici Hoče so si člani na knjigomatu izposodili in podaljšali 2.280 enot gradiva oz. za 43 % več kot v letu 2024.

Izposodili smo 11.806 e-gradiv, od tega 7.643 e-knjig na portalu Cobiss Ela, 3.883 zvočnih knjig v aplikaciji Audibook in 280 filmov iz spletne filmoteke na portalu Baza slovenskih filmov. Skupaj je bilo izposojenih za 30 % manj e-gradiv kot v letu 2024, poglavitni razlog je v prehodu na novo platformo za izposajo e-knjig Cobiss Ela, ki je uporabnikom na voljo od junija 2024.

E-obveščanje omogoča prejemanje e-obvestil na elektronski naslov, sms ali mobilno različico potisnih obvestil.

Članom so bila na voljo e-obvestila o:

- prispeli rezervaciji,
- poteku rezervacije,
- skorajšnjem poteku roka izposoje,
- poteku članstva,
- skorajšnjem opominu,
- neporavnanih terjatvah,
- splošna obvestila,
- e-zadolžnica,
- e-račun.

Vsebinsko e-obvestil smo prilagajali razmeram in tudi na ta način člane seznanjali o spremembah in novostih. Skupaj je bilo članom iz sistema Cobiss posredovanih 368.484 e-obvestil, kar je za 8 % več kot v letu 2024. Prav tako narašča delež članov, ki prejemajo e-opomine, in sicer se je ta delež v primerjavi z letom 2024 povečal iz 55 % na 76 %. Prav tako narašča tudi število članov, ki so naročeni na e-račun in e-zadolžnico, kar dodatno vpliva na zmanjšanje papirnega poslovanja.

Tabela 45: Statistika obiska v okolju Cobiss Plus

Število obiskov v okolju Cobiss Plus skupaj, od tega prevladujejo:	161.074
- naročila gradiva	45.394
- rezervacije gradiva (s preklici rezervacij)	33.293
- podaljšanje roka izposoje	79.101

Tabela 46: Statistika transakcij z gradivom v okolju Cobiss Plus

Število transakcij z gradivom v okolju Cobiss Plus skupaj, od tega prevladujejo:	428.928
- število naročenega gradiva	85.172
- število rezerviranega gradiva (s preklici rezervacij)	47.095
- število podaljšanj roka izposoje	296.661

6.6 Medknjižnična izposoja

Tehnično izvajanje servisa Medknjižnične izposoje in koordinacija naročanja ter pošiljanja gradiva MKI se praviloma izvaja iz Osrednje enote v TPC City. Storitve je uporabnikom dostopna iz vseh enot Mariborske knjižnice, naročanje pa je omogočeno tudi preko e-servisa Moja knjižnica. Prevzem gradiva je formalno vezan le na osrednjo enoto v TC City. V dogovoru z vodji enot omogočamo prevzem medknjižnično posredovanega gradiva tudi v drugih enotah MK.

Uporaba storitve je bila v letu 2025 višja kot leta 2024, kar kaže na stalno rastoči trend servisa medknjižnične izposoje v Mariborski knjižnici. Leta 2025 smo iz Mariborske knjižnice posredovali 12,5 % več izvodov gradiva kot leta 2024. Pri dobavi gradiva za naše uporabnike iz drugih knjižnic po Sloveniji je bilo v letu 2025 zabeleženih 11 % več naročil kot leto pred tem. Člani so naročali predvsem knjižnično gradivo. Iz statističnih podatkov je razvidno tudi, da ni bilo zahtevkov za elektronsko posredovane dokumente.

Tabela 47: Medknjižnična izposoja

	Posredovanih izvodov	Prejetih izvodov	Skupaj
Število knjig	318	172	490
Število kopiranih dokumentov	2	2	2
Število elektronsko posredovanih dokumentov	0	0	0
Skupaj	320	174	492

6.7 Izposoja na domu

Z izposojjo na domu knjižnica omogoča uporabnikom s posebnimi potrebami večjo dostopnost do knjižničnih storitev. Servis Izposoja na domu je na voljo članom vseh enot Mariborske knjižnice, ki zaradi starostnih ali trajajočih zdravstvenih težav ne zmorejo sami obiskovati knjižnice. Po preselitvi osrednje knjižnice na novo lokacijo gradivo za to obliko dela črpamo pretežno iz fonda Knjižnice Kamnica, Knjižnice Bistrica ob Dravi ter Knjižnice Ruše.

Sredi leta 2025 se je način izposoje precej spremenil, odtlej delo opravljajo tri sodelavke iz knjižnične mreže, obiski, gradivo ter želje pa beležimo v excelove razpredelnice, da lahko imajo vse članice stalni dostop do podatkov ter svojo storitev zato lažje prilagajajo potrebam uporabnikov.

V letu 2025 smo uporabnike enote Izposoja na domu obiskovali na lokacijah znotraj Mestne občine Maribor, včlanili pa smo tudi občanki Občine Hoče Slivnica ter Bistrica ob Dravi. Obiske smo izvajali predvsem bivanjskem okolju, v Domu starejših občanov SeneCura Maribor, v Domu upokojencev na Pobrežju in Domu starejših občanov SeneCura Hoče-Slivnica.

Večina uporabnikov storitve živi v svojem stanovanju. Sodobni družbeni trend zadnjih let gre v smeri čim daljšega bivanja starostnika v znanem in domačem okolju. To pa je možno ob ustrezni družbeni podpori raznih javnih servisov, ki dvigujejo kakovost bivanja.

Nekateri izmed naših uporabnikov imajo skladno z novim zakonom o dolgotrajni oskrbi tudi osebne asistente, zato smo njim omogočili izposojjo na domu na stalnem naslovu, kot tudi možnost prevzema in oddaje gradiva v naših enotah, kar lahko opravi njihov skrbnik oziroma izvajalec osebne asistence.

V letu 2025 smo obiskovali 26 bralcev, od tega jih je bilo 10 vpisanih prvič, kar kaže na trend porasta zanimanja za tak način izposoje gradiva. Opravili smo 406 obiskov in izposodili 1.356 enot knjižničnega gradiva. Pri izboru gradiva upoštevamo individualne želje, posamezniku so v največji meri prilagojeni roki izposoje in čas obiska. Svoje zahteve nam sporočijo telefonsko ali po elektronski pošti. Pri izposoji upoštevamo prilagoditve gradiva (večji tisk, ...), opaziti pa je, da naši uporabniki

pozorno spremljajo bralne trende ter povprašujejo po strokovni literaturi in leposlovju novejših letnikov. Nekoliko manj je povpraševanja po neknjižnem gradivu.

Nekateri uporabniki Izposoje na domu so člani Mariborske knjižnice že desetletja, zato čutimo zavezo in dolžnost, da jih spremljamo tudi v tem življenjskem obdobju, ko samostojno ne zmorejo več do knjižnice. Sledimo viziji, da hočemo biti soustvarjalci vključujoče družbe, ki poskrbi za vse ranljive skupine. Mnogim Izposoja na domu pomeni tudi kakovosten stik z družbo, čutijo se aktivni člani, izposojevalci pa zanje predstavljamo socialno nepogrešljiv del vsakdana. Ker je zanimanje za tovrstno izposajo v porastu (o tem govori že povečanje vpisa), je v prihodnje potreben premislek o smiselni širitvi dejavnosti.

6.8 Izposoja v bolnišnico

Servis je bil po prekinitvi v času epidemije COVID-19, ponovno vzpostavljen junija 2024. V letu 2025 smo s sodelovanjem uspešno nadaljevali. Izposoja je tekla normalno, po dogovorjenem protokolu. Gradivo za izposajo črpamo v glavnini iz fonda enote KT, nekaj knjig pa pridobimo tudi iz drugih enot MK (NV, OK, PK). Komunikacija z oddelkom za forenzično psihiatrijo poteka preko vodje servisa, ki opravi tudi obisk enote UKC ob novih vpisih. Sodelavka v enoti KT spremlja pošto enote in priprava željeno gradivo.

Gradivo izposojamo na imena pacientov.

Tabela 48: Izposoja v bolnišnico

	2024	2025
obisk	78	193
izposoja	151	476

Številke so se v primerjavi z letom 2024 močno povečale, kar nakazuje na potrebo po izboljšanju organizacije servisa.

6.9 Potujoča knjižnica – Bibliobus

Potujoča knjižnica – bibliobus obiskuje 45 krajev, kjer ni stalne knjižnice: vasi, šole, vrtce. Povezuje skupnost in zmanjšuje kulturno ter informacijsko izolacijo na podeželju. Ni le vozilo za izposajo knjig, temveč kulturni in socialni prostor, ki izboljšuje kakovost življenja prebivalcev in spodbuja bralno kulturo. Povezuje ljudi vseh starosti in ponuja prijateljske stike na območju desetih občin. Bralna pismenost otrok pomeni otrokovo zmožnost: prepoznati in razumeti besedilo, brati z razumevanjem, uporabljati prebrano v vsakdanjem življenju, razvijati zanimanje in veselje do branja. Potujoča knjižnica prispeva k razvoju bralne pismenosti, saj jim omogoča reden stik s knjigami, spodbuja branje in pomaga razvijati jezik, razumevanje ter kritično mišljenje.

Leta 2025 smo s postajališči pokrivali območje desetih občin (Duplek, Kungota, Maribor, Miklavž, Starše, Šentilj, Slovenska Bistrica, Rače-Fram, Pesnica, in Benedikt) in obiskovali 45 postajališč.

Postajališča po občinah:

- **Maribor:** Bresternica, Brezje, Dogoš, Gaj, Malečnik, Razvanje, VDC Polž-Park mladih, VDC Polž-Rapočeva, Košaki-vrtec, Košaki-šola, Košaški Dol, Zrkovci,
- **Starše:** Brunšvik, Marjeta, Prepolje, Rošnja, Starše, Zlatoličje,
- **Šentilj:** Zgornja Velka, Sladki Vrh, Selnica ob Muri, Ceršak,

- **Duplek:** Dvorjane, Spodnji Duplek, Zgornji Duplek, Korena, Žitečka vas,
- **Kungota:** Jurij, Svečina, Spodnja Kungota,
- **Miklavž:** Dobrovce, Dravski Dvor, Miklavž-Spar, Miklavž-šola, Skoke,
- **Rače-Fram:** Fram, Podova, Morje, Spodnja Gorica,
- **Pesnica:** Jakobski Dol, Jarenina, Pernica-šola, Pernica-vrtec,
- **Slovenska Bistrica:** Impol,
- **Benedikt:** Benedikt.

Leta 2025 smo postajališča obiskovali 10 mesecev, od januarja do vključno junija in od septembra do vključno decembra. Julija in avgusta postajališč nismo obiskovali. Vožnje smo opravljali od ponedeljka do petka ves dan in ob sobotah po ustaljenem urniku, ki ga objavljamo na spletni strani MK. Posamezno postajališče smo obiskali vsakih 14 dni. V teku leta smo tako vsako postajališče obiskali 18 do 22-krat, postanek pa je trajal od ene do treh ur. Opravili smo 902 voženj in prevozili 17.777 kilometrov. Bibliobus je bil za obiske uporabnikov na voljo 1.339 ur.

Fizično smo iz skladišča na bibliobus prenesli 10.613 enot knjižničnega gradiva, iz bibliobusa nazaj v skladišče pa 11.182 enot.

Leta 2025 je bibliobus pripeljal:

- v Mestno občino Maribor 224-krat, kar znaša 2.103 km, od tega 10-krat VDC Polž Rapočeva in VDC Polž Park mladih, 18-krat Košaški Dol in Zrkovce, 20-krat v Bresternico in Gaj, 21-krat Brezje, Dogoše, Malečnik, Razvanje, 22-krat Košaki-vrtec in Košaki-šola. Skupno število ur odprtosti: 266.
- v Občino Duplek 102-krat, kar znaša 1.212 km: 21-krat Zgornji Duplek in Koreno, 20-krat Dvorjane, Spodnji Duplek in Žitečka vas. Skupno število ur odprtosti: 148,50.
- v Občino Kungota 59-krat, kar znaša 895 km: 20-krat Jurij in Svečina, 19-krat Spodnja Kungota. Skupno število ur odprtosti: 78,50.
- v Občino Miklavž 100-krat, kar znaša 1.815 km: 20-krat Dobrovce, Miklavž-šola in Dravski Dvor, Skoke in Miklavž-Spar. Skupno število ur odprtosti: 190.
- v Občino Pesnica 85-krat, kar znaša 1.815 km: 20-krat Jakobski Dol, 21-krat v Jarenino, 22-krat Pernica-šola, Pernica-vrtec. Skupno število ur odprtosti: 116.
- v Občino Rače-Fram 86-krat, kar znaša 1.593 km: 22-krat Podova in Spodnja Gorica, 21-krat Fram in Morje. Skupno število ur odprtosti: 128.
- v Občino Slovenska Bistrica 21-krat, kar znaša 966 km: 21-krat Impol. Skupno število ur odprtosti: 52,50.
- v Občino Starše 126-krat, kar znaša 1.925 km: 18-krat Marjeta, 22-krat Brunšvik, Rošnja, Zlatoličje, 21-krat Prepolje in Starše. Skupno število ur odprtosti: 166,50.
- v Občino Šentilj 79-krat, kar znaša 2.273 km: 19-krat Zgornja Velka, 20-krat Ceršak, Selnica ob Muri in Sladki Vrh. Skupno število ur odprtosti: 133.
- v Občino Benedikt 20-krat, kar znaša 1.180 km: 20-krat Benedikt. Skupno število ur odprtosti: 60.

6.10 Premične zbirke

Premične zbirke, s katerimi omogočamo dostopnost do gradiva in storitev posebnim skupinam uporabnikov, smo zamenjali na večini vseh aktivnih postajališč. Pri izboru gradiva smo se tudi v letu 2025 soočali s pomanjkanjem novitet, kar je vplivalo na oblikovanje aktualnega izbora gradiva. Uporabnike smo vključevali v različne programe za spodbujanje bralne in digitalne pismenosti ter vseživljenjskega učenja. S ciljanim izborom gradiva smo podpirali različne programe za ranljive skupine v obliki bralnih krožkov za osebe z motnjo v duševnem razvoju, za osebe z demenco, omogočali smo podporo programom biblioterapije za osebe na zdravljenju v bolnišnici in nudili podporo pri izvajanju učnega programa v bolnišnični šoli. S pripovedovalskim dogodkom ob dnevih odprtih vrat smo nadgradili sodelovanje s Centrom za starejše Idila, stanovalcem pa omogočili prijeten dogodek ob poslušanju izbranih zgodb.

Aktivnosti na postajališčih premičnih zbirk smo izvajali v sodelovanju s strokovnjaki z različnih področij, delovnimi terapevti, psihologi, socialnimi delavci, učitelji, pri izboru gradiva pa smo, kolikor je to bilo mogoče, upoštevali želje uporabnikov.

Premične zbirke so bile uporabnikom na voljo 2.788 ur, pri evidenci gradiva smo opravili 3.278 transakcij.

Postajališča premičnih zbirk v 2025:

- Oddelek za psihiatrijo UKC Maribor
- OŠ Bojana Iliča, enota Bolnišnična šola, Maribor
- SeneCura Dom starejših občanov Maribor
- Deos Center starejših Idila, Vukovski Dol
- Dom starejših občanov Tezno, Maribor
- VDC Sožitje, Maribor
- Materinski dom Maribor (v mirovanju)

Opomba: Statistični podatki o delovanju premičnih zbirk in seznam premičnih zbirk po občinah so prikazani v statističnih preglednicah.

6.11 Informacijska služba

V okviru informacijske službe organiziramo informacijska opismenjevanja za dijake, osnovnošolce in za odrasle uporabnike. V letu 2025 smo v sklopu informacijskih opismenjevanj uporabnike seznanjali z delovanjem Mariborske knjižnice, pogoji vpisa, glavnimi določili Pravilnika o splošnih pogojih poslovanja, delovanjem mreže enot MK in ostalimi vsebinami, s katerimi seznanjamo tudi nove člane ob vpisu v knjižnico. Pokažemo jim načine iskanja gradiva in predstavimo iskanje po katalogu Cobiss+. Pomembna dejavnost, ki jo razvijamo, nadgrajujemo in izvajamo v sklopu informacijske službe, je predstavitev elektronskih virov, dostopnih članom Mariborske knjižnice, s posebno ugodnostjo 24-urne dostopnosti na daljavo. Predstavitvam elektronskih virov priključujemo še predstavitve zbirke igrač, ki so del Igroteke. Izobraževanja izvajamo tako v prostorih Mariborske knjižnice kot tudi izven njih.

V letu 2025 smo dodatno izvajali vodstva po knjižnici za tujce, ki živijo, študirajo in delajo v Sloveniji ter obiskujejo tečaje slovenskega jezika. Predstavitve knjižnice smo izvedli tudi za druge najavljene skupine odraslih slušateljev.

Rastem s knjigo (za osnovnošolce in srednješolce)

Rastem s knjigo je nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture, s katerim želimo osnovnošolce in srednješolce motivirati za branje kakovostnega mladinskega leposlovja slovenskih avtorjev in jih spodbuditi k obiskovanju splošnih knjižnic. Projekt je namenjen sedmošolcem in dijakom 1. letnikov srednjih šol. V Mariborski knjižnici projekt izvajamo že vse od njegovih začetkov in smo ga za osnovnošolce izvedli že devetnajsto leto zapored, za dijake pa petnajsto leto.

Rastem s knjigo 2025 za osnovnošolce

V letu 2025 smo v Mariborski knjižnici in njenih enotah program Rastem s knjigo izpeljali za 74 skupin sedmošolcev oz. za 1.791 obiskovalcev, od tega za 1.580 učencev in 211 spremljevalcev.

Rastem s knjigo 2025 za srednješolce

V letu 2025 smo v Mariborski knjižnici in njenih enotah program Rastem s knjigo izpeljali za 82 skupin srednješolcev, to je 2.340 obiskovalcev.

Tabela 49: Informacijsko opismenjevanje uporabnikov

	Število skupin			Število obiskovalcev		
	Mladi	Odrasli	Skupaj	Mladi	Odrasli	Skupaj
Predstavitev elektronskih virov	0	14	14	0	382	382
Rastem s knjigo	0	82	82	0	2.340	2.340
Vodstvo z informacijskim opismenjevanjem	2	5	7	47	148	195
Vodstvo po knjižnici	0	1	1	0	14	14
Vodstvo s pravljico	0	1	1	0	27	27
Skupaj	2	103	105	47	2.911	2.958

Elektronski viri

V letu 2025 smo omogočali dostop do naslednjih naročenih elektronskih virov:

- elektronske podatkovne zbirke: eBonitete, Pravni in poslovni informacijski sistem in servis IUS INFO/EURO IUS INFO, FinD INFO, EBSCOhost, Tax-Fin-Lex, in Encyclopedia Britannica.
- elektronske serijske publikacije: Uradni list RS Online, Finance online (vključuje tudi: Manager online in Moje finance online) – samo v prostoru Čitalnice, Dnevnik online, Spletni arhiv dnevnika Večer, Knjižničarske novice, Spletno Delo, Onaplust, spletni portal Adma, Pravna praksa – samo v prostoru Čitalnice in Pressreader.

Tabela 50: Elektronski viri

	2023	2024	2023/2024	2025	2024/2025
Število dostopnih e-virov	18	17	-5,8%	17	0
Število e-virov, dostopnih na daljavo	8	8	0	8	0
Število dostopov na daljavo	8.682	7.982	-8,8%	8.661	8,5%

Posredovanje informacij

Posredovanje informacij beležimo z aplikacijo BelInfo. V letu 2025 smo informacije beležili v treh vzorčnih tednih (dva tedna z visokim obiskom in en srednji teden). Ustrezne tedne določimo na podlagi statistike izposoje za obdobje zadnjih treh let. Z aplikacijo BelInfo smo v letu 2025 zabeležili posredovanje 168.132 informacij o gradivu in iz gradiva. Od tega je bilo 1.363 domoznanskih.

Tabela 51: Posredovanje informacij

Aplikacija BelInfo – 3 tedne v letu	2024	2025
Število informacij iz gradiva in o gradivu	175.645	168.132
Domoznanske informacije	1.277	1.363

Vprašaj knjižničarja

Pri elektronskem referenčnem servisu Vprašaj knjižničarja v sistemu COBISS.SI smo sodelovali vse od leta 2005. Ker je bilo vprašanj, posredovanih preko maila zelo malo, smo v mesecu aprilu 2025 zaključili s sodelovanjem. Statistika za prve tri mesece leta 2025 je pokazala, da sta bila s strani vseh splošnih knjižnic, ki so v projektu sodelovale, v tem času posredovana le dva odgovora.

6.12 Prireditve in dejavnosti v Mariborski knjižnici

Od bralne kulture do aktivnega državljanstva

Mariborska knjižnica skozi raznoliko ponudbo programov kontinuirano spodbuja in razvija branje in bralno kulturo, povezuje se z uporabniki in partnerji v lokalnih okoljih, skrbi za promocijo in oživljanje domoznanskih vsebin, spodbuja aktivno državljanstvo in si prizadeva čim večjo socialno vključenost vseh skupin prebivalstva.

V letu 2025 smo organizirali in izvajali vsebinsko pester nabor dejavnosti in prireditev za različne ciljne skupine uporabnikov. Načrtovanje in izvedba aktivnosti so potekale v prepletu med Oddelkom za dejavnosti, prireditve in promocijo, Centrom za spodbujanje bralne pismenosti, Centrom za domoznansko dejavnost, v okviru Skupine za uporabnike s posebnimi potrebami ter vseh enot v mreži Mariborske knjižnice. Vseskozi smo si prizadevali za različne oblike povezovanja z okoljem.

Kot posebno dejavnost smo že 33. leto izvajali Knjižnični cikel Univerze za tretje življenjsko obdobje. Aktivno in povezujoče smo skrbeli za vzgajanje bralcev in približevanje knjige čim širšemu krogu prebivalstva, za promocijo knjižnice, njenih zbirk in storitev. Vse pogostejše aktivno vključujemo mladostnike v različne programe.

Otroci in družine

Med redne dejavnosti za mlade uvrščamo pravljичne ure, ki smo jih izvajali v štirinajstih knjižnicah, dve sezonski pravljичni uri pa smo izpeljali še v Knjižnicah Pesnica ter Knjižnici Bistrica ob Dravi. Igralnice za najmlajše so potekale v Pionirski knjižnici (TPC City) in Pionirski knjižnici Nova vas. Mnoge prireditve in dejavnosti smo izvedli tudi zunaj knjižnice.

Zimsko in poletno počitniško druženje smo izpeljali v Pionirski knjižnici TPC City (poleti v okviru Art kampa), Pionirski knjižnici Nova vas, Knjižnici Duplek, Knjižnici Selnica in Knjižnici Lovrenc na Pohorju. Več prireditev za otroke in družine v obliki delavnic, predstav in srečanj z ustvarjalci smo izvedli skupaj s partnerji iz lokalnih okolij. Posebej odmevna je bila Poletna bralna plaža v Knjižnici Rače s pestrim naborom vsebin (ustvarjalnice, predstave, pripovedovanje), vrtnarsko knjižnična dogodivščina v Knjižnici Kamnica in praznične ustvarjalnice v več knjižnicah. Ob svetovnem dnevu iger in igranja smo pripravili Igralni dan v Pionirski knjižnici Nova vas.

Skupine mladih obiskovalcev smo v knjižnicah redno sprejemali in predstavljali naše delovanje in ponudbo ter jih spoznavali s knjigo in branjem. Za skupine iz vrtcev in osnovnih šol smo pripravljali pravljичne ure, razstave, jim z različnimi tematsko obarvanimi vodstvi predstavljali svet ilustracije in mnoge priložnostne teme, izvajali smo nacionalni projekt Rastem s knjigo, organizirali zaključke bralnih projektov ter srečanja z ustvarjalci.

Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke smo pripravili osrednjo razstavo ilustracij Huiqin Wang in Lili Saje Wang. Druge večje razstave so predstavljale Slikanica gre na jug, Dav Pilkey, Ustvarjalne dvojine (Laura Ličer in Marinka Gombač), Pravljični svetovi Ančke Gošnik Godec, Čebele, dobrodelna razstava Punčke iz cunj, prostore knjižnic pa so redno lepšale tudi podobe otrok iz lokalnih vrtcev in šol.

Druge odmevnejše prireditve za otroke: lutkovna predstava Darke Erdelji Kraljeve ure v Pionirski knjižnici Nova vas in Literarno – glasbena pustolovščina Trio kosmatih (Tina Arnuš Pupis, Gašper Primožič in Vid Pupis) v Knjižnici Kamnica, večgeneracijski dogodek Povezani v branju in gibanju v Knjižnici Pekre, gledališka predstava Repa velikanka v Knjižnici Rače, predstavitev knjižne zbirke Kako je bilo, ko še ni bilo ... v Knjižnici Pobrežje, Jezernikov pravljični dopoldan v Lovrencu na Pohorju, Pravljični sprehod po Betnavskem gozdu in prireditvi ob 1 nacionalnem dnevu stripa: razstava Vse najboljše, stoletnik Miki Muster v Knjižnici Šentilj in predstava Sadno-zelenjavni raj v izvedbi Zvitorepčevega paragledališča. Predstavo smo izvedli v Osnovni šoli Pesnica.

Mladi (12-19 let)

V okviru nacionalnega projekta Rastem s knjigo smo sprejemali napovedane skupine sedmošolcev in prvih letnikov srednjih šol. Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjiga za otroke smo po mreži Mariborske knjižnice pripravili razstavo ilustracij Huiqin Wang in Lili Saje Wang. Srečanje z avtoricama in delavnico smo za mlade obiskovalce izvedli v Pionirski knjižnici Nova vas in Pionirski Knjižnici TPC City. Plakate z ilustracijami smo umestili tudi v deset oglasnih panojev na Štukljevem trgu v središču Maribora in izvedli tudi vodstvo po razstavi v sodelovanju z umetnicama in dijakinjami III. gimnazije Maribor. Mlade obiskovalce smo povabili na premično razstavo omenjenih avtoric, ki je bila del festivala Slovenski dnevi knjige v Mariboru, kasneje smo jo v času Festivala Lent premaknili v Mestni park in Doživljajsko igrišče. Sodelovanje z dijakinjami III. gimnazije smo nadgradili z delavnico pripovedovanja. Pridobljeno znanje je ena od dijakinj predstavil na Pravljičnem sprehodu po Betnavskem gozdu in na dogodku v okviru projekta Pravljični dan. Aktivno delo z mladimi so izpeljali z dijaki I. gimnazije Maribor v okviru festivala humanistike Odprti horizonti in Izvedba pesniško-jezikovne delavnice na Srednji lesarski šoli. Na Srednji šoli za trženje in dizajn Maribor smo pripravili pogovor s prejemnico nagrade večernica Marjano Moškrič. V okviru cikla Prepišno branje smo mladim predstavili tudi knjigo Statistika za začetnike in avtorja Slava Jeriča.

V sodelovanju s festivalom Bralnice pod slamnikom smo v Knjižnici Duplek pripravili dve delavnici stripa z Ivanom Mitrevskim. V Knjižnici Pobrežje smo predstavili raziskovalne naloge učencev lokanih šol, prostor za razstavo svojih podob smo namenili nadarjenemu osnovnošolcu Jerneju Mlakarju. V Kungoti so se mladi srečevali v Bralnem klubu za najstnike.

Odrasli

Sezono prireditve je oblikoval preplet utečenih sodelovanj. Zaradi pomanjkanja lastnih ustreznih prostorov v središču Maribora smo prireditve izvajali v prostorih drugih partnerskih ustanov (Kulturna četrt Minorit, Pokrajinski Muzej Maribor, Vetrinjski dvor in Glazerjeva dvorana Univerzitetne knjižnice Maribor). Večino prireditve v drugih okoljih smo izpeljali v prostorih krajevnih knjižnic.

Prireditve za odrasle smo umeščali v različne redne programske sklope:

- Literarne postaje: Maja Gal Štormar, Za robom jezika: Antologija sodobnih pesnic Maribora – Kristina Kočan, Lidija Gačnik Gombač, Petra Kolmančič, Barbara Jurša, Tonja Jelen, Denis Škofič, Kazimir Kolar, Nataša Kramberger, Jerneja Ferlež, Nika Matanovič, Selma Skenderović, Tone Paretljich, Nenad Veličković, Nada Gašić. Vinko Möderndorfer, Sabina Fras Popović;
- Filozofija med knjigami: gosti dr. Zdravko Kobe, dr. Lenart Škof in dr. Andrej Ule;

- Predavanja, pogovori in različne predstavitve: izpostavljeni tematski poudarki – Sorodniki borcev Pohorskega bataljona kot žrtve nacističnega nasilja, Slovenske žrtve Auschwitza, Predaja kronike turističnega društva Zgornja Kungota, Čudovit svet pod nami, Kitajska, Spoznajmo slovenski znakovni jezik, 60. festival Borštnikovo srečanje; izpostavljeni gostje: Irena Cerar, Andraž Rožman, Viljem Gogala, Marjan Vešnar, Liter jezika, Nuša Hamler, Robert in Urška Kereži, Robert Ferlič, Bernard Nežmah, Gal Prevoršek, Ljubica Ribić in Milan Novak, Žiga Valetič, Ladeja Godina Košir, Tina Košir.
- Bralna značka za odrasle: gre za bralni projekt, ki se ukvarja s spodbujanjem branja pri odraslih. V okviru te dejavnosti se na določeno osrednjo temo, ki vključuje zelo različno literaturo, izdela seznam branja, ki navadno vključuje okoli 25 enot gradiva. Za opravljeno bralno značko velja, če uporabnik prebere vsaj sedem knjig s seznama in njihove naslove odda na posebej pripravljeni prijavnici. V letu 2025 je Bralna značka za odrasle nosila naslov Hvalnica smehu, vsebovala je 25 naslovov, ki so se osredotočali okoli teme humorja in satire. Na nivoju celotne Mariborske knjižnice je izpolnjene prijavnice oddalo 87 uporabnikov.
- Bralni klubi: (Rotovski bralni klub, Selniški bralni klub, Lovrenški bralni klub, Bralni klub Kungota, Bralni klub Duplek – Misli med vrsticami);
- Pravljicni večeri za odrasle: Knjižnica Duplek, Knjižnica Šentilj, Knjižnica Rače, Vetrinjski dvor – v okviru festivala Dnevi knjige v Mariboru;
- Svetovalno-izobraževalne delavnice v sodelovanju z Andragoškim zavodom Maribor – Ljudsko univerzo (Knjižnica Selnica ob Dravi, Knjižnica Pobrežje, Knjižnica Hoče, Knjižnica Duplek, Knjižnica Pesnica, Knjižnica Šentilj, Knjižnica Kungota);
- Cikel Filmski pogled: predavanja o filmski umetnosti za širše občinstvo skozi poglobljeno obravnavo različnih teoretičnih in kritičnih pristopov. Cikel Filmski pogled je nadaljevanje ciklov Filmski žanri skozi družbeno kritiko, Teorija filma in Zgodovina filma, ki jih od leta 2021 soorganiziramo Pekarna Magdalenske mreže, Film Factory in Mariborska knjižnica s podporo Slovenskega filmskega centra in Mestne občine Maribor.
- Literarni večeri v sodelovanju z Dramo SNG Maribor: Janko Glazer – pesnik s Pohorja;
- Večer pripovedovanja pravljive in zgodb – odprti mikrofoni za neprofesionalne pripovedovalce
- Razstave: Lovro Stepšnik, prvi slovenski potujoči knjižničar (Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica), Treba je kaj zapustiti svetu – onkraj dnevninskih zapisov Renie Spiegel (s sodelovanjem Veleposlaništva Republike Poljske), razstava ilustracij Huqin Wang in Lili Saje Wang ter številne tematske in priložnostne razstave, ki so jih pripravili zaposleni v knjižnicah ali so nastale v sodelovanju z lokalnim okoljem.

Nataša Kramberger in Zora A. Jurič (Foto: Boštjan Lah)

Starejši odrasli

- Knjižnični cikel: predavanja (Zdrav življenjski slog, Japonska, Prepri pod Hindukišem – zgodbe iz Afganistana, V objemu polarnega sija, z jadrnico po fjordih severne Norveške) in predstavitev knjig (Miriam Drev, Jerneja Jošar, Ana Vovk, V pesmih je moje življenje, Katarina Keček) ter Kdo je okužil dedka – abfemična družinska drama;
- Bralna druženja: Druženje ob glasnem branju v Knjižnici Selnica ob Dravi, Literarni klub KUD Rače in Skodelica Besed v Knjižnici Šentilj
- Umovadba (Knjižnica Nova vas)

Sobivanje, sodelovanje in vključevanje

V letu 2025 smo nadaljevali večino ustaljenih povezav in vzpostavili nekaj novih. Naša stalnica so sodelovanja z javnimi kulturnimi in vzgojno-izobraževalnimi zavodi v lokalnem okolju, z nevladnimi organizacijami in posamezniki. Programsko smo se v letu 2025 sodelovali v različnih lokalnih, regionalnih in nacionalnih pobudah, akcijah in festivalih:

- Poezija povezuje (JAK RS)
- Dan spomina na žrtve holokavsta, Evropski dnevi judovske kulture (Sinagoga Maribor, Veleposlaništvo Republike Poljske v Ljubljani, Judovski muzej Galicia iz Krakova)
- Glazerjevi dnevi
- Festival Dnevi knjige v Mariboru – Ko te napiše knjiga
- Festival Borštnikovo srečanje
- Festival Lent
- Cikel Filmski pogled: v sodelovanju s Pekarno Magdalenske mreže, Film Factory in s podporo Slovenskega filmskega centra in Mestne občine Maribor.
- Jezernikovimi dnevi v Lovrencu na Pohorju
- Sodelovanje z Zvezo prijateljev mladine Maribor,
- Festival bralnice pod slamnikom (Miš založba)
- Tedni vseživljenjskega učenja
- Nacionalni mesec skupnega branja
- Pokloni čas, polepšaj dan
- Dnevi evropske kulturne dediščine
- Teden splošnih knjižnic
- Dnevi poezije in vina (Založba Beletrina, Akademie Graz, Manuskripte)
- Dan Maribora
- 1. nacionalni dan stripa

- Vilinsko mesto in Čarobni december v Maribor
- 1. strokovno srečanja Branje ne pozna meja (v okviru ZBDS)
- Pri promociji bralne kulture smo sledili poudarkom Slovenske sekcije IBBY, Društva Bralna značka Slovenije, Pionirske Mestne knjižnica Ljubljana.

KNJIŽNIČNI PROJEKTI

Festival humanistike Odprti horizonti

Marca smo izvedli drugo izvedbo festivala, ki je namenjen razvoju kritične misli, promociji humanistike in razpiranju družbeno aktualnih vprašanj. Program je tematiziral fenomen vplivnežev in sledilcev, ki smo ga v štirih festivalskih dneh na svež, igriv, sproščen, a hkrati argumentiran način osvetlili z različnih perspektiv. Več o festivalnem programu v poglavju Centra za spodbujanje bralne pismenosti.

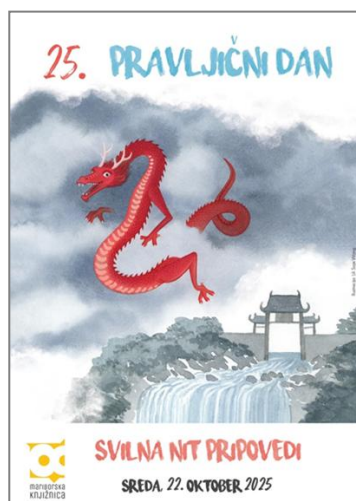
13. dan Mariborske knjižnice

13. dan Mariborske knjižnice smo izvedli v mesecu maju v Knjižnici Kungota. Celodnevno dogajanje smo poimenovali Tkemo vezi, raziskujemo sledi. Dopoldanski program smo zasnovali za otroke in lokalne osnovne šole, popoldan pa smo pripravili preplet druženja ob literaturi z Markom Radmilovičem, zbiranju spominov iz domačega kraja ter vinski pokušini s pogovorom z Avgustom Demšarjem in Dariom Vargo.

25. pravljичni dan s pravljичno šolo

Kitajska z njenim bogatim kulturnim izročilom, večnimi miti in legendami je služila kot navdih programa 25. Pravljičnega dne. Pripravili smo tri prireditve, namenjene mladim iz zadnje triade Osnovne šole Rada Robiča Hoče, pogovor o knjig Kitajski miti in legende skupaj z dijaki III: gimnazije Maribor in Pravljični večer za odrasle v Klubu KGB. Sledila je izvedba pravljичne šole z vizualno umetnico in performerko Nejo Tomšič, ki je uprizorila vizualni esej Opijske ladje.

Pravljичni večeri za odrasle 2025

V Mariborski knjižnici izvajamo projekt Pravljīčni večeri za odrasle vse od leta 2009. V sodelovanju s slovenskimi splošnimi knjižnicami in nekaterimi drugimi ustanovami smo se v letu 2025 povezovali že šestnajsto leto. S pripovedovalskimi dogodki smo sodelovali tudi v sklopu programa evropske prestolnice kulture, ki je potekala v Novi Gorici (EPK GO! 2025) in izpeljali 7 pripovedovalskih dogodkov. Tri dogodke smo organizirali in izvedli za zamejske Slovence živeče na avstrijskem Koroškem. V sklopu projekta smo tako koordinirali, organizirali in izpeljali 35 dogodkov za 1.473 poslušalcev. Koordinacijo projekta smo peljali v Oddelku za dejavnosti, prireditve in promocijo.

Kulturni dnevnik

V letu 2025 so učenci tretjih razredov ponovno obiskali tudi Pionirsko knjižnico (TPC City) in bolje spoznali delovanje splošne knjižnice in poklic knjižničarja. S pripovedovanjem zgodb in pravljic smo posebej opozorili na pomen umetnosti pripovedovanja ter na ohranjanje kulturnega izročila.

Radijske pravljice in sodelovanje z RTV Slovenija - Radiem Maribor

V letu 2025 smo projekt Radijskih pravljic, ki ga od leta 2019 sooblikujemo z RTV Slovenija – Radiem Maribor, peljali že sedmo sezono. Pri snemanjih je sodelovalo 12 pripovedovalk in pripovedovalec Mariborske knjižnice, ki so posneli 62 ljudskih pravljic in zgodb. Skupna zbirka vseh posnetkov zajema 360 večinoma ljudskih in nekaj avtorskih zgodb.

Pikina bralna značka 2025

V sklopu bralnega projekta Pikina bralna značka smo sodelovali s koordinatorjem projekta, Knjižnico Velenje ter nekaterimi vrtci na območju posameznih enot Mariborske knjižnice (Knjižnica Pobrežje, Knjižnica Kamnica, Knjižnica Rače, Knjižnica Kungota, Bibliobus). Izpeljali smo 7 zaključkov z izvedb o pravljične ure in podelitvijo priznanj ter Pikinih gumbov za 323 sodelujočih otrok.

UMOVADBA +

Mariborska knjižnica je v partnerskem sodelovanju z zavodom Aloja v letu 2025 zasnovala nadgradnjo programa Umovadba v okviru projekta Umovadba+, ki ga v letih 2025 in 2026 sofinancira Ministrstvo za kulturo. Nabavili smo dodatne didaktične pripomočke in knjige, pripravili smo promocijsko kampanjo za razširitev dejavnosti v Knjižnico Pobrežje, aktivirali prostovoljsko aktivnost, izvedli smo več dogodkov v krajevnih knjižnicah za različne ciljne skupine.

MEDNARODNI PROJEKTI

Heroes Unleashed! / Osvobajamo heroje!

Mariborska knjižnica sodeluje v mednarodnem projektu »Osvobajamo heroje! Program senzoričnih pravljičnih ur v evropskih javnih knjižnicah«, ki poteka od 15. januarja 2025 do 15. januarja 2027 in povezuje knjižnice iz Litve, Ukrajine, Portugalske in Slovenije.

- Projekt uvaja program senzoričnih pravljičnih ur, ki je namenjen otrokom z avtizmom in drugim nevrotipičnim otrokom.
- Cilj projekta je zagotoviti interaktivno, s čutili bogato okolje za pripovedovanje zgodb, ki spodbuja ustvarjalnost, empatijo in socialno vključenost. Projekt je še posebej pozoren na potrebe otrok, ki so jih prizadele travme, zlasti v Ukrajini, in jim bo ob zgodbah pomagal najti uteho in zdravljenje.
- V času projekta bodo v vseh sodelujočih knjižnicah potekale senzorične pravljične ure za otroke, kar bo prispevalo k oblikovanju bolj vključujoče in sočutne skupnosti.

Aktivnosti izvedene v letu 2025:

- Mednarodno sodelovanje pri pripravi knjige senzoričnih zgodb: Projekt je povezal 12 pisateljev in 12 ilustratorjev iz Litve, Slovenije, Ukrajine in Portugalske pri ustvarjanju avtorskih zgodb in ilustracij, ki so združene v knjigi Pomoč za medveda in druge zgodbe. Iz vsake države partnerice so v mednarodnih mešanih parih sodelovali trije pisatelji in trije ilustratorji. Knjigo, ki je izšla konec leta 2025 v petih jezikovnih različicah, bodo uporabljali knjižničarji-pripovedovalci pri izvedbi programa tako znotraj projekta, kot tudi po njegovem zaključku. Knjiga bo prosto dostopna v knjižnicah vseh sodelujočih držav za starše, ali učitelje, ki bi v prihodnosti želeli izvajati senzorične pravljične ure. Elektronska različica publikacije bo v angleškem jeziku na voljo na spletu. V okviru projekta je nastal tudi metodološki priročnik, ki ponuja izvajalcem splošne napotke, kot tudi konkretne scenarije za izvedbo senzoričnih pravljičnih ur.
- Izbor in strokovno izobraževanje za avtorje. Na povabilo Mariborske knjižnice so se projektu pridružile priznane slovenske umetnice in umetnik. Avtorske zgodbe so ustvarili Majda Koren, Maša Ogrizek in Igor Plohl, zgodbe iz partnerskih držav pa so ilustrirale Darka Erdelji, Teja Milavec in Tamara Rimele.
- Prevod besedil v jezike držav partneric, zgodbe iz partnerskih držav pa v slovenski jezik.
- Socialne zgodbe knjižnic »Dobrodošli v knjižnici«, v katerih enostavno in jasno predstavljamo prostore knjižnic in zaposlene. Gre za prezentacije, ki jih bomo objavili na spletni strani in

bodo na ogled uporabnikom. Ta pristop pomaga preprečiti ali omiliti morebitne neprijetne občutke pred obiskom knjižnice, ki lahko spremljajo otroke z avtizmom in druge nevroatipične otroke.

6.13 Center za spodbujanje bralne pismenosti

V preteklem letu smo v okviru Centra za spodbujanje bralne pismenosti sodelovali pri različnih dejavnostih s področja bralne pismenosti, bibliotekarstva in strokovnega izobraževanja. Izpeljane aktivnosti so naslednje:

- Izvedba pesniško-jezikovne delavnice z Nino Medved na Srednji lesarski in gozdarski šoli Maribor. Osrednja tema: gozd in drevesa (25. marec).
- Predstavitve kompetenčne vsebine Spodbujanje bralne pismenosti v okviru cikla predstavitev kompetenčnih centrov in vsebin OOK v MKL (10. april).
- Nastop v oddaji Omizje v okviru predfestivalnega dogajanja ob Slovenskih dnevih knjige in promocije posveta Pismenost na prepihu 2025; soorganizacija oddaje (23. april).
- Organizacija, vsebinska zasnova in moderiranje posveta Pismenost na prepihu 2025: (Ne)pismenost in družbena razslojenost (štiridnevni posvet preko Zooma, 19.–22. maj)
- Predavanje na 2. Stepišnikovem strokovnem posvetovanju Branje na prepihu – knjižnica v času sprememb (29. maj).
- Vodenje okrogle mize Pismenost kot strokovna odgovornost na posvetovanju sekcij ZBDS Novi horizonti? Podatki, knjižnice in tehnologije (17. september).
- Organizacija in vodenje pogovora s Slavkom Jeričem o knjigi Statistika za začetnike na Srednji šoli za trženje in dizajn v okviru cikla Prepišno branje (23. oktober).
- Organizacija strokovnega predavanja v okviru cikla Brati svet: Tatjana Oblak Črnič, Formiranje medijskega (ne)reda v platformni družbi: pogled s perspektive mladih (v okviru delavnice za izmenjavo dobrih praks, 4. december).
- Članstvo in strokovno sodelovanje: včlanitev v FELA (Federation of European Literacy Association); sodelovanje v skupini pobudnikov Nacionalnega meseca skupnega branja; sodelovanje v programskem odboru Slovenskih dnevov knjige v Mariboru.
- Festival humanistike Odprti horizonti #2:

V letu 2025 smo izvedli drugo edicijo Festivala humanistike Odprti horizonti. V primerjavi z letom 2024 se je festival razširil na štiri dogodke v štirih dneh. K sodelovanju smo pritegnili Prvo gimnazijo Maribor ter Festival literature sveta – Fabula. Pri izvedbi so sodelovali tudi zaposleni iz Umetnostne galerije Maribor ter Fakultete za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani. Gostovali smo v prostorih Kluba KGB, MMC Kibla, knjižnici Prve gimnazije Maribor ter UGM.

Okrogla miza na šahovnici, osrednji festivalski dogodek (Foto: G. Salobir)

Festival humanistike Odprti horizonti je namenjen razpiranju družbeno aktualnih vprašanj, razvoju kritične misli, promociji humanistike in poglobljenega branja. Druga festivalska edicija je tematizirala fenomen vplivnežev in sledilcev, ki smo ga v štirih festivalskih dneh na svež, igriv, sproščen, a hkrati argumentiran način osvetlili z različnih perspektiv. Osrednji gostje festivala so bili: Matjaž Ezgeta, Pia Prezelj in Manca G. Renko. Glasbeni gost petkovega dogodka je bil Gorazd Strlič. Na dogodku smo podelili hevreko, priznanje za prispevek k promociji humanistike, ki jo je po izboru občinstva prejela Manca G. Renko. Umetniški komentar festivala je bila v letu 2025 glasba. Za glasbeni performans je poskrbel Denis Avdić. V sklopu dogajanja je bila organizirano tudi vodstvo po razstavi slik Marka Jakšeta Blizu ... bliže...še bliže.

V sodelovanju s Prvo gimnazijo Maribor so dijaki in dijakinja pod mentorstvom profesorja Mihe Debenaka napisali eseje, ki so bili nato objavljeni v sobotni prilogi Večera ter na spleti strani Mariborske knjižnice. Kot zunanja komentatorja sta na dogodku sodelovala Tinca Lukan in Jure Kirbiš.

Humanisti s'Prve, festivalski dogodek z dijaki na Prvi gimnaziji Maribor (Foto: G. Salobir)

V prostorih Umetnostne galerije smo v sodelovanju z Fabulo pripravili pogovor z avtorjem knjige Seksualna ekonomija kapitalizma Noamom Yuranom, ki ga je moderiral Mladen Dolar.

6.14 Univerza za tretje življenjsko obdobje

Za člane Knjižničnega cikla smo v letu 2025 organizirali in izvedli 11 mesečnih srečanj, ki se jih je udeležilo 345 slušateljev. Člani so opravili 34 strokovnih ekskurzij po Sloveniji, 2 ogleda razstav in 2 sprehoda po Mariboru ter 3 strokovne ekskurzije v tujino.

Strokovnih ekskurzij se je udeležilo 1.927 slušateljev. V okviru Knjižničnega cikla smo izvedli 714 prireditev (vključno s srečanji na študijskih krožkih), vseh dogodkov se je udeležilo 10.305 slušateljev.

Člani študijske skupine Šola umetnosti, ki deluje pod mentorskim vodstvom Barbare Crnković

Študijski krožki programa Knjižnični cikel delujejo na več lokacijah v lokalnem okolju. Največje število skupin se izvaja na Slovenski ulici 40, kjer so na voljo tri učilnice. Posamezne študijske skupine se redno srečujejo tudi v Vetrinjskem dvorcu, Univerzitetni knjižnici Maribor, Knjižnici Nova vas in Knjižnici Pobrežje.

Mesečna srečanja potekajo v Sodnem stolpu in Glazerjevi dvorani, ob zasedenosti teh prostorov pa tudi v Večnamenski dvorani Vetrinjskega dvorca.

Za člane Knjižničnega cikla smo pripravili tudi predstavitev nove Knjižnice Rotovž, s čimer smo udeležencem omogočili vpogled v nastajanje nove osrednje knjižnice.

Dogovor o sodelovanju smo sklenili z Društvom Univerza za tretje življenjsko obdobje Maribor in Slovenskim društvom Hospic Maribor. Ta temelji na medsebojnem obveščanju o dogodkih in programih. S tem članom omogočamo širšo informiranost ter dostop do prireditev drugih organizacij, kar prispeva k večji vključenosti in povezovanju v lokalni skupnosti.

Program Knjižnični cikel je vključen v mrežo članic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, hkrati pa kot partner sodelujemo v Strateškem svetu za svetovalno dejavnost Andragoškega zavoda Maribor, kjer se srečujemo dvakrat letno. Redno sodelujemo tudi v Omrežju omrežij e-seniorjev 55+, katerega cilj je spodbujanje čim bolj neposrednega vključevanja starejših v sodobne oblike družbenega in digitalnega okolja.

Z Umetnostno galerijo Maribor izvajamo sodelovanje v obliki vodenih ogledov razstav iz njihove zbirke, namenjenih članom študijskih skupin *Umetnostna zgodovina* in *Šola umetnosti*, kar dodatno bogati izobraževalno in kulturno izkušnjo udeležencev.

Program Knjižnični cikel redno prijavljamo na Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti izobraževanja odraslih, s čimer poskrbimo za stabilnejše izvajanje in razvoj programa.

Sluša telji Knjižničnega cikla se redno udeležujejo tudi drugih dogodkov, ki jih organizira knjižnica, s čimer se dodatno krepi njihova vključenost v kulturno dogajanje in življenje ustanove.

Univerza v številkah:

- 596 vpisanih članov v študijskem letu 2025/26
- 30 študijskih skupin
- 1.294 članov študijskih krožkov
- 662 srečanj na študijskih krožkih
- 8.033 obiskov na študijskih krožkih

6.15 Center za domoznansko dejavnost

Delo Centra za domoznansko dejavnost je osredotočeno na različna domoznanska področja znotraj Mariborske knjižnice, na koordinacijo domoznanstva na območju Mariborske knjižnice kot osrednje območne knjižnice ter na sodelovanje na domoznanskem področju na nacionalni ravni pod vodstvom kompetenčnega centra za domoznanstvo, ki ga vodi Knjižnica Ivana Potrča Ptuj.

Poudarki iz leta 2025 na področjih dela so:

Obdelava gradiva:

- vsebinska obdelava primarnega domoznanskega gradiva (stroka za odrasle): 74 zapisov;
- formalna obdelava primarnega domoznanskega gradiva (kreiranje ali kopiranje zapisov za primarno domoznansko gradivo): 78 zapisov;
- vodenje bibliografij zunanjih uporabnikov: 87 zapisov;
- normativna baza podatkov CONOR (kreiranje in redakcija): 23 zapisov;
- popis Sadonikove zbirke v Lovrencu na Pohorju (v pripravi);

Regijsko uredništvo portalov Kamra in Obrazi slovenskih pokrajin za Štajersko območje:

- Kamra: 8 novih digitalnih zbirk (3 Mariborska knjižnica, 3 UKM, 1 Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica, 1 zasebni vnašalec Janez Damjan), 49 novic (Mariborska knjižnica);
- Obrazi slovenskih pokrajin: 13 novih zapisov (12 Mariborska knjižnica s partnerji, 1 Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica);

Digitalizacija:

- nadaljevanje digitalizacije revije Lovec v sodelovanju z Lovsko zvezo Slovenije: digitaliziranih 4350 strani (letniki 69-78, leta 1986-1995);
- digitalizacija diapozitivov Pohorja in Kozjaka fotografa Frančka Hribernika: 636 diapozitivov;

Domoznanske prireditve:

- sodelovanje pri prevzemu kronike Turističnega društva Zgornja Kungota (februar 2025);
- sodelovanje pri izvedbi 13. Dneva Mariborske knjižnice (Knjižnica Kungota, 16. 5. 2025) – soorganizacija zbiranja slikovnega gradiva, vezanega na Občino Kungota;
- Sodelovanje na Dnevih evropske kulturne dediščine s pogovorom »Kako je bilo, ko še ni bilo ...« (Knjižnica Pobrežje, 2. 10. 2025, gostje: dr. Jerneja Ferlež, Uroš Dokl, mag. Emica Antončič);
- sodelovanje pri pripravi razstave o soseski S-23 (Knjižnica Nova vas in Pionirska knjižnica Nova vas, jesen 2025);
- organizacija 11. Glazerjevega posveta, ki ga letno pripravljamo z Društvom za razvoj Lira iz Ruš, smo morali zaradi bolezni v organizacijskem odboru prestaviti na leto 2026;

Promocija:

- promocija domoznanskih vsebin na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram) in spletni domači strani knjižnice;

Strokovno in znanstveno delovanje:

- referat na znanstvenem simpoziju »Maribor – mesto in ljudje« (UKM, 11. 2. 2025);
- predstavitev koncepta dnevov Mariborske knjižnice in zbiranje slikovnih spominov na delovnem srečanju domozancev osrednjih območnih knjižnic (Lendava, 21.-22. 10. 2025).

6.16 Dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami in druge ranljive skupine

Osebe s posebnimi potrebami in druge ranljive skupine smo tudi v letu 2025, kolikor so razmere to dopuščale, vključevali v naše storitve. Zelo dobro smo sodelovali z invalidskimi in drugimi organizacijami, Svetom invalidov in drugimi partnerji na področju zagotavljanja enakopravnega dostopa do knjižničnih storitev. Invalidom smo tudi v preteklem letu omogočali brezplačno članstvo. Na področju fizične dostopnosti stanje tudi v 2025 ostaja enako, žal so nekatere naše enote še vedno nedostopne gibalno oviranim (Knjižnica Studenci, Bistrica ob Dravi, Pesnica, Duplek in Kungota). Nadaljevali smo z dosedanja prasko in vključevali invalidska društva, ki so nam svetovala pri iskanju ustreznih rešitev za invalide. Izpostavili bi Svet invalidov, Društvo študentov invalidov Maribor, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Maribor, Društvo gluhih in naglušnih Podravja idr., ki so pomagala z dragocenimi nasveti pri načrtovanju storitev na področju socialnega vključevanja invalidov. Podobnega sodelovanja z invalidskimi društvi si želimo tudi v prihodnje.

Dejavnosti in prireditve za invalide in druge ranljive skupine:

- Nabava in obdelava knjižničnega gradiva za slepe in slabovidne (povečani tisk, zvočne knjige, igre in igrače, gradivo v lahkem branju, za gluhe in naglušne, za osebe z disleksijo in ljudi z bralnimi težavami; ozaveščanje širše javnosti o delovanju invalidskih društev z dostopnostjo do glasila Svet invalidov v knjižnicah na našem širšem območju.
- Izposoja gradiva na dom: za osebe, ki zaradi invalidnosti, starosti ali bolezni same ne morejo do knjižnice.
- Izposoja v bolnišnico za osebe iz enote za forenzično psihiatrijo Oddelka za psihiatrijo UKC Maribor.
- Postajališče bibliobusa v VDC Polž: za osebe z motnjo v telesnem in duševnem razvoju. Bibliobus 1 x mesečno obišče uporabnike VDC Polž v Rapočevi ulici 13 in Parku mladih 4.
- Programi za razvoj in podporo bralni pismenosti ranljivim skupinam:
- Bralna značka in bralni krožki za osebe z motnjo v duševnem razvoju v VDC Polž in v domovih starejših (tudi za osebe z demenco).
- Premične zbirke (kolekcije) v domovih/zavodih/ustanovah za posebne skupine prebivalcev, ki nimajo dostopa do knjižničnega gradiva in informacij: VDC Sožitje, Dom starejših občanov Tezno, Dom SeneCura, Deos Center starejših Idila, UKC Maribor: Bolnišnična šola in Oddelek za psihiatrijo.
- Organizirani obiski otrok z govorno-jezikovnimi posebnostmi in z motnjami avtističnega spektra (v sodelovanju s Centrom za sluh in govor): Pionirska knjižnica: 16 obiskov/ 185 udeležencev; OŠ Gustava Šiliha v Pionirski knjižnici Nova vas: 1 obisk / 24 udeležencev.
- Socialna aktivacija albanskih žensk: Pionirska knjižnica: 10. 1. 2025 - 26 udeleženk.
- Predstavitev knjižničnih storitev in programa Umovadbe za zaposlene iz invalidskega podjetja Bodočnost, Knjižnica Nova vas, 31.1.
- Soorganizacija delavnice Digitalni koraki za uporabnike VDC Sožitje: v sodelovanju z Andragoškim zavodom – Ljudsko univerzo Maribor in VDC Sožitje: 7., 9., 11. 4. v prostorih VDC Sožitje.

- Pravljlična ura v slovenskem znakovnem jeziku - v sodelovanju z Društvom gluhih in naglušnih Podravja: v okviru Tednov vseživljenjskega učenja: Pionirska knjižnica v TC City, 13.5.2025 – 15 obiskovalcev.
- O knjigah, branju in življenju – druženje ob Tednu vseživljenjskega učenja v sodelovanju z Andragoškim zavodom Maribor: Pionirska knjižnica Nova vas, 28. 5. 2025 – 11 udeležencev.
- Spoznajmo slovenski znakovni jezik- v sodelovanju z Društvom gluhih in naglušnih Podravja: v okviru Tednov vseživljenjskega učenja: Knjižnica Pobrežje, 15.5. 2025
- Predstavitev knjižnice v pogovornem klubu slovenskega jezika za ukrajinsko govoreče priseljenke, Zavod Dress for Success, 24.7.2025
- Pripovedovalsko pravljlični dogodek v Centru Starejših Idila, 30.9.2025
- Bralni klub ob svetovnem mesecu ozaveščanja o demenci: Osrednja knjižnica City, 30.9.2025
- Bralni klub na temo demence: Knjižnica Lovrenc na Pohorju, 8.12.2025.
- Program vključevanja priseljenec in oseb z mednarodno zaščito: v okviru projekta »S knjižnico do strpnosti« (v sodelovanju z Andragoškim zavodom Maribor-Ljudsko univerzo, Slovensko filantropijo, 2 skupini / 24 udeležencev.
- Program »Umovadba«: za osebe v začetni fazi demence in njihove svojce: krepitev spomina, motorike, senzomotorike in govornih veščin (v sodelovanju z Zavodom Aloja): 32 srečanj / 999 udeležencev; predstavitev na Tednu vseživljenjskega učenja-Parada učenja, Maribor, 21.5.
- Programi opolnomočenja odraslih (tudi za invalide) 2025: v sodelovanju z Andragoškim zavodom Maribor-Ljudsko univerzo, v okviru mobilnih svetovalnih obiskov v naših enotah: Hoče, Šentilj, Duplek, Rače, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pobrežje, Selnica ob Dravi: delavnice Kako ohranimo bistre misli, Možganska telovadba, smsPASS, SOS za mobilne naprave, Nemščina na potovanju, Angleščina na potovanju, Urjenje spomina, Praznični piškoti in chatGPT recepti. Skupno 14 obiskov 148 udeležencev.
- Predstavitev programa Umovadba predstavnikom invalidskih društev na 6. redni seji Sveta invalidov MoM, 21.11.
- Kralji ulice Maribor: vključevanje romske ciljne populacije v knjižnico: Pionirska knjižnica Nova vas in Knjižnica Nova vas, 12. 11. – 13 udeležencev.

Obveščanje članov invalidskih društev je potekalo po običajnih kanalih in kontaktih Mariborske knjižnice, posameznih invalidskih društev, dodatno pa tudi preko portala Svet invalidov pri Mestni občini Maribor.

V Mariborski knjižnici je bilo v letu 2025 zaposlenih 5 oseb z invalidnostjo, v sodelovanju s Centrom Gustava Šiliha pa smo v šolskem letu nadgradili program delovnega usposabljanja v Knjižnici Nova vas za 22-letnega učenca s posebnimi potrebami iz Centra Gustava Šiliha.

Spoznavanje osnov znakovnega jezika z Društvom gluhih in naglušnih Podravja. Knjižnica Pobrežje: Teden vseživljenjskega učenja (Foto: D. Šerjan)

6.17 Revija Otok in knjiga

Revija je v letu 2025 nadaljevala z rednim izhajanjem in strokovnim/znanstvenim delovanjem. Obravnavali smo različna področja mladinske književnosti, poleg tega pa smo organizirali in sodelovali pri strokovnih dogodkih ter skrbeli za pravočasno distribucijo revije in promocijo. V letu 2025 sta izšli dve številki, ena dvojna (122/123) in ena enojna (124); skupni obseg: 367 strani, skupna naklada: 900 izvodov.

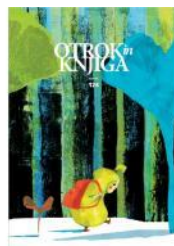
- V 52. letniku je bilo objavljenih 70 člankov, od tega 8 v rubriki *Razprave – članki*, 1 članek v angleškem jeziku; objavljenih je bilo 8 strani barvnih prilog sedmih ilustratorjev.
- Revija je vključena v tuje podatkovne baze: MLA International Bibliography, Ulrich's Periodicals Directory in EBSCO Information Services.
- Revija izhaja v tiskani izdaji (ISSN 0351-5141) in spletni izdaji (ISSN 3024-0611; v izdelavi)
- Založnica revije je postala Univerzitetna založba Univerze v Mariboru, Mariborska knjižnica pa je izdajateljica.
- Objavljenim člankom je dodeljena številka DOI.
- Spletna stran revije je dostopna v slovenskem in angleškem jeziku.
- Pomembnejši tematski sklopi v letu 2025: slovenska knjižna ilustracija; fantazijska književnost in videoigre; povezave književnosti z drugimi mediji in sodobnimi tehnologijami; prevajanje mladinske književnosti; intervjuji z domačimi avtorji; nagrada večernica; poročila o strokovnih dogodkih.

Dogodki in sodelovanja:

- Moderiranje pogovora o nagrajenem romanu *Sneg* z aktualno dobitnico večernice Marjano Moškrič (v okviru programa Slovenskih dnevnov knjige, Srednja šola za trženje in dizajn).
- Praznovanje 2. aprila – prireditve, posvečena dr. Marjani Kobe (v sodelovanju s Slovensko sekcijo IBBY, Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS in Sekcijo za otroško in mladinsko književnost pri DSP).
- Osrednji simpozij *Knjigo v roke, pot pod noge* (v sodelovanju z Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS).
- Organizacija in moderiranje okrogle mize z dobitniki osrednjih domačih nagrad (Slovenski knjižni sejem; v sodelovanju s Slovensko sekcijo IBBY, Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS in Sekcijo za otroško in mladinsko književnost pri DSP).

Promocija in distribucija

- Prispevek o reviji *Otok in knjiga* v revijah *Šolska knjižnica* (Stoviček, J. (2025). *Revija Otok in knjiga*. Šolska knjižnica, 34(1-2), 86-87.) knjižnica in *Bukla* (Stoviček, J. (2025). *Revija Otok in knjiga*. Bukla, 21(86), 59.)
- Promocija revije: družbena omrežja in spletne strani Mariborske knjižnice, Javna agencija za knjigo RS, Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS, strokovnih združenj in portalov s področja pismenosti in knjižničarstva.
- Revija je na voljo v knjigarnah: Mariborka, Lutkovno gledališče Ljubljana, Vodnikova domačija, Konzorcij.

7 PROMOCIJA, SODELOVANJA

7.1 Promocijske akcije

Mariborska knjižnica kot promotorka kulture branja, znanja in kulturnih doživetij za najširšo skupnost

V letu 2025 smo namenili posebno pozornost izbranim zgodbam o poslanstvu, kulturnem in strokovnem doprinosu Mariborske knjižnice raznolikim in obsežnim občinstvom, ki smo jih podprli s ciljanimi komunikacijskimi kampanjami. Te so vključevale premišljeno kombinacijo sporočil za javnost, obveščanja tematskih adrem, individualnega dela z mediji, priprave tiskovin in promocijskih materialov, ustvarjanja multimedijskih vsebin, spletnih objav in objav v družbenih omrežjih, sodelovanja s partnerji in osebnega pristopa.

S tovrstnimi kampanjami smo pospremili naslednje vsebinske sklope:

- pomembne obeležitve delovanja Mariborske knjižnice, s katerimi poudarjamo pomen prisotnosti naših enot v lokalnem okolju, kot je dan Mariborske knjižnice, ki smo ga obeležili v Knjižnici Kungota, 10. obletnica delovanja Knjižnice Janka Glazerja Ruše na novi lokaciji, 10. obletnica družabnih srečanj za starejše Skodelica besed v Knjižnici Šentilj, novoletna video-voščilnica za vse partnerje in uporabnike,
- vpeljavi novih storitev in njihovih dobrobiti za uporabnike, kot je možnost 3D-tiska v Knjižnici Hoče, samopostrežna izposoja, ki bo mogoča v letu 2026 za uporabnike Knjižnice Pobrežje ob prehodu na uporabo RFID-tehnologije,
- komuniciranje programov in ponudbe prihajajoče nove osrednje Knjižnice Rotovž, da bi postopoma uporabnike navadili na idejo sodobne knjižnice, ki je več kot izposojevalnica knjig, še pred odprtjem Hiše kulture Rotovž (promocija cikla dogodkov Rotovške zgodbe nekoč in jutri, promocijska kampanja Knjižnica, ki me je navdušila s primeri dobrih praks iz tujine),
- priznanim programskim blagovnim znamkam Mariborske knjižnice, ki prinašajo kakovostne kulturne izkušnje vsem generacijam uporabnikov (2. festival humanistike Odprti horizonti, Knjižnični cikel, 47 minut – Maistrova akcija za Maribor, 25. Pravljični dan s pravljico šolo, razstava ilustracij ob mednarodnem dnevu knjig za otroke, Bralna značka za odrasle, srečanja bralnih klubov in izbranih knjižnih gradiv, Umovadba),
- priznanim strokovnim blagovnim znamkam Mariborske knjižnice (revija in simpozij Otroci in knjiga, posvet Pismenost na prepihu),
- mednarodnemu projektu Osvobodjeni heroji – Heroes Unleashed in strokovnim izmenjavam Erasmus+, ki so pripeljale cenjene tuje strokovnjake iz Avstrije v Maribor ter podprle strokovno izpopolnjevanje naših sodelavcev na Finskem, Hrvaškem in Danskem,
- odmevni novici, da sta med prejemniki priznanj Slovenske sekcije IBBY sodelavka Mariborske knjižnice in članica programskega odbora revije Otroci in knjiga,
- dobro sprejeti anketi za uporabnike na temo osvežitve vizualne podobe Mariborske knjižnice, s katero vstopamo v novo poglavje kot organizacija, ki se skladno novim strateškim načrtom razvoja, sprejetim konec leta 2025, odpira uporabnikom na proaktiven in participatoren način.

Mariborska knjižnica se odpira tudi številnim pobudam partnerskih organizacij tako v lokalnem kot na nacionalnem nivoju, s katerimi pri najširši javnosti razvija bralno kulturo in vzpodbuja pozitiven odnos do spoznavanja lokalnega okolja, kulturne dediščine, knjižnične dejavnosti, kulture in učenja. Pri tem stopa v raznolika in tvorna sodelovanja z občinami na področju delovanja, lokalnimi zavodi za turizem in javnimi kulturnimi zavodi, številnimi nevladnimi organizacijami, ustvarjalci ter strokovnjaki. V promociji dostopnih kulturnih vsebin se je tako povezala z Lutkovnim gledališčem Maribor, s SNG Maribor in 60. Festivalom Borštnikovo srečanje, z MKC Maribor in 28. Festivalom Slovenski dnevi knjige v Mariboru, z založbo Beletrina in 29. Festivalom Slovenski dnevi poezije in vina, v sklopu priprave filmskega cikla Filmski pogled s Pekarno Magdalenske mreže – galerijo

OBRAT in društvom Film Factory ter mnogimi drugimi pomembnimi partnerji. Obležila je tudi 80. obletnico Prešernovega nagajenca, pesnika in urednika Andreja Brvarja.

Obenem se Mariborska knjižnica aktivno pridružuje izboru kakovostnih pobud, kot so Teden splošnih knjižnic, Nacionalni mesec skupnega branja, Mednarodni dan knjig za otroke, Svetovni dan knjige in avtorskih pravic, Dan evropskih avtorjev, Prvi nacionalni dan stripa, Teden pisanja z roko, Ta veseli dan kulture, Parada učenja, Tedni vseživljenjskega učenja, Pokloni čas, polepsaj dan, Teden otroka, Čarobni Maribor – Vilinsko mesto, Dan Maribora, Jezernikovi dnevi, Mednarodni dan spomina na žrtve holokavsta, Dnevi evropske kulturne dediščine.

7.2 Spletna stran, E-novice, eFollower

Spletno stran je v letu 2025 obiskalo 95.423 uporabnikov, ki so izvedli 1.302.785 prikazov (ogledov). 1363 naročnikom smo poslali 33 E-novic o ponudbi, dogodkih in dejavnostih v Mariborski knjižnici.

Spletno stran ima od meseca maja 2025 glavno urednico ter več vnašalcev in avtorjev vsebin.

Spletna stran Mariborske knjižnice <https://knjiznica-mb.si/>

Prek mobilne aplikacije eFollowr smo imeli 271 naročnikov, prebranih objav pa je bilo 3.143 (obvestila o dogodkih v Mariborski knjižnici).

Družbeni mediji

V letu 2025 je bilo nekaj večjih sprememb pri upravljanju družbenih omrežij, saj smo v različnih delih leta pripravljale vsebine različne manjše ekipe. Pri tem so sodelovali sodelavke in sodelavci Oddelka za dejavnosti, prireditve in promocijo, Oddelka za razvoj in območnost, Centra za domoznansko dejavnost in nekateri knjižničarji, ki sicer delujejo v izposoji.

Ciljano naslavljanje občinstev

Demografski podatki kažejo, da naša glavna kanala Mariborske knjižnice na **Facebooku** in **Instagramu** spremljajo večinsko ženske med 35. in 54. letom (76,9 % žensk in 23,1 % moških na Facebooku, 75,7 % žensk in 24,3 % moških na Instagramu). Na Instagramu smo v 2025 uspešno povečali tudi segment med 25. in 35. letom starosti. Večina sledilcev je iz Slovenije, največ je rezidentov Mestne občine Maribor, sledijo bližnje občine v okolici Maribora, kjer so naše občinske knjižnice, in Ljubljana ter Hrvaška.

Od konca junija naprej smo začeli bolj segmentirano pripravljati vsebine za različna ciljna občinstva in ločeno glede na obe platformi, z umikom vsebin za starejše z Instagrama, kjer tega občinstva pravzaprav ni. Osredotočili smo se na močnejše posamezne objave s kakovostno fotografijo ali več fotografijami in Facebook dogodke, ki imajo večji potencial, da jih bodo drugi delili ali stopili v interakcijo z njimi, prerazporedili komuniciranje posameznega dogodka ali vsebine v serijo Facebook dogodek – napovedna objava – zgodbe v živo – poobjava fotografij z dogodka. Nekatere prej samostojne Facebook dogodke zdaj napovedujemo v obliki objav, nekatere manjše dogodke poročamo v obliki albuma namesto objave, pripravljamo več unikatnih zgodb, ki niso avtomatsko deljene objave, dosledno označujemo partnerje v objavah in vzajemno delimo njihove vsebine ter prispevke medijev, ki o nas poročajo in ki pogosto povzemajo naše objave na družbenih omrežjih. Redno se odzivamo na vse komentarje in sporočila uporabnikov.

Poleg napovedi in poročanja s prireditv smo nadaljevali z:

- ažurnim obveščanjem uporabnikov o spremembah odprtja enot ali dostopnosti storitev,
- domoznansko rubriko (Kult)urni potep po naših krajih, ki se je jeseni 2025 zaključila,
- s promocijo domoznanskih vsebin in e-virov - Kamra in dLib),
- domoznanskih vsebin in portala Obrazi slovenskih pokrajin,
- Bralne značke za odrasle (knjig, vključenih v bralni seznam v letu 2025),
- razstav v enotah Mariborske knjižnice v zgodbah,
- revije Otroci in knjiga (serija objav s citati in vabili k nakupu),
- rednih dejavnosti za mlade bralce (Pravljice ure, Igralnice),
- rednih dejavnosti za starejše (Ugovadba, Skodelica besed),
- pobud, projektov in pomembnih informacij s področja stroke ali katerega od vsebinskih strateških področij delovanja Mariborske knjižnice.

Od poletja naprej smo bili manj aktivni z objavljanjem vsebin o knjižni, glasbeni, filmski zbirki, Igrateki, za katere še preizkušamo nove oblike objav, ki bodo pritegnile uporabnike v kontekstu družbenih omrežij.

Nekaj naših najbolj uspešnih objav je bilo povezanih z anketo o osvežitvi vizualne podobe knjižnice, uvedbo samopostrežne izposoje v Knjižnici Pobrežje in priznanj Ibby naši sodelavki Lei Hedl ter soustvarjalki revije Otrok in knjiga Tatjani Pregl Kobe.

Slika 1: Naše najbolj odmevne zgodbe na Facebooku v 2025

Posebej viralna je postala naša objava z voščilom pisatelju Tonetu Partljiču ob 85. rojstnem dnevu, ki je dosegla 125.719 ogledov, bila deljena 68-krat, dobila je več kot 3,3 tisoč všečkov in 759 komentarjev z voščili avtorju.

Ob tem upravljamo še z dvema Facebook skupinama, **Bralni klubi Mariborske knjižnice** (688 članov, rast članov za 22,4 % proti letu 2024) in **Univerza za tretje življenjsko obdobje** (873 članov, rast članstva za 19,75 % proti 2024), kamor poobjavljamo objave z glavnih strani, povezane z bralno kulturo, knjižnimi gradivi in prireditvami oziroma vsebinami za starejše. Čeprav bi si želeli vzpodbuditi dialog in komunikacijo med člani različnih bralnih klubov o prebranem, izmenjavo knjižnih priporočil in obisk klubov oziroma deljenje informacij, zanimivih za starejše občane, bi za to potrebovali motivirane moderatorje skupin, ki bi oživljali dogajanje in interakcijo med člani.

Prav tako redno poobjavljamo v večje javne Facebook skupine, ki so povezane s posameznimi kraji, občinami in mestnimi četrtmi, kjer delujejo naše enote, da bi razširili naša sporočila čim bolj ciljano do uporabnikov in jih ne bi bremenili na kanalih, kjer niso aktivni.

Spremenjen način komuniciranja v družbenih omrežjih kaže občutno rast v številu sledilcev na obeh platformah. V letu 2025 smo pridobili 643 novih sledilcev na Facebook profilu Mariborske knjižnice (skupaj 7.007 sledilcev) in 206 novih sledilcev na Instagramu (skupaj 1.205). Predvsem pa sta se v primerjavi z 2024 za 3-krat povečala ogledanost in doseg naših objav na obeh platformah, tudi pri ne-sledilcih, kar pomeni, da dosegamo nova občinstva. Na to se bomo lahko naslonili v prihodnje in okrepili komuniciranje tudi o zbirki Mariborske knjižnice.

Drugi profili

Upravljamo še z nekaj Facebook stranmi: priljubljeno stranjo **Mariborska potujoča knjižnica** (1,7 tisoč sledilcev), za katero moramo po upokojitvi potujoče knjižničarke, ki jo je upravljala, pripraviti nov načrt za objavljanje vsebin za leto 2026. Objave na strani so usmerjene na izpostavljanje vsebin vezanih na bibliobus Mariborske knjižnice: aktualen urnik voženj in objave izpada voženj, potujoče utrinke, zgodbe o dogajanju in druge zanimivosti. Tej strani sledijo predvsem uporabnice, stare med 25 in 54 let iz Maribora, Miklavža na Dravskem polju, Rač, Framo, Starš, Slovenske Bistrice, Pesnice,

Šentilja in Ljubljane. Že drugo leto se višajo ogledi strani, ki so bili v letu 2025 na 22,2 tisoč ogledov, število sledilcev pa ne raste.

Upravljamo tudi stran **Knjižnica Janka Glazerja Ruše in Knjižnica Bistrica ob Dravi** (s 407 sledilci), ki objavlja napovedi in poročila z dogodkov v ruški in bistriški knjižnici ter druge splošne vsebine Mariborske knjižnice. V letu 2025 je imela že 23,9 tisoč ogledov, večajo se tudi obiski strani, ki so zrasli na 2,4 tisoč obiskov.

Posamezne videovsebine smo objavili tudi na platformi **YouTube**, ki služi predvsem kot javni multimedijski arhiv, od koder delimo videovsebine drugam: predstavitev osrednje knjižnice City, ki je zbrala največ ogledov (3,1 tisoč), storitve 3d tiska v Knjižnici Hoče in prihajajoče storitve samopostrežne izposoje s filmčkom, ki ga veliko poobjavljamo, umetniški film s prireditve 47 minut, Maistrova akcija za Maribor, napovednike in utrinke videoesejev mladih s festivala Odprti horizonti, posnetek odmevnega Knjižničnega cikla z Miriam Drev, predstavitev knjige Roberta in Urške Kereži ter voščilnico Mariborske knjižnice.

Youtube kanal Mariborske knjižnice

Na Youtube kanal Mariborske knjižnice smo v letu 2025 namestili 8 posnetkov (video in zvočni posnetki), ki so zabeležili do konca leta 2025 skupaj 3.028 ogledov.

- Knjižnični cikel. Miriam Drev: Po poti se je zvečerilo. Zvočni posnetek, marec 2025 (2.125 ogledov).
- Robert in Urška Kereži: Od pekla do raja. Zvočni posnetek, junij 2025 (40 ogledov).
- Festival humanistike Odprti horizonti: Filozofi s Prve. Zvočni posnetek, marec 2025 (55 ogledov ogledov).
- Festival humanistike Odprti horizonti: mag. Klemen Brvar. Video posnetek, marec 2025 (56 ogledov ogledov).
- Festival humanistike Odprti horizonti: mag. Igor Černe. Video posnetek, marec 2025 (40 ogledov ogledov).
- Festival humanistike Odprti horizonti: dr. Tomaž Grušovnik. Video posnetek, marec 2025 (67 ogledov ogledov).
- Samopostrežna izposoja v Mariborski knjižnici. Video posnetek, marec 2025 (302 ogleda).
- Srečno 2026!. Video posnetek, marec 2025 (316 ogledov).

7.3 Naša sodelovanja, strokovne izmenjave, konference, simpoziji, mobilnosti ERASMUS,

Strokovna izmenjava med Mariborsko knjižnico in Mestno knjižnico Ljubljana (MKL)

Med 21. in 23. majem 2025 so se strokovne izmenjave v Mestni knjižnici Ljubljana udeležile 3 kolegice iz Mariborske knjižnice: Tina Kores, Doroteja Zelnik in Nina Hriberšek Vuk. Program predstavitev je bil sestavljen na podlagi delovnih področij in delovnih nalog (komunikacija z uporabniki, terjatve, izposoja, računovodstvo, domoznanstvo).

Strokovna izmenjava v Mestni knjižnici Ljubljana (Foto: arhiv Nine Hriberšek Vuk)

Obisk Susanne Poscher v okviru programa Erasmus +

Med 24. in 27. novembrom 2025 nas je v okviru izmenjav Erasmus+ obiskala ga. Susanne Poscher iz Reichenthala v Avstriji. Zanimalo jo je, kako pripravljamo in izvajamo dogodke, predvsem za mlade. Spoznati je želela, na kakšen način vključujemo uporabnike v pripravo dejavnosti ter katere metode uporabljamo za spodbujanje branja in razvijanje bralne kulture. V toku obiska smo ji podrobneje predstavili Center za spodbujanje bralne pismenosti, obiskala je Pionirsko knjižnico Nova vas in Pionirsko knjižnico, Knjižnico Šentilj ter Osrednjo knjižnico. Spoznala je delo z najmlajšimi, igroteko, spremljala pravljичne ure, se seznanila z informacijskim opismenjevanjem ter spoznala posebnosti obmejne enote. Obiskala je tudi Knjižnico Lenart in se seznanila z njenimi storitvami za bralce.

Sonja Hojnik Javernik, Susanne Poscher, Urška Verzel (Foto: Martina Rozman Salobir)

Sodelavci Mariborske knjižnice v programih mobilnosti

Mariborska knjižnica je po uspešni prijavi na program mobilnosti Erasmus+ v letu 2025 izvedla tri mobilnosti, v katere je bilo vključenih skupno šest sodelavk in sodelavcev. Mobilnosti so bile usmerjene v krepitev strokovnih kompetenc zaposlenih, spoznavanje dobrih praks v evropskih knjižnicah ter v prenos inovativnih rešitev in pristopov v uporabniško okolje Mariborske knjižnice.

Za vsebinsko in organizacijsko pripravo mobilnosti, podporo udeležencem ter spremljanje in evalvacijo izvedbe je skrbela ekipa za mednarodno sodelovanje v sodelovanju s službami uprave, pri promocijskih aktivnostih pa je sodeloval oddelek za dejavnosti, prireditve in promocijo.

Udeleženci vseh treh mobilnosti so pridobljene vpoglede in znanja delili s sodelavci na internih izobraževalnih srečanjih, v prispevkih za Knjižničarske novice ter v obliki poročil na platformi EPALE. Mobilnost na Danskem je bila dodatno predstavljena tudi v okviru izobraževalnega programa Društva bibliotekarjev Maribor, kar je prispevalo k širši diseminaciji rezultatov.

V istem letu je knjižnica uspešno pridobila tudi akreditacijo Erasmus+, ki bo omogočala dolgoročno načrtovanje in izvajanje mobilnosti v prihodnjih letih.

Danska (marec 2025)

Sodelavki Helena Kosi Odlak in Mateja Ogrizek sta se udeležili petdnevnega strokovnega obiska na Danskem, kjer sta obiskali knjižnici Dokk1 in enoto Gellerup v Aarhusu ter osrednji knjižnici v Odenseju in Roskildeju. Program je bil zasnovan kot sledenje na delovnem mestu in je združeval osebna strokovna zanimanja udeleženk ter razvojne potrebe Mariborske knjižnice.

Spoznali sta primere dobrih praks na področjih trajnostnega razvoja, spodbujanja demokratične participacije, oblikovalskega razmišljanja, tehnološke pismenosti ter dela z ranljivimi skupinami. Posebej dragoceni so bili vpogledi v projekte za otroke in družine, primere vključevanja prostovoljcev ter oblike partnerstev z lokalnimi organizacijami. Udeleženci sta pridobili številne konkretne ideje za izboljšanje storitev ter vzpostavili nove strokovne povezave za prihodnja sodelovanja.

Iz predstavitve sodelavcem na internem izobraževalnem srečanju

Hrvaška – Slavonija (junij 2025)

V juniju sta sodelavki Ana Dolinšek in Metka Lipnik obiskali knjižnici v Vinkovcih in Požegi, ki sta odlični primer celovite prenovе knjižničnih prostorov, posodobitve storitev in tesnega sodelovanja z lokalno skupnostjo. Program je bil izrazito praktičen; zaradi jezikovne bližine sta se udeleženci lahko neposredno vključili v izvedbo delavnic in programov.

Spoznali sta širok nabor dejavnosti, namenjenih osebam s posebnimi potrebami, vsebine povezanosti knjižnic z zelenim prehodom in aktivnim državljanstvom ter inovativne načine uporabe digitalnih orodij pri delu z mladimi. Posebej so ju nagovorile digitalne delavnice za starejše, programi za medkulturni dialog ter različne oblike neformalnega učenja, ki krepijo povezovalno vlogo knjižnic v skupnosti.

Gradska knjižnica Vinkovci:

Delavnica – uporabniki s posebnimi potrebami

Delavnica z uporabo VR očal.
(foto: Ana Dolinšek)

Finska (september 2025)

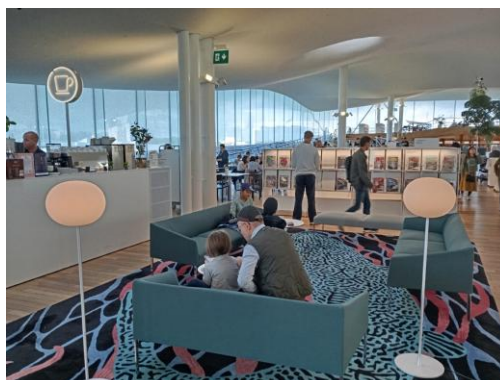
Sodelavca Meta Blagšič in Tadej Vrbnjak sta v okviru petdnevnega obiska poleg nove knjižnice Oodi v Helsinkih, ki je bila njun osrednji cilj, spoznala še delovanje petih drugih knjižnic v Helsinkih, Tampereju in Espooju. Finske knjižnice so v mednarodnem prostoru prepoznane kot zgled naprednih, dostopnih in uporabniško usmerjenih ustanov.

Poudarek mobilnosti je bil na spoznavanju metod in pristopov vključevanja uporabnikov v razvoj in izvajanje knjižničnih storitev, organizacijskih pristopih za zagotavljanje kakovostne uporabniške izkušnje in povezovanju skupnosti, upravljanju partnerstev, vpogled v organizacijo dela, arhitekturo, storitve in programe finskih knjižnic.

Posebno ju je navdušila osrednja knjižnica Oodi v Helsinkih – večnamenski center, ki združuje knjižnične storitve, kulturne vsebine, prostore za učenje, ustvarjanje in druženje ter napredne tehnologije, kot so studii, 3D-tiskalniki, multimedijски prostori in samopostrežne storitve.

Finske knjižnice sta prepoznala kot izjemno odprte, vključujoče in tehnološko napredne. Izpostavila sta prostorsko in programsko dostopnost za vse skupine prebivalcev ter visoko stopnjo zaupanja skupnosti. Pridobljena spoznanja že prispevajo k načrtovanju izboljšane uporabniške izkušnje in razvoju novih programov Mariborske knjižnice. Navezala sta partnerske stike tudi za druga sodelovanja.

Udeleženci vseh treh mobilnosti so pridobljena znanja in vpoglede delili s svojimi sodelavci v okviru predstavitev na internih izobraževalnih srečanjih ter s predstavitvami v Knjižničarskih novicah in poročilih na platformi EPALE. Mobilnost na Danskem je bila predstavljena tudi v okviru izobraževalnega programa Društva bibliotekarjev Maribor.

Ocena uspešnosti programa

Vse tri mobilnosti so pomembno prispevale k strokovnemu razvoju zaposlenih in h krepitvi inovativnosti v Mariborski knjižnici. Zaposleni so pridobili nova znanja in dragocene izkušnje na področjih digitalizacije, trajnostnega razvoja, dela z ranljivimi skupinami, načrtovanja in izboljševanja uporabniške izkušnje, obenem pa so vzpostavili dragocene mednarodne povezave. Rezultati mobilnosti se že prenašajo v prakso, kar bo v kombinaciji s pridobljeno akreditacijo Erasmus+ omogočilo nadaljnji razvoj sodobnih, odprtih in vključujočih knjižničnih storitev tudi v prihodnjih letih in utrdilo vlogo Mariborske knjižnice kot sodobnega, dostopnega in uporabniško usmerjenega prostora.

Prispevki sodelavcev na posvetih in srečanjih

- 11. februar 2025. Znanstveni simpozij »Maribor – mesto in ljudje«. Mag. Nina Hriberšek Vuk: Mariborska knjižnica kot prostor interakcij med mestom in ljudmi.
- 10. april 2025. Predstavitev kompetenčnih vsebin Mariborske knjižnice v okviru cikla predstavitev kompetenčnih centrov in vsebin OOK. Mag. Nina Hriberšek Vuk in Marijan Špoljar: Izmenjava med Mariborsko knjižnico in Mestno knjižnico Ljubljana.
- 10. april 2025. Predstavitev kompetenčnih vsebin Mariborske knjižnice v okviru cikla predstavitev kompetenčnih centrov in vsebin OOK. Dr. Andreja Erdlen: Predstavitev kompetenčne vsebine 'spodbujanje bralne pismenosti'.
- 10. april 2025. Predstavitev kompetenčnih vsebin Mariborske knjižnice v okviru cikla predstavitev kompetenčnih centrov in vsebin OOK. Anka Rogina: Predstavitev kompetenčnih vsebin Portal Knjižnice.si in Informacijska varnostna politika za informacijsko komunikacijsko tehnologijo.
- 23. april. Oddaja omizje. Dr. Andreja Erdlen, mag. Emica Antončič, Katarina Klančnik Kocutar: (Ne)pismenost in družbena razslojenost. Moderiral dr. Zoran Medved.
- 12. maj. Strokovni posvet Knjižnice kao inkubatori urbane kulture, mag. Igor Černe – Festival humanistike Ortvoreni horizonti u Mariborskoj knjižnici, Gradska knjižnica i čitaonica Pula.
- 19. – 22. maj. Strokovni posvet Pismenost na prepihu 2025 preko aplikacije Zoom. Dr. Andreja Erdlen: Moderiranje posveta (Ne)pismenost in družbena razslojenost.
- 29. maj. 2. Stepišnikovo strokovno posvetovanje. Dr. Andreja Erdlen: Branje na prepihu: knjižnica v času sprememb.
- 10. junij 2025. Dan dobrih praks ZSK. Meta Blagšič in Lidija Breznik, Aloja: Predstavitev projekta Umovadba
- 10. junij 2025. Dan dobrih praks ZSK. mag. Igor Černe: Predstavitev festivala humanistike Odprti horizonti
- 17. september. Posvetovanje sekcij ZBDS: Novi horizonti? Podatki, knjižnice in tehnologije. Dr. Andreja Erdlen: vodenje okrogle mize Pismenost kot strokovna odgovornost.
- 21. in 22. oktober 2025. Delovno srečanje domoznancev osrednjih območnih knjižnic. Nina Hriberšek Vuk: Predstavitev koncepta dnevov Mariborske knjižnice.
- 12. november 2025. Posvet sekcije za mladinsko knjižničarstvo »V (pre)velikih čevljih bibliopedagoga?, Zdenka Gajser, Lea Hedl, Pruj: Knjižnica Ivana Potrča Ptuj.
- 14. november 2025. Strokovni posvet » Aktivno staranje: knjižnične storitve za izboljšanje kvalitete življenja starejših oseb. Dragana Lujić, Lidija Breznik: Program Umovadba v Mariborski knjižnici. Pula: Gradska knjižnica i čitaonica Pula.
- 28. november 2024. Slovenski knjižni sejem, Ljubljana. Dr. Andreja Erdlen: Pogovor z nagrajenimi avtorji osrednjih domačih nagrad za mladinsko književnost.
- 4. december 2025. Dan dobrih praks (OOK). Meta Blagšič: Predstavitev mobilnosti v Helsinkih. Mariborska knjižnica.

8 PROGRAM OBMOČNOSTI

Mariborska knjižnica kot osrednja območna knjižnica (OOK) koordinira izvajanje knjižnične dejavnosti na območju Mariborske knjižnice, Knjižnice Lenart in Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica. Domoznansko dejavnost usklajuje tudi z Univerzitetno knjižnico Maribor (UKM).

8.1 Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora gradiva

- V letu 2025 smo za uporabnike vseh knjižnic na območju nabavljali elektronski zbirki PressReader in Encyclopaedia Britannica. Od Ministrstva za kulturo smo v ta namen prejeli sredstva v višini 6.000 eur, preostanek smo sofinancirale vse tri knjižnice, v deležih glede na število članov knjižnice.
- Omogočali smo brezplačno medknjižnično izposajo med knjižnicami na območju. Uporabnikom smo posredovali 226 izvodov gradiva (leto prej 206 izvodov).

8.2 Strokovno sodelovanje s knjižnicama na območju

- Strokovno sodelovanje s Knjižnico Lenart in Knjižnico Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica je potekalo brez težav. Večina komunikacije je potekala po e-pošti in telefonu.
- Junija smo se sestali in obnovili znanje o postopkih prenosa digitalnih vsebin v repozitorij NUK ter skupaj vnesli nekaj različnih tipov vsebin.
- S prispevkom »Branje na prepihu« smo se aktivno udeležili 2. Stepišnikovega strokovnega posvetovanja, ki ga je 29. maja organizirala Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica.
- Organizirali in izvedli smo Delavnico za izmenjavo dobrih praks med knjižnicami na območju. Letošnji temi sta bili dve: Generativna umetna inteligenca v izobraževanju in komentar raziskave Mladi in mediji: Formiranje medijskega (ne)reda v platformni družbi. Delavnico smo izvedli 4. 12. v Mariborski knjižnici, udeležilo pa se je 20 zaposlenih iz vseh treh knjižnic območja, nekateri tudi preko aplikacije zoom.
- Aktivno smo sodelovali pri dejavnostih nacionalne koordinacije območnosti:
 - Udeležili smo se delavnice Akcijski načrt za uresničitev ciljev Usmeritev za izvajanje posebnih nalog OOK za 2025-2029 aprila v Rogaški Slatini.
 - Vodili smo Delovno skupino koordinatorjev za spodbujanje bralne pismenosti.
 - Pripravili smo predstavitve kompetenčnih vsebin, ki jih izvajamo oz. smo jih izvajali v letu 2024. Predstavitve so bile izvedene 10. 4. v okviru izobraževanj Učnega centra MKL.
 - Sodelovali smo pri delu Delovne skupine sistemskih administratorjev in informatikov OOK.
 - Sodelovali smo pri delu Delovne skupine za COBISS pri nacionalni koordinaciji OOK.
 - Po dogovoru med uredništvu portalov smo 27. 11. predstavljali portale na knjižnem sejmu v Ljubljani.
 - Redno smo se udeleževali sestankov: koordinatorjev OOK, tima OOK, aktiva direktorjev OOK, sestankov urednikov vseh knjižničnih portalov.

V okviru portala **Obrazi slovenskih pokrajin** (<https://www.obrazislovenskihpokrajin.si/>), skupnega slovenskega biografskega leksikona, smo opravljali naloge regionalnega uredništva za Štajerce. V letu 2025 sta opise oseb prispevali dve vnašalki iz Mariborske knjižnice, ena vnašalka iz KJV Slovenska Bistrica in en samostojen vnašalec. Vnesenih je bilo 13 novih opisov. 27 že objavljenih opisov smo dopolnili in popravili (predvsem popravki spletnih povezav). Udeležili smo se treh sestankov uredniškega odbora portala. Za promocijo portala smo pripravili 28 kratkih opisov oseb in jih objavljali na Facebook strani Mariborske knjižnice in na skupni Facebook strani portala Obrazi slovenskih pokrajin. V okviru izobraževanja za vnašalce biografij na portal smo pripravili predstavitev štajerskega območja. Konec leta 2025 je bilo na portalu objavljenih skupaj 6.316 biografij, od tega v leksikonu Štajerci 189. Opise, ki smo jih vnesli v Mariborski knjižnici, so si obiskovalci portala ogledali 88.908-krat, vse opise, ki so uvrščeni v leksikon Štajerci, pa so si ogledali 104.422-krat.

V vlogi regionalnega uredništva smo sodelovali pri delu portala **Dobreknjige.si**. Regijska urednica se je udeleževala sestankov uredniškega odbora portala. Ob rednem pregledovanju zapisov je bilo izvedeno tudi ocenjevanje kakovosti naključno izbranih zapisov. Nadaljevali smo z vnosi opisov kakovostne literature. Sodelavke iz Mariborske knjižnice so vnesle 14 opisov, kolegici iz Knjižnice Lenart pa 22 novih opisov. V letu 2025 je bilo na portalu zabeleženih 229.675 ogledov naših vsebin.

8.3 Usmerjanje izločenega gradiva z območja

V letu 2025 smo NUK-u v pregled poslali 32 seznamov izločenega knjižničnega gradiva (12.645 naslovov oz. 13.197 izvodov). Prejeli smo zahteve za 102 izvoda knjig, ki smo jih v NUK tudi oddali. Iz knjižnic na območju nismo prejeli nobenega seznama izločenega knjižničnega gradiva.

8.4 Koordinacija domoznanske dejavnosti

Delo Centra za domoznansko dejavnost je podrobneje opisano v poglavju 6 in v Prilogi 4. Na tem mestu so izpostavljeni le poudarki, ki se navezujejo na delovanje v okviru OOK.

S predstavniki obeh knjižnic na območju in UKM smo koordinirali pridobivanje novih domoznanskih serijskih publikacij, predvsem občinskih in krajevnih glasil. Domoznansko gradivo smo bibliografsko obdelovali. Redigirali smo 23 normativnih zapisov za avtorje domoznanskih prispevkov in za korporacije z območja.

V okviru dejavnosti nacionalne koordinacije območnosti smo:

- sodelovali pri delu skupine za domoznanstvo OOK in se udeležili enega sestanka.
- se junija udeležili 4. strokovnega srečanja domoznancev v organizaciji KIP Ptuj (12. 6., Ptuj).
- se oktobra v Lendavi udeležili delavnice za pripravo akcijskega načrta za izvajanje domoznanskih vsebin.

Tabela 52: Prirast naslovov domoznanskega gradiva

Naslovi	Slovenski	Tuji	Skupaj	Od tega primarno
Knjige	928	41	969	187
Neknjižno gradivo	17	14	31	23
Serijske publikacije	68	4	72	45
Skupaj (ni vsota)	1.013	58	1.071	255

Tabela 53: Prirast izvodov domoznanskega gradiva

Izvodi	Slovenski	Tuji	Skupaj	Od tega primarno
Knjige	3.874	57	3.931	559
Neknjižno gradivo	18	14	32	23
Serijske publikacije	302	5	307	127
Skupaj	4.194	76	4.270	709

Tabela 54: Zaloga izvodov domoznanskega gradiva

Izvodi	Slovenski	Tuji	Skupaj	Od tega primarno
Knjige	109.684	1.551	111.235	11.455
Neknjižno gradivo	3.070	271	3.341	653
Serijske publikacije	2.596	41	2.637	1.634
Skupaj	115.350	1.863	117.213	13.742

8.5 Kamra, dLib, digitalizacija

Digitalne zbirke na portalu **Kamra**:

- V Mariborski knjižnici smo objavili štiri digitalne zbirke in sicer: Arheološki park Botaničnega vrta Univerze v Mariboru, 47 minut - Maistrova akcija za Maribor, Spomini Poldike Damjan: mladost in življenje v senci vojne in Blokovska soseska S-23: od zasnove do izgradnje.
- Kolegice iz Univerzitetne knjižnice Maribor so pripravile tri digitalne zbirke: Mariborske Benetke, Mariborska Partizanska cesta in Anton Martin Slomšek na podobicah.
- Kolegica iz Knjižnice Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica je objavila digitalno zbirko Maček Muri - pol stoletja mačje poezije.

Skupaj smo tako knjižnice štajerskega območja v letu 2025 objavile 8 novih digitalnih zbirk. Objavili smo 49 novic o domoznanskih prireditvah.

Obiskovalci portala so si vsebine, ki so jih doslej prispevale organizacije iz Štajerske pokrajine, v letu 2025 ogledali 85.125-krat, od tega vsebine, ki smo jih vnesli v Mariborski knjižnici 42.064-krat. Digitalna zbirka *Po sledeh Tovarne avtomobilov in motorjev Maribor (TAM)*, ki smo jo 2013 kreirali v naši knjižnici, je še vedno najbolj obiskana zbirka na portalu, saj je v celotnem času od objave do konca leta 2025 zabeležila že 217.045 ogledov.

Kot regijski uredniki za Štajersko območje smo se v letu 2025 udeležili dveh sestankov uredniškega odbora portala Kamra.

Na portalu **dLib** (Digitalna knjižnica Slovenije) so bili v letu 2025 objavljeni 4 zvezki revije *Otrok* in knjiga (l. 2024, 2025) in ena pisna naloga za bibliotekarski izpit, skupaj 330 enot. Vseh objavljenih gradiv konec leta 2025 je skupaj 3.300 enot, od tega 54 knjig, 510 zvezkov časopisja, 90 enot zgodovinskega časopisja, 1.954 enot znanstvenega časopisja in 692 enot slikovnega gradiva. Uporabniki so si vsebine ogledali 66.478-krat.

Projekti **digitalizacije** so potekali v vseh knjižnicah na območju in v UKM. V Mariborski knjižnici smo nadaljevali digitalizacijo revije *Lovec* (9 letnikov) in digitalizacijo diapozitivov F. Hribnika s Pohorja in Kozjaka (636 diapozitivov). Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica je digitalizirala prispevke s področja kulture na območju Občine Slovenska Bistrica med leti 1970 in 1991, šolsko glasilo Osnovne šole Antona Ingoliča Spodnja Polskava ter razglednice Med Pohorjem in Bočem. Knjižnica Lenart je digitalizirala monografsko publikacijo Ignaca Koprivca *Pot ne pelje v dolino*. Univerzitetna knjižnica Maribor je nadaljevala z digitalizacijo časopisa *Gratzer Zeitung* ter digitalizirala plakate na temo Pohorski pokal Zlata lisica (FIS).

Kompetenčne vsebine

Kot kompetenčne vsebine, tj. projekte oz. dejavnosti, ki omogočajo razvoj in optimizacijo delovanja določenega področja ali storitve v mreži splošnih knjižnic na nacionalni ravni, smo v letu 2025 opredelili naslednji dejavnosti:

8.6 Knjižnice.si – portal slovenskih splošnih knjižnic

Skupni spletni portal slovenskih splošnih knjižnic *Knjižnice.si* (<https://www.knjiznice.si/>) je normalno deloval. Vsebine smo redno dopolnjevali in posodabljali. Posodobili in popravili smo vsebino na straneh *Forumi*, *Razpisi* in *natečaji ZSK*, *Arhiv ZSK*, *Strokovna literatura* in *povezave*. Brisali smo zastarelo stran *Knjižnice* med epidemijo. Zasnovali in objavili smo novo stran *Dokumenti ZSK* ter pripravili osnutek strani *Dobre prakse*.

Pri ARNES smo registrirali domeno *knjiznice.si* in uredili dostop do storitve ARNES Shramba.

Nadzorni svet portala se je sestel 27. 1. preko Zoom, obravnaval je poročilo o delu portala v letu 2024. Nadzornemu svetu je 2. 2. 2025 potekel mandat. Imenovan je bil novi nadzorni svet, ki je imel konstitutivno sejo 24. 3. 2025.

V prvem polletju 2025 so se zamenjali štirje člani uredniškega odbora. Uredniški odbor je imel 4 sestanke (3 v živo in 1 zoom). Zaradi številnih zamenjav smo na prvem sestanku temeljito pregledali celoten portal, na drugih sestankih pa smo se pogovarjali o potrebnih spremembah in načrtovani prenovi portala v letu 2026. Zaradi potreb ZSK in zaradi nemotenega delovanja delovnih skupin tako pri nacionalni koordinaciji OOK kot pri ZSK, smo se z vzdrževalcem dogovorili za izvedbo intraneta, ki je začel delovati konec septembra. Septembra smo pripravili in objavili statistične podatke za 2024. Na sestanku z vzdrževalcem portala smo se pogovarjali o celoviti prenovi portala, v oktobru smo dobili tudi ponudbo za izvedbo **prenove**.

8.7 Spodbujanje bralne pismenosti

Delo Centra za spodbujanje bralne pismenosti Mariborske knjižnice je podrobneje opisano v poglavju 6 in v Prilogi 4. Na tem mestu so izpostavljeni le poudarki, ki se navezujejo na delovanje v okviru kompetenčne vsebine.

Organizirali in izvedli smo dogodek Festival humanistike Odprti horizonti, ki se je odvijal med 13. in 20. marcem v Mariboru.

Zasnovali, organizirali in izvedli smo strokovni dogodek Pismenost na prepihu 2025 s temo (Ne)pismenost in družbena razslojenost. Dogodek je potekal med 19. in 22. majem 2025 med 16. in 19. uro, preko aplikacije Zoom. V štirih dneh se ga je udeležilo 252 učiteljev, knjižničarjev in drugih strokovnjakov.

Včlanili smo se v organizacijo FELA (The Federation of European Literacy Associations).

Vodja Centra za spodbujanje bralne pismenosti vodi delovno skupino koordinatorjev bralne pismenosti v okviru nacionalne koordinacije OOK in redno izvaja nacionalno koordinacijo Kulturno umetnostne vzgoje (KUV) za bralno kulturo v splošnih knjižnicah.

9 FINANČNO IN RAČUNOVODSKO POROČILO

9.1 Pojasnila k računovodskemu poročilu

Mariborska knjižnica sodi med pravne osebe javnega prava, določene uporabnike enotnega kontnega načrta, s šifro proračunskega uporabnika 37273. Deluje kot javni zavod na področju kulture, skladno z določbami Zakona o knjižničarstvu in Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Ustanoviteljice zavoda so Mestna občina Maribor, občine Duplek, Hoče-Slivnica, Miklavž na Dravskem polju, Rače-Fram ter Starše.

Pri organiziranju in vodenju finančnega poslovanja in sestavljanju računovodskega poročila smo poleg Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Mariborska knjižnica (MUV, št. 8/05, 16/06 in 17/09) upoštevali predvsem naslednje predpise:

- Zakon o javnih financah (Ur. list RS 11/11 s spremembami in dopolnitvami, sprememba v letu 2025 (Ur. list RS 18/23 – zdu-10 24/25, ZFisP-1 39/25 in ZPJ 112/25)
- Zakon o računovodstvu (Ur. list RS 23/99 s spremembami in dopolnitvami)
- Pravilnik o računovodstvu Mariborske knjižnice,
- Slovenske računovodske standarde 2024 (Ur. list RS 129/23),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. list RS 133/23 s spremembami)
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Ur. list RS 133/23 in 19/24),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. list RS 133/23, 81/24, 51/25 in 95/25),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Ur. list RS 108/13),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. list RS 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15),
- Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Ur. list RS 109/07, 69/09 in 137/21).
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Ur. list RS 117/06, 105/22, 100/24 in 85/25).

Računovodsko poročilo, predloženo Agenciji za javnopravne evidence in storitve, obsega:

1. Bilanco stanja s prilogama:

- stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

2. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov z obveznimi prilogami:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov,
- izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Prihodke in odhodke knjižnice merimo in razčlenjujemo v skladu z Zakonom o računovodstvu, Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava in računovodskimi standardi. Pri razvrstitvi prihodkov na javno službo in tržno dejavnost upoštevamo opredelitev Ministrstva za kulturo. Po Zakonu o davku na dodano vrednost od aprila naprej več nismo zavezanci za obračun davka na dodano vrednost. Do vključno marca smo po predpisih upoštevali 1% odbitni delež. Identifikacijska številka za potrebe davka na dodano vrednost je bila SI99698722. Bili smo zavezanci za obračun davka od dohodka pravnih oseb od pridobitne dejavnosti. Za potrebe ugotavljanja premoženja države sestavimo premoženjsko bilanco.

V knjigovodskih evidencah izkazujemo prihodke in odhodke po vrstah in namenih, ločeno prihodke in odhodke glede na vrsto dejavnosti, na katero se nanašajo, ločeno na tiste, ki se nanašajo na javno službo, in na tiste, ki se nanašajo na prodajo proizvodov in storitev na trgu in na druge vire. Knjižnične storitve izvajamo v okviru javne službe, financirane iz javnofinančnih virov (proračunska sredstva) in iz nejavnih virov (doplačil uporabnikov - lastna sredstva). Tržne dejavnosti ne izvajamo.

Prihodke knjižnice tvorijo:

- javni prihodki, za opravljanje dejavnosti javne službe po vrstah in namenih (proračunske dotacije občin ustanoviteljic in drugih občin ter ministrstev),
- nejavni prihodki, pridobljeni z opravljanjem javnih služb (kamor sodijo predvsem: zamudnine, opomini, članarine, odškodnine za gradivo, medknjižnična izposoja, rezervacije gradiva, uporaba računalnika, poizvedbe, strokovno svetovanje, izdaja publikacij, knjigoveške storitve, fotokopiranje, prejete donacije za pokrivanje stroškov javne službe),
- prihodki od prodaje blaga in storitev,
- prihodki od financiranja,
- drugi prihodki,
- prevrednotovalni poslovni prihodki.

V knjižnici nimamo organiziranega posebnega stroškovnega knjigovodstva, stroške vodimo na analitičnih kontih glavne knjige v knjigovodstvu oziroma v pomožnih evidencah izvenknjigovodsko. Stroške osrednje in krajevnih knjižnic ter projektov vodimo na posameznih stroškovnih mestih. Skupne naloge vodimo na enem stroškovnem mestu in jih konec leta razvrščamo na posamezne financerje po kriteriju števila prebivalcev. Stroške bibliobusa prav tako vodimo na enem stroškovnem mestu in jih po financerjih razdelimo ob zaključku poslovnega leta. Pri izračunu deležev za financiranje skupnih nalog in bibliobusa smo upoštevali določbe Odloka o ustanovitvi, po katerem smo deleže občin izračunali glede na število prebivalcev, objavljeno na spletni strani Statističnega urada Republike Slovenije. V okviru skupin naravnih vrst stroškov posamezne vrste stroškov knjigovodsko evidentiramo na analitičnih kontih, prilagojenih za potrebe knjižnice.

Stroške evidentiramo po naravnih vrstah, v okviru naslednjih skupin:

- stroški materiala,
- stroški storitev,
- amortizacija,
- rezervacije,
- stroški dela,
- drugi stroški.

9.2 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Poslovanje knjižnice smo financirali s sredstvi občin ustanoviteljic in občin pogodbenih partneric. Delovanje bibliobusa so na podlagi sklenjenih pogodb sofinancirali še Občina Benedikt in Impol Slovenska Bistrica.

Nakup knjižničnega gradiva je sofinanciralo Ministrstvo za kulturo, v celoti je ministrstvo zagotovilo sredstva za izvajanje nalog osrednje območne knjižnice in delež za nabavo IKT opreme. Namenili so tudi sredstva za širjenje projekta Umovadba.

Javna agencija za knjigo je sofinancirala izdajo revije Otroci in knjiga in izvedbo Pravljičnega dne.

Poleg proračunskih sredstev, občinskih in državnega proračuna, smo izvajanje knjižnične dejavnosti financirali tudi s sredstvi iz nejavnih virov (z zaračunavanjem storitev iz opravljanja javne službe ter prodaje blaga in storitev na trgu - lastni prihodki) in donacij.

Del dejavnosti smo v letu financirali tudi iz sredstev EU v okviru programa Erasmus+, namenjenih programom mobilnosti, ter kot pogodbeni partner sodelovali v projektu HERUN, pri katerem sredstva zagotavlja nosilka projekta, Litvanska knjižnica.

Pogodbe o financiranju dejavnosti so bile sklenjene do maja. Usklajen program dela je bil potrjen na seji sveta knjižnice 20.6.2025.

Nekatere občine pozno sprejmejo proračune, ne zagotavljajo začasnega financiranja, pogosto pa tudi po podpisu pogodb zamujajo z nakazili sredstev. V prvih mesecih leta smo zaradi tega imeli težave s poravnavo obveznosti. Težave z nerednim dotokom finančnih sredstev smo premostili s prenosom likvidnih sredstev preteklih obdobj in z lastnimi prihodki. Hkrati smo prilagodili poslovanje, nabavo knjižničnega gradiva ter naročila materialov in storitev. Nekatere obveznosti smo poravnali tudi z zamudo.

Na vseh področjih poslovanja skrbimo, da delo opravimo v skladu s predpisi. Sestavni del Pravilnika o računovodstvu Mariborske knjižnice so Navodila o ravnanju in kroženju knjigovodskih listin. Z doslednim upoštevanjem navodil se trudimo, da morebitne nepravilnosti zmanjšamo na minimum. Sledimo ciljem, zastavljenim v sprejetem letnem programu dela, in jih realiziramo v okviru odobrenih sredstev financirjev ter v kombinaciji z lastnimi sredstvi.

V letu 2025 smo kljub nadaljnjim pritiskom zaradi nekaterih vrst blaga in storitev, dviga stroškov dela in potrebnim prilagodbam organizacije dela, poslovali gospodarno in učinkovito, saj smo z razpoložljivimi sredstvi realizirali večino zastavljenih ciljev in leto uspešno zaključili. Porabo smo prilagodili realiziranim prihodkom. Realizacija prihodkov in odhodkov je bila v pogodbenih okvirih in v skladu s finančnim načrtom, potrjenim na svetu knjižnice.

Prejeta sredstva, vključno s sredstvi za nabavo knjižničnega gradiva in opreme, so v letu 2025 znašala 5.753.151,90 EUR in so bila v primerjavi z letom 2024 višja za 12,6 %. Občine so prispevale 85,8 % sredstev, državni proračun 8 % sredstev, lastna sredstva od zaračunavanja storitev javne službe pa so znašala 6,2 %. Izdatki so znašali 5.642.642,26 EUR in so bili višji za 10,9 % glede na leto 2024. Za pokritje celotnih izdatkov so občine prispevale 87,5 % sredstev, državni proračun 8,2 % sredstev, iz lastnih sredstev smo pokrili 4,3 % vseh odhodkov.

Z zaračunavanjem knjižničnih storitev uporabnikom smo v letu 2025 iz nejavnih virov, po pokritju obveznosti za davek, uspeli ustvariti presežek prihodkov nad odhodki v višini 109.619,06 EUR. Višji presežek je posledica dodatnih sredstev za pokritje materialnih stroškov, ki smo jih konec leta prejeli iz proračuna MoM in občine Selnica ob Dravi. S tem so v večjem obsegu, kot do sedaj, bili pokriti materialni stroški delovanje enot knjižnic, zaradi česar teh stroškov ni bilo potrebno financirati iz lastnih sredstev. K razpoložljivosti lastnih sredstev ob zaključku leta so prispevala tudi uspešno pridobljena sredstva na projektnih razpisih, saj so ta nadomestila del lastnega sofinanciranja projektov in s tem zmanjšala potrebo po porabi lastnih sredstev. Večina navedenih okoliščin se je realizirala proti koncu leta, zato jih v fazi načrtovanja ni bilo mogoče v celoti predvideti.

Z varčevanjem lastnih prihodkov na vseh področjih poslovanja si zagotovimo sredstva za nakup prepotrebne opreme. Presežek prihodkov nad odhodki bo porabljen v okviru opravljanja knjižnične dejavnosti kot javne službe. Namenjen bo nakupu knjižnične in predvsem računalniške opreme (server, računalniki) oziroma pokrivanju amortizacije te opreme v prihodnjih letih. Del presežka bomo namenili projektom selitev in odpiranju novih enot knjižnice. Zneski presežkov nam hkrati pomagajo premostiti težave z likvidnostjo zaradi nerednega nakazila dotacij financirjev na začetku leta.

9.3 Celotni proračun leta 2025

PRIHODKI	REALIZACIJA 2025	POGODBE 2025	PLAN 2025	REALIZACIJA 2024	REALIZACIJA 2023	indeks realizacija 24/25	indeks realizacija 25/ pogodbe 25
I. PRIHODKI SKUPAJ	5.753.151,90	5.700.499,88	6.542.418,67	5.106.740,48	4.887.754,00	112,66	100,92
A. Prihodki za izvajanje javne službe	5.753.151,90	5.700.499,88	6.542.418,67	5.106.640,48	4.887.754,00	112,66	100,92
1. Prihodki iz proračunov	5.398.943,95	5.340.899,88	6.181.918,67	4.735.517,08	4.565.589,17	114,01	101,09
1.1 Prihodki iz proračunov lokalnih skupnosti	4.934.956,50	4.897.386,30	5.642.698,39	4.334.454,85	4.219.541,60	113,85	100,77
Prihodki od Mestne občine Maribor	4.023.670,45	3.970.727,00	4.406.836,52	3.478.256,52	3.379.999,70	115,68	101,33
Prihodki od Občine Duplek	70.147,00	69.480,00	96.283,41	68.205,88	66.238,75	102,85	100,96
Prihodki od Občine Hoče Slivnica	110.618,29	122.324,29	155.140,03	106.067,36	111.695,39	104,29	90,43
Prihodki od Občine Kungota	58.141,00	58.141,00	68.394,29	51.718,00	49.848,00	112,42	100,00
Prihodki od Občine Lovrenc na Pohorju	70.739,89	71.310,60	79.379,09	66.935,53	54.848,63	105,68	99,20
Prihodki od Občine Miklavž na Dravskem Polju	55.552,08	55.552,07	62.484,07	54.152,00	53.778,00	102,59	100,00
Prihodki od Občine Pesnica	70.537,74	71.758,38	96.783,38	65.622,96	63.666,65	107,49	98,30
Prihodki od Občine Rače Fram	107.204,30	107.341,70	118.322,37	93.012,20	77.580,13	115,26	99,87
Prihodki od Občine Ruše	135.359,17	135.852,00	166.111,74	124.887,17	135.031,11	108,39	99,64
Prihodki od Občine Selnica ob Dravi	58.800,00	58.800,00	79.745,06	47.840,98	42.500,00	122,91	100,00
Prihodki od Občine Starše	26.000,00	26.000,00	36.110,15	26.000,00	26.000,00	100,00	100,00
Prihodki od Občine Šentilj	133.424,27	135.641,60	155.057,62	126.911,09	126.853,04	105,13	98,37
Prihodki od Občine Benedikt	6.215,58	6.215,58	6.215,58	5.500,00	5.000,00	113,01	100,00
Prihodki od Občine Oplotnica	0,00	0,00	0,00	2.843,86	5.223,23	0,00	0,00
Prihodki od Slovenske Bistrice-Impol	6.358,08	6.358,08	6.358,08	6.155,21	5.245,48	103,30	100,00
Prihodki za prioritetne investicije in opremo-občine	2.188,65	1.884,00	109.477,00	10.346,09	16.033,49	21,15	116,17
1.2 Prihodki iz državnega proračuna	463.987,45	443.513,58	539.220,28	401.062,23	346.047,57	115,69	104,62
Prihodki od Ministrstva za kulturo	347.609,00	347.609,00	443.097,00	278.319,00	287.470,00	124,90	100,00
Prihodki od drugih ministrstev (JAK, MIZŠ, javna dela, refundacije plač)	88.554,81	71.871,78	80.062,48	114.743,23	52.537,57	77,18	123,21
Evropska sredstva	22.851,64	19.060,80	9.060,80	0,00	0,00	0,00	119,89
Prihodki za investicije in opremo-MzK	4.972,00	4.972,00	7.000,00	8.000,00	6.040,00	62,15	100,00
2. Drugi prihodki za izvajanje javne službe (lastna sredstva)	354.207,95	359.600,00	360.500,00	371.123,40	322.164,83	95,44	98,50
Prihodki od prodaje blaga in storitev	352.890,75	358.600,00	358.500,00	367.319,60	321.156,83	96,07	98,41
Prihodki od donacij	1.317,20	1.000,00	2.000,00	3.803,80	1.008,00	34,63	131,72
3. Prihodki od donacij za knjižnično gradivo	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00
4. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (tržni prihodki)							

ODHODKI	REALIZACIJA 2025	POGODBE 2025	PLAN 2025	REALIZACIJA 2024	REALIZACIJA 2023	indeks realizacija 24/25	indeks realizacija 25/ pogodbe 25
II. ODHODKI SKUPAJ	5.642.642,26	5.635.035,88	6.542.418,67	5.084.035,61	4.815.684,61	110,99	100,13
1. Odhodki za izvajanje javne službe	5.642.642,26	5.635.035,88	6.542.418,67	5.084.035,61	4.815.684,61	110,99	100,13
A.,B. Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.948.400,23	4.002.319,53	4.093.475,06	3.587.755,92	3.407.721,82	110,05	98,65
Plače - I. bruto	2.953.641,77	3.012.001,06	3.022.209,28	2.765.851,12	2.586.485,87	106,79	98,06
Prispevki na plače	472.004,63	492.659,95	485.173,86	424.092,35	397.411,57	111,30	95,81
Drugi osebni prejemki	449.043,23	428.472,15	430.242,73	327.996,46	322.447,94	136,90	104,80
Dodatno pokojninsko zavarovanje	50.844,06	47.862,08	47.953,50	47.832,60	43.337,44	106,30	106,23
Javna dela	22.866,54	21.324,29	107.895,69	21.983,39	58.039,00	104,02	107,23
C. Izdatki za blago in storitve (materialni stroški)	938.637,63	940.030,35	1.030.133,61	849.805,70	811.911,48	110,45	99,85
Funkcionalni stroški objektov (splošni neprogramski stroški)	564.552,93	624.363,05	664.344,00	562.400,90	560.670,65	100,38	90,42
Funkcionalni stroški redne dejavnosti (splošni programski stroški)	266.827,00	245.667,30	270.126,30	217.621,19	197.622,49	122,61	108,61
Programski stroški redne dejavnosti	107.257,70	70.000,00	95.663,31	69.783,61	53.618,34	153,70	153,23
J. Investicijski odhodki	755.604,40	692.686,00	1.418.810,00	646.473,99	596.051,31	116,88	109,08
Knjižnično gradivo	746.540,50	683.802,00	1.272.333,00	621.736,31	569.957,59	120,07	109,17
Oprema in investicijsko vzdrževanje	9.063,90	8.884,00	146.477,00	24.737,68	26.093,72	36,64	102,02
2. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (tržni odhodki)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Davek od dohodka	890,58	0,00	0,00	446,15	614,17	199,61	0,00
Razlika prihodki-odhodki	109.619,06	65.464,00	0,00	22.258,72	71.455,22	492,48	167,45

9.4 Pregled prejetih in porabljenih sredstev

Vsa prejeta sredstva

	2025	2024	2023	indeks 25/24
Prejeta sredstva	5.753.151,90	5.106.740,48	4.887.754,00	112,66
Občine	4.934.956,50	4.334.454,85	4.219.541,60	113,85
Ministrstvo za kulturo	352.581,00	289.048,51	296.028,03	121,98
Ministrstvo za šolstvo	3.360,00	0,00	15.000,00	0,00
Javna agencija za knjigo	11.880,00	10.500,00	35.019,54	113,14
Zavod RS za zaposlovanje - JD	15.163,94	14.017,53	0	108,18
ZZZS-refundacija plač	58.150,87	87.496,19	0	66,46
Proračun EU	22.851,64	0,00	322.164,83	0,00
Lastna sredstva	354.207,95	371.123,40	0	95,44
Donacije za knjižnično gradivo	0,00	100	0	0,00

Sredstva občinskih proračunov

Občina/postavka	Plače in osebni prejemki	Materialni stroški	Knjižnično gradivo	Investicije in investicijsko vzdrževanje	SKUPAJ	deleži
Mestna občina Maribor	3.199.147,58	624.522,87	200.000,00	0,00	4.023.670,45	81,53
Občina Duplek	56.017,11	4.129,89	10.000,00	0,00	70.147,00	1,42
Občina Hoče Slivnica	83.046,89	16.571,40	11.000,00	304,68	110.922,97	2,25
Občina Kungota	37.436,48	10.704,52	10.000,00	919,00	59.060,00	1,20
Občina Lovrenc na P.	45.320,28	14.014,60	11.405,00	0,00	70.739,88	1,43
Občina Miklavž	25.569,07	7.983,00	22.000,00	0,00	55.552,07	1,13
Občina Pesnica	47.372,19	17.165,55	6.000,00	0,00	70.537,74	1,43
Občina Rače Fram	70.651,60	11.552,70	25.000,00	965,00	108.169,30	2,19
Občina Ruše	113.463,96	14.895,20	7.000,00	0,00	135.359,16	2,74
Občina Selnica ob D.	52.600,00	1.200,00	5.000,00	0,00	58.800,00	1,19
Občina Starše	14.970,49	5.029,51	6.000,00	0,00	26.000,00	0,53
Občina Šentilj	95.683,08	22.741,19	15.000,00	0,00	133.424,27	2,70
Občina Benedikt	3.264,07	2.951,51	0,00	0,00	6.215,58	0,13
Občina Slovenska Bistrica-Impol	3.264,07	3.094,01	0,00	0,00	6.358,08	0,13
skupaj občinski proračuni	3.847.806,87	756.555,95	328.405,00	2.188,68	4.934.956,50	100,00

Sredstva iz državnega proračuna

Ministrstvo/postavka	Plače in osebni prejemki	Materialni stroški	Knjižnično gradivo	Investicije - oprema	Skupaj	deleži
Ministrstvo za kulturo, druga ministrstva						
knjižnično gradivo	0,00	0,00	242.211,00	0,00	242.211,00	
program nalog OOK	63.900,00	23.500,00	6.000,00	0,00	93.400,00	
projekt Umovadba	0,00	5.962,50	4.010,00	0,00	9.972,50	
projekt Herun	0,00	2.025,50	0,00	0,00	2.025,50	
dejavnosti TŽO (Ministrstvo za šolstvo)	0,00	3.360,00	0,00	0,00	3.360,00	
nakup IKT opreme (Ministrstvo za kulturo)	0,00	0,00	0,00	4.972,00	4.972,00	
skupaj	63.900,00	34.848,00	252.221,00	4.972,00	355.941,00	76,71
Javna agencija za knjigo RS						
projekti Bralne kulture - revija otrok in knjiga	0,00	9.380,00	0,00	0,00	9.380,00	
projekti Literarne prireditve - pravljični večer	0,00	2.500,00	0,00	0,00	2.500,00	
skupaj	0,00	11.880,00	0,00	0,00	11.880,00	2,56

Ministrstvo/postavka	Plače in osebni prejemki	Materialni stroški	Knjižnično gradivo	Investicije - oprema	Skupaj	deleži
Ministrstvo za finance						
ZZZS - refundacija plač	58.150,87	0,00	0,00	0,00	58.150,87	12,53
Zavod RS za zaposlovanje						
javna dela - sofinanciranje	15.163,94	0,00	0,00	0,00	15.163,94	3,27
Sredstva proračuna EU						
projekti Erasmus+	0,00	10.115,85	0,00	0,00	10.115,85	
projekt Herun	0,00	12.735,79	0,00	0,00	12.735,79	
skupaj	0,00	22.851,64	0,00	0,00	22.851,64	4,93
skupaj državni proračun	137.214,81	69.579,64	252.221,00	4.972,00	463.987,45	100,00

Lastni prihodki – od izvajanja javne službe

vrsta dejavnosti	prihodek	realizacija 2025	usklajen plan 2025	plan 2025	realizacija 2024	realizacija 2023	Indeks realizacija 24/25
javna služba	prihodki od zamudnin (opomini)	50.712,29	55.000,00	55.000,00	51.776,66	54.896,49	97,94
javna služba	prihodki od zamudnin (dnevnih)	65.016,90	70.000,00	70.000,00	70.532,70	45.402,97	92,18
javna služba	prihodki od članarin	172.857,00	170.000,00	170.000,00	173.021,30	163.471,50	99,91
javna služba	prihodki od fotokopij	65,70	60,00	40,00	123,80	42,10	53,07
javna služba	prihodki od izgubljenih knjig	4.534,27	5.500,00	5.500,00	5.198,29	5.571,80	87,23
javna služba	prihodki od izkaznic	2.045,00	2.000,00	2.500,00	2.035,00	2.374,00	100,49
javna služba	prihodki od uporabe računalnikov	552,00	400,00	400,00	685,50	241,80	80,53
javna služba	prihodki od prodaje odpisanih knjig	1.426,99	1.500,00	1.200,00	1.825,00	739,33	78,19
javna služba	prihodki od knjigoveznice	41,72	50,00	50,00	25,42	52,48	164,12
javna služba	prihodki od medknjižnične izposoje	1.002,83	900,00	800,00	906,00	672,00	110,69
javna služba	prihodki od poškodovanega gradiva	284,29	200,00	150,00	211,65	164,49	134,32
javna služba	prihodki od prodaje revij in knjig	4.213,19	3.860,00	3.860,00	3.785,19	3.828,88	111,31
javna služba	prihodki od donacij in sponzorstva	1.317,20	1.000,00	2.000,00	3.803,80	1.008,00	34,63
javna služba	prihodki UTŽO-prispevki	7.362,40	6.600,00	6.600,00	6.691,20	6.580,50	110,03

vrsta dejavnosti	prihodek	realizacija 2025	usklajen plan 2025	plan 2025	realizacija 2024	realizacija 2023	Indeks realizacija 24/25
javna služba	prihodki UTŽO-šolnine	22.080,29	25.000,00	25.000,00	23.973,72	21.579,38	92,10
javna služba	drugi prihodki	540,47	800,00	800,00	3.560,00	3,70	15,18
javna služba	prihodki od bibliografskih zapisov	979,20	200,00	700,00	686,40	483,60	142,66
javna služba	prihodki od rezervacij gradiva	1.667,50	1.500,00	1.500,00	1.545,50	1.519,50	107,89
javna služba	prihodki od prodaje vrečk	274,44	300,00	450,00	447,86	321,43	61,28
javna služba	prihodki od izobraževanja	2.200,00	1.200,00	1.200,00	1.488,32	1.172,16	147,82
javna služba	prihodki od obdelave in opreme izgubljenih knjig	1.722,30	1.500,00	1.800,00	1.710,90	1.635,80	100,67
javna služba	prihodki od sodne izterjave dolgov	2.469,56	1.000,00	1.000,00	1.290,33	2.236,30	191,39
javna služba	prihodki od posredovanja gradiva na dom	15,00	30,00	50,00	15,00	19,50	100,00
javna služba	prihodki od medoddelčnega vračanja gradiva	2.485,50	2.000,00	1.700,00	2.049,90	1.359,90	121,25
javna služba	prihodki od obresti	5.892,04	6.000,00	6.000,00	9.676,23	4.968,02	60,89
javna služba	prihodki od izvedbe dejavnosti	2.449,87	3.000,00	2.200,00	3.908,33	1.819,20	62,68
skupaj		354.207,95	359.600,00	360.500,00	371.123,40	322.164,83	96,93

Poraba sredstev

	2025	2024	2023	indeks 24/25
Porabljena sredstva skupaj	5.642.642,26	5.085.391,65	4.845.614,74	110,96
Knjižnično gradivo	746.540,52	621.736,31	569.957,59	120,07
Materialni stroški	938.637,74	849.805,70	811.911,48	110,45
Plače in osebni prejemki	3.948.400,23	3.587.755,92	3.407.721,82	110,05
Investicijsko vzdrževanje in nakup opreme	9.063,77	26.093,72	56.023,85	34,74

Poraba sredstev po financerjih

Odhodki	Občine	Država	Sredstva proračuna EU	Lastni prihodki	Skupaj	deleži
stroški dela	3.811.185,80	137.214,43		0,00	3.948.400,23	69,97
materialni stroški	793.177,25	46.728,38	22.851,64	75.880,47	938.637,74	16,63
funkcionalni stroški objektov (splošni neprogramski stroški)	553.039,16	0,00		11.513,83	564.552,99	
funkcionalni stroški redne dejavnosti (splošni programski stroški)	194.719,53	40.868,38	22.851,64	26.698,12	285.137,67	
programski stroški redne dejavnosti	45.418,56	5.860,00		37.668,52	88.947,08	
knjižnično gradivo	328.405,00	252.221,00		165.914,52	746.540,52	13,23
oprema in investicijsko vzdrževanje	2.188,68	4.972,00		1.903,09	9.063,77	0,16
skupaj odhodki	4.934.956,73	441.135,81	22.851,64	243.698,08	5.642.642,26	100,00
deleži odhodkov po financerjih	87,46	7,82	0,40	4,32	100,00	

Poraba lastnih sredstev

Odhodek	Realizacija 2025	Usklajen plan 2025	Plan 2025	Realizacija 2024	Realizacija 2023	Indeks realizacija 24/25
obnova prostorov in opreme	1.903,09	0,00	30.000,00	6.391,59	4.020,23	29,77
programski stroški dejavnosti	37.668,52	36.986,06	35.000,00	38.266,38	26.978,85	98,44
materialni stroški (funkcionalni stroški objektov)	11.513,83	70.657,63	15.000,00	53.359,31	55.532,85	21,58
materialni stroški (funkcionalni stroški redne dejavnosti)	26.698,12	78.956,31	50.500,00	94.472,24	81.560,92	28,26
plače in osebni prejemki	0,00	23.000,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00
knjižnično gradivo	165.914,52	150.000,00	180.000,00	155.929,01	82.002,59	106,40
presežek prihodkov nad odhodki (namenjen nakupu opreme in pokrivanju amortizacije)	110.509,88	0,00	0,00	22.258,72	71.455,22	496,48
davek od dohodka pravnih oseb	890,58	0,00	0,00	446,15	614,17	199,61
Skupaj	354.207,95	359.600,00	360.500,00	371.123,40	322.164,83	98,25

9.5 Izkazi prihodkov in odhodkov

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je temeljni računovodski izkaz določenih proračunskih uporabnikov, v katerem so prikazani prihodki in odhodki po načelu poslovnega dogodka. Izkaz je sestavljen za obdobje od 1.1. do 31.12.2025. Prikazani so prihodki in odhodki za tekoče in predhodno leto.

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek - tekoče leto	Znesek - predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) prihodki od poslovanja	860	5.100.786,84	4.525.265,27
760	prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe	861	5.100.786,84	4.525.265,27
	povečanje vrednosti zalog	862	0	0
	zmanjšanje vrednosti zalog	863	0	0
761	prihodki od prodaje proizvodov, blaga in storitev na trgu	864	0	0
762	B) finančni prihodki	865	5.892,04	9.676,23
763	C) drugi prihodki	866	58.684,32	87.643,11
	Č) prevrednotovalni poslovni prihodki	867	2,02	2,48
del 764	prihodki od prodaje osnovnih sredstev	868	0	0
del 764	drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	869	2,02	2,48
	D) celotni prihodki	870	5.165.365,22	4.622.587,09
	E) stroški blaga, materiala in storitev	871	916.371,13	827.629,94
del 466	Stroški prodanih zalog	872	0	0
460	stroški materiala	873	170.382,54	154.034,04
461	stroški storitev	874	745-988,59	673.595,90
	F) stroški dela	875	3.948.400,23	3.587.755,92
del 464	plače in nadomestila plač	876	2.966.010,60	2.781.936,24
del 464	prispevki za socialno varnost	877	474.861,91	426.709,47
del 464	drugi stroški dela	878	507.527,72	379.110,21
462	G) amortizacija	879	167.817,61	162.320,60
463	H) rezervacije	880	0	0
465	J) drugi stroški	881	22.196,20	17.324,50
467	K) finančni odhodki	882	0,01	0,08
468	L) drugi odhodki	883	69,00	4.849,32
	M) prevrednotovalni poslovni odhodki	884	1,40	1,86
del 469	odhodki od prodaje osnovnih sredstev	885	0	0

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek - tekoče leto	Znesek - predhodno leto
del 469	ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	886	1,40	1,86
	N) celotni odhodki	887	5.054.855,58	4.599.882,22
	O) presežek prihodkov	888	110.509,64	22.704,87
	P) presežek odhodkov	889	0	0
del 80	davek od dohodka pravnih oseb	890	890,58	446,15
del 80	presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	891	109.619,06	22.258,72
del 80	presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	892	0	0
	presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	22.258,72	19.804,89
	povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	94	94
	število mesecev poslovanja	895	12	12

Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov

V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za leto 2025 so prikazani prihodki za tekoče poslovanje knjižnice v skladu z računovodskimi predpisi. Sredstva, namenjena nakupu knjižničnega gradiva in opreme, niso zajeta v izkazu prihodkov, saj so v skladu z Zakonom o računovodstvu in podzakonskimi predpisi vodena v bilanci stanja, v skupini 98, kot sredstva prejeta v upravljanje. Ob nakupu knjižničnega gradiva in opreme (osnovnih sredstev in drobnega inventarja) se amortizacija pokriva v breme navedenih sredstev in nima vpliva na izkaz prihodkov in odhodkov oziroma rezultat poslovanja.

Stroški dela

Stroške dela smo obračunali v skladu z veljavno zakonodajo, Zakonom o skupnih temeljnih sistema plač v javnem sektorju, Kolektivno pogodbo za javni sektor, Aneksom h Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji in drugo spremljajočo plačno zakonodajo. Stroški dela so znašali 3.948.400,23 EUR, sredstva za izplačilo so prispevale občine ustanoviteljice in pogodbene partnerice. Izvajanje nalog OOK je pokrilo Ministrstvo za kulturo. Nadomestila za bolniške odsotnosti zaposlenih nad 30 dni (refundacije) je pokrila Zavod za zdravstveno zavarovanje. V stroških dela so zajete naslednje postavke: plače I. bruto, prispevki na plače in drugi osebni prejemki zaposlenih. Stroški dela so predstavljali 70 % vseh izdatkov v letu 2025 in so bili za 10 % višji kot leta 2024. Povečali so se zaradi uveljavitve novega plačnega sistema, ki je zvišal plačno lestvico. Povišanje plač se izvaja postopno v več obrokih, pri čemer je bil prvi obrok realiziran januarja, drugi pa oktobra tekočega leta. Opravljena so bila redna napredovanja v plačne razrede in nazive. Na povišanje plač je dodatno vplivala tudi nova zakonodaja, ki določa izplačilo zimskega regresa. Ta je bil zaposlenim izplačan v decembru v višini polovice minimalne plače. Prav tako se je z mesecem julijem začel plačevati nov prispevek za dolgotrajno oskrbo. Refundacije nadomestil za boleznine so za leto 2025 znašale 50.844,06 EUR. Za leto 2025 je bila izplačana redna delovna uspešnost zaposlenim v višini

2% v skladu s kolektivno pogodbo. Zaposleni so dobili izplačan dodatek za povečan obseg dela iz ostanka sredstev zaradi številnih bolniških odsotnosti sodelavcev.

Stroški dela	3.948.400,23	100,00
I. bruto	2.966.010,60	75,12
prispevki na plače	474.861,91	12,03
drugi izdatki za zaposlene	507.527,72	12,85
Razdelitev drugih izdatkov	507.527,72	100,00
regres za letni dopust in zimski regres	188.671,15	37,17
povračila stroškov prehrane med delom	142.962,60	28,17
povračila stroškov prevoza na delo in iz dela	59.958,02	11,81
jubilejne nagrade	9.649,24	1,90
odpravnine ob upokojitvi	55.056,25	10,85
premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja	50.844,06	10,02
nadomestilo stroškov za delo od doma	386,4	0,08

Materialni stroški

Materialni stroški poslovanja so znašali 938.637,74 EUR, od tega stroški materiala 170.382,54 EUR, stroški storitev 745.988,59 EUR in drugi materialni stroški 22.266,61 EUR. Občine so za pokritje materialnih stroškov prispevale 84,5 % sredstev, državni proračun 7,4 %, iz lastnih prihodkov smo pokrili 8,1 % materialnih stroškov. Celotni materialni stroški so bili v primerjavi z letom 2024 višji za 10,5 %. V primerjavi z letom 2024 so se stroški povišali zaradi višjih cen materialov in storitev, vpliva inflacije ter povečanega obsega projektnih aktivnosti v knjižnici. Deleži povišanja oziroma zmanjšanja posameznih materialnih stroškov so vidni v tabelah v nadaljevanju.

Stroški materiala

V spodnji preglednici so prikazani stroški materiala po posameznih postavkah za leto 2025 in primerjava z letom 2024. Iz preglednice so razvidni deleži znotraj stroškov materiala in primerjava med letoma. Celotni stroški materiala so v letu 2025 znašali 170.451,54 EUR in so bili v primerjavi z letom 2024 višji za 10,7 %. Največji delež stroškov materiala so predstavljali stroški ogrevanja, ki so znašali 45.861,75 EUR ali 26,9 % vseh stroškov materiala, sledijo jim stroški električne energije v višini 43.281,24 EUR oziroma 25,4 %. Na zvišanje stroškov knjigoveškega materiala, je poleg povišanja cen materiala, vplivala tudi nabava RFID nalepk ob nabavi knjigomata v knjižnici Pobrežje.

	2025	Delež (%)	2024	Delež (%)	2023	Delež (%)	indeks 24/25
Stroški materiala skupaj	170.451,54	100,00	154.034,04	100,00	152.191,24	100,00	110,7
knjigoveški material in material za opremo gradiva	41.752,61	24,50	21.131,72	13,72	10.929,87	7,18	197,6
material za izposajo	4.486,99	2,63	5.246,19	3,41	4.535,05	2,98	85,5
material za čiščenje	62,85	0,04	65,04	0,04	206,22	0,14	96,6
material za vzdrževanje opreme	4.778,83	2,80	1.762,29	1,14	1.059,29	0,70	271,2

	2025	Delež (%)	2024	Delež (%)	2023	Delež (%)	indeks 24/25
pisarniški material	3.012,08	1,77	2.920,46	1,90	3.115,65	2,05	103,1
material za prireditve in razstave	6.907,67	4,05	4.297,59	2,79	5.890,18	3,87	160,7
stroški ogrevanja	45.861,75	26,91	43.173,27	28,03	45.233,77	29,72	106,2
goriva in maziva za prevozna sredstva	14.431,31	8,47	13.790,19	8,95	14.930,28	9,81	104,6
električna energija	43.281,24	25,39	57.251,08	37,17	61.804,72	40,61	75,6
stroški drobnega inventarja	2.413,58	1,42	501,51	0,33	341,73	0,22	481,3
drugi stroški materiala	3.462,63	2,03	3.894,70	2,53	4.144,48	2,72	88,9

Stroški storitev

Stroški storitev so v letu 2025 znašali 768.186,20 EUR in so bili v primerjavi z letom 2024 višji za 94.590,30 EUR oziroma 14 %. Največji delež stroškov storitev zajemajo stroški čiščenja prostorov v višini 150.444,28 EUR oziroma 19,6 % vseh stroškov storitev. Sledijo stroški najemnin v višini 111.893,90 EUR oziroma 14,6 % vseh stroškov storitev. Vsi stroški storitev so v nadaljevanju prikazani po postavkah, deležih in v primerjavi z letom 2024. Na zvišanje stroškov strokovnega izobraževanja zaposlenih so poleg višjih cen storitev vplivale tudi aktivnosti, povezane z oblikovanjem nove strategije knjižnice, ki je vključevala obsežno načrtovanje in aktivno sodelovanje vseh zaposlenih.

	2025	Delež (%)	2024	Delež (%)	2023	Delež (%)	indeks 24/25
Stroški storitev skupaj	768.186,20	100,0	673.595,90	100,0	635.203,10	100,0	114,0
telefonske storitve	14.217,03	1,85	14.070,40	2,09	13.571,97	2,14	101,0
stroški najetih računalniških linij	8.622,48	1,12	8.967,27	1,33	9.195,78	1,45	96,2
poština in kurirske storitve	16.495,84	2,15	19.336,12	2,87	23.494,84	3,70	85,3
prevozni stroški in storitve	1.401,26	0,18	0,00	0,00	589,49	0,09	0,0
tekoče vzdrževanje računalniške in komunikacijske opreme	41.937,82	5,46	37.838,71	5,62	44.070,48	6,94	110,8
tekoče in investicijsko vzdrževanje druge opreme	12.071,57	1,57	9.533,83	1,42	8.892,66	1,40	126,6
tekoče vzdrževanje in popravila vozil	16.649,83	2,17	18.564,79	2,76	5.245,98	0,83	89,7
najemnine za poslovne prostore	111.893,90	14,57	112.473,99	16,70	111.650,70	17,58	99,5
obratovalni stroški	50.957,73	6,63	51.377,55	7,63	50.075,23	7,88	99,2
storitve varovanja zgradb in prostorov	28.886,40	3,76	19.463,96	2,89	23.683,38	3,73	148,4
stroški čiščenja	150.444,28	19,58	149.367,35	22,17	148.453,32	23,37	100,7
druge najemnine, zakupnine in licenčnine	16.241,50	2,11	14.312,13	2,12	13.643,71	2,15	113,5
nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča	5.246,53	0,68	5.156,47	0,77	4.850,55	0,76	101,7
voda	6.629,78	0,86	3.927,96	0,58	2.687,98	0,42	168,8
odvoz smeti	13.106,05	1,71	6.815,05	1,01	6.015,21	0,95	192,3

	2025	Delež (%)	2024	Delež (%)	2023	Delež (%)	indeks 24/25
stroški medknjižnične izposoje	667,67	0,09	776,10	0,12	402,85	0,06	86,0
pristojbine za registracijo vozil	1.310,82	0,17	1.549,44	0,23	1.613,09	0,25	84,6
zavarovalne premije za motorna vozila	6.208,02	0,81	5.082,35	0,75	4.850,96	0,76	122,1
zavarovalne premije za opremo	2.234,65	0,29	2.036,14	0,30	2.165,61	0,34	109,7
storitve - prireditve in razstave	19.255,76	2,51	25.546,49	3,79	16.260,79	2,56	75,4
dnevnice	5.685,82	0,74	4.377,04	0,65	4.138,47	0,65	129,9
nočnine	5.630,67	0,73	3.857,25	0,57	2.848,08	0,45	146,0
prevozni stroški za službena potovanja	5.694,31	0,74	4.260,08	0,63	3.673,92	0,58	133,7
drugi izdatki za službena potovanja	402,50	0,05	283,93	0,04	321,64	0,05	141,8
stroški za strokovno izobraževanje zaposlenih	34.097,05	4,44	11.778,07	1,75	24.638,47	3,88	289,5
stroški zdravniških pregledov	1.457,18	0,19	1.195,16	0,18	400,86	0,06	121,9
reprezentanca	1.499,69	0,20	900,83	0,13	1.022,11	0,16	166,5
stroški storitev organizacijam za plačilni promet	4.864,85	0,63	3.264,40	0,48	2.695,81	0,42	149,0
stroški bančnih storitev		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
članarine	2.550,00	0,33	2.505,00	0,37	2.097,50	0,33	101,8
stroški reklame in propagande	4.524,48	0,59	520,60	0,08	491,02	0,08	869,1
založniške in tiskarske storitve	14.278,42	1,86	17.269,77	2,56	27.054,83	4,26	82,7
drugi stroški storitev	94.411,74	12,29	58.926,69	8,75	40.055,32	6,31	160,2
oblikovalske storitve	16.680,63	2,17	15.540,17	2,31	536,24	0,08	107,3
plačila po podjemnih pogodbah - posebni davek	413,9	0,05	520,44	0,08	0	0,00	0,0
plačila avtorskih honorarjev	49.721,42	6,47	39.939,53	5,93	31.467,37	4,95	124,5
plačilo za občasno delo upokojencev	1.794,62	0,23	2.260,84	0,34	2.346,88	0,37	79,4

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

V izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka so prikazani prihodki in odhodki po 16. členu pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Pri pripoznavanju prihodkov in odhodkov v izkazu smo upoštevali načelo denarnega toka - plačane realizacije. Podatki se vodijo na predpisanih evidenčnih kontih, ki niso primerljivi s podatki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov. V letu 2025 so bili realizirani prihodki po denarnem toku v višini 5.769.443,07 EUR, kar je 12 % več kot leto prej. Odhodki po denarnem toku so znašali 5.800.921,37 EUR in so bili za 17 % višji kot leta 2024. Vsi prihodki so bili realizirani v okviru opravljanja dejavnosti javne službe. Presežek odhodkov nad prihodki po denarnem toku znaša 31.478,30 EUR.

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI	401	5.769.443,07	5.130.400,18
	1.PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	402	5.769.443,07	5.130.400,18
	A. prihodki iz sredstev javnih financ	403	5.369.490,48	4.740.087,95
	a. prejeta sredstva iz državnega proračuna	404	382.987,61	314.452,29
del 7400	prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	129.804,61	115.083,29
del 7400	prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	253.183,00	199.369,00
	b. prejeta sredstva iz občinskih proračunov	407	4.929.674,21	4.342.832,96
del 7401	prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	4.604.262,30	3.991.145,51
del 7401	prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	325.411,91	351.687,45
	c. prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	410	56.828,66	82.802,70
del 7402	prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	56.828,66	82.802,70
del 7402	prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. prejeta sredstva iz javnih skladov, javnih agencij in javnih zavodov	413	0	0
del 7403	prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	prejeta sredstva iz javnih agencij in javnih zavodov za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	prejeta sredstva iz javnih agencij in javnih zavodov za investicije	417	0	0
del 740	e. prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna EU in iz drugih držav	419	0	0
	B. drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	420	399.952,59	390.312,23
del 7102	Prihodki od obresti	422	6.210,78	9.425,80
del 7100	prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	prihodki od premoženja	487	0	0
7141	drugi nedavčni prihodki	424	352.116,22	369.021,83
72	kapitalski prihodki	425	0	0

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
730	prejete donacije iz domačih virov	426	1.317,20	2.803,80
731	prejete donacije iz tujine	427	0	0
782	prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	40.308,39	9.060,80
786	ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	429	0	0
787	prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	431	0	0
7130	prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	0	0
del 7102	prihodki od obresti	433	0	0
	II. SKUPAJ ODHODKI	437	5.800.921,37	4.962.600,59
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	438	5.800.921,37	4.962.600,59
	A. plače in drugi izdatki zaposlenim	439	3.407.833,10	3.068.416,06
del 4000	plače in dodatki	440	2.841.015,66	2.657.699,78
del 4001	regres za letni dopust	441	188.671,15	118.402,67
del 4002	povračila in nadomestila	442	201.218,97	189.764,96
del 4003	sredstva za delovno uspešnost	443	85.202,37	60.382,02
del 4004	sredstva za nadurno delo	444	20.266,25	20.742,40
del 4005	plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	drugi izdatki zaposlenim	446	71.458,70	21.424,23
	B. prispevki delodajalcev za socialno varnost	447	520.705,36	467.510,09
del 4010	prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	241.595,69	220.891,51
del 4011	prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	210.988,30	194.595,15
del 4012	prispevek za zaposlovanje	450	2.124,51	1.836,49
del 4103	prispevek za starševsko varstvo	451	2.976,15	2.744,60
del 4014	Prispevek za dolgotrajno oskrbo	491	12.351,15	0
del 4105	premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	50.669,56	47.442,34
	C. izdatki za blago in storitve za izvajanje javne s.	453	985.848,60	828.731,15
del 4020	pisarniški in splošni material in storitve	454	381.653,17	295.067,89
del 4021	posebni material in storitve	455	80.920,10	60.134,79
del 4022	energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	137.136,19	150.397,45
del 4023	prevozni stroški in storitve	457	39.707,24	44.276,80
del 4024	izdatki za službena potovanja	458	29.685,66	16.539,98
del 4025	tekoče vzdrževanje	459	55.996,61	38.495,24

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
del 4026	poslovne najemnine in zakupnine	460	149.400,94	128.223,02
del 4027	kazni in odškodnine	461	0,01	0
del 4029	drugi operativni odhodki	463	111.348,68	95.595,98
403	D. plačila domačih obresti	464	0	0
404	E. plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. subvencije	466	0	0
411	G. transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. drugi tekoči domači transferi	469	0	0
	J. investicijski odhodki	470	886.534,31	597.943,29
4200	nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	nakup prevoznih sredstev	472	22.148,71	0
4202	nakup opreme	473	38.117,35	40.758,53
4203	nakup drugih osnovnih sredstev	474	826.003,05	553.708,32
4204	novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije	475	0	0
4205	investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	nakup nematerialnega premoženja	478	265,20	3.476,44
4208	študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	479	0	0
4209	nakup blagovnih rezerv in investicijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	481	0	0
del 400	A. plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	0	0
del 401	B. prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	0	0
del 402	C. izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	0	0
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	485	0	167.799,59
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	486	31.478,30	0

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb prikazuje podatke o danih posojilih in prejetih vračilih ter o izdatkih, namenjenih nakupu kapitalskih deležev, in prejemke iz naslova prodaje teh deležev. V Mariborski knjižnici navedenih poslovnih dogodkov nismo beležili.

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek - tekoče leto	Znesek - predhodno leto
1	2	3	4	5
75	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN ZMANJŠANJE FINANČNIH NALOŽB	500	0	0
7500	prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505	0	0
7505	prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	prejeta vračila danih posojil iz tujine	507	0	0
7507	prejeta vračila danih posojil državnemu proračunu	508	0	0
7508	prejeta vračila danih posojil od javnih agencij in javnih zavodov	509	0	0
7509	prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Zmanjšanje finančnih naložb	511	0	0
44	V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE FINANČNIH NALOŽB	512	0	0
4400	dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	dana posojila privatnim podjetjem	517	0	0
4405	dana posojila občinam	518	0	0
4406	dana posojila v tujino	519	0	0
4407	dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	dana posojila javnim agencijam in javnim zavodom	521	0	0
4409	plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	povečanje finančnih naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA	525	0	0

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov

V izkazu računa financiranja prikazujemo podatke o prejetih zneskih iz najetih posojil in podatke o odplačilih glavnice najetih posojil v obračunskem obdobju. V letu 2025 nismo imeli najetih posojil.

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek - tekoče leto	Znesek - predhodno leto
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE	550	0	0
500	domače zadolževanje	551	0	0
5001	najeti krediti pri bankah	552	0	0
5002	najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	najeti krediti pri proračunih občin	555	0	0
del 5003	najeti krediti pri javnih skladih	557	0	0
del 5003	najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	zadolževanje v tujini	559	0	0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA	560	0	0
550	odplačila domačega dolga	561	0	0
5501	odplačila kreditov bankam	562	0	0
5502	odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	odplačila kreditov proračunom občin	565	0	0
del 5503	odplačila kreditov javnim skladom	567	0	0
del 5503	odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	572	0	167.799,59
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	573	31.478,30	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Izkaz prikazuje prihodke in odhodke za izvajanje javne službe ter prihodke in odhodke od prodaje blaga in storitev na trgu, razčlenjene po vrstah prihodkov in odhodkov. Vsi realizirani prihodki so prihodki od izvajanja javne službe. Tržne dejavnosti v knjižnici ne opravljamo.

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine kontov	Oznaka za AOP	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA	660	5.100.786,84	0
760	prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe	661	5.100.786,84	0
	povečanje vrednosti zalog	662	0	0
	zmanjšanje vrednosti zalog	663	0	0

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine kontov	Oznaka za AOP	Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
761	prihodki od prodaje proizvodov, blaga in storitev na trgu	664	0	0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	5.892,04	0
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	58.684,32	0
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	667	2,02	0
del 764	prihodki od prodaje osnovnih sredstev	668	0	0
del 764	drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	669	2,02	0
	D) CELOTNI PRIHODKI	670	5.165.365,22	0
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	671	916.371,13	0
del 466	Stroški prodanih zalog	672	0	0
460	stroški materiala	673	170.382,54	0
461	stroški storitev	674	745.988,59	0
	F) STROŠKI DELA	675	3.948.400,23	0
del 464	plače in nadomestila plač	676	2.966.010,60	0
del 464	prispevki za socialno varnost	677	474.861,91	0
del 464	drugi stroški dela	678	507.527,72	0
462	G) AMORTIZACIJA	679	167.817,61	0
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	22.196,20	0
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	0,01	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	69,00	0
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	684	1,40	0
del 469	odhodki od prodaje osnovnih sredstev	685	0	0
del 469	ostali prevrednotovalni poslovni odhodki	686	1,40	0
	N) CELOTNI ODHODKI	687	5.054.855,58	0
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV	688	110.509,64	0
	P) PRESEŽEK ODHODKOV	689	0	0
del 80	davek od dohodka pravnih oseb	690	890,58	0
del 80	presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	691	109.619,06	0
del 80	presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka	692	0	0
	presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	22.258,72	0

9.6 Bilanca stanja

V bilanci stanja so prikazani podatki o sredstvih in obveznostih do virov sredstev na koncu obračunskega obdobja, na dan 31.12.2025. Podatki o sredstvih in obveznostih so razčlenjeni glede na vrsto in ročnost. Prikazano je stanje tekočega in predhodnega leta. V izvenbilančnih kontih izkazujemo bianco menico v vrednosti 5.000 eur, izdano OTP banki kot zavarovanje obveznosti za možnost uporabe kreditne kartice.

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
1	2	3	4	5
	A) dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	001	298.208,63	384.016,00
00	neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	002	17.862,27	15.759,00
01	popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	003	2.285,11	1.935,00
02	nepremičnine	004	664.435,97	1.012.503,00
03	popravek vrednosti zgradb	005	506.043,00	717.097,00
04	oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	006	17.120.093,69	13.519.709,00
05	popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	007	17.022.977,37	13.454.650,00
06	dolgoročne finančne naložbe	008	0	0
07	dolgoročno dana posojila in depoziti	009	0	0
08	dolgoročne terjatve iz poslovanja	010	27.122,18	9.727,00
09	terjatve za sredstva dana v upravljanje	011	0	0
	B) kratkoročna sredstva; razen zalog in aktivne časovne razmejitve	012	710.900,94	591.540,00
10	denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljivi vrednostni papirji	013	115,03	78,00
11	dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	014	375.656,98	253.587,00
12	kratkoročne terjatve do kupcev	015	2.041,39	1.320,00
13	dani predujmi in varščine	016	2.572,48	0
14	kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	017	319.551,45	322.744,00
15	kratkoročne finančne naložbe	018	0	0
16	kratkoročne terjatve iz financiranja	019	0	0
17	druge kratkoročne terjatve	020	8.671,98	13.811,00
18	neplačani odhodki	021	0	0
19	aktivne časovne razmejitve	022	2.291,63	0
	C) zaloge	023	0	0
30	obračun nabave materiala	024	0	0

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
31	zaloge materiala	025	0	0
32	zaloge drobnega inventarja in embalaže	026	0	0
33	nedokončana proizvodnja	027	0	0
34	proizvodi	028	0	0
35	obračun nabave blaga	029	0	0
36	zaloge blaga	030	0	0
37	druge zaloge	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ	032	1.009.109,57	975.556,00
99	izvenbilančna evidenca	033	5.000	0
	D) kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	034	424.801,42	392.845,00
20	kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	035	0	52,00
21	kratkoročne obveznosti do zaposlenih	036	297.602,56	250.930,00
22	kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	037	69.690,64	86.120,00
23	druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	038	50.117,46	41.478,00
24	kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	039	2.786,55	13.265,00
25	kratkoročne obveznosti do financerjev	040	0	0
26	kratkoročne obveznosti iz financiranja	041	0	0
28	neplačani prihodki	042	0	0
29	pasivne časovne razmejitve	043	4.604,21	1.000,00
	E) lastni viri in dolgoročne obveznosti	044	584.308,15	582.711,00
90	splošni sklad	045	0	0
91	rezervni sklad	046	0	0
92	dolgoročne pasivne časovne razmejitve	047	61.597,08	15.420,00
93	rezervacije	048	0	0
940	sklad namenskega premoženja v javnih skladih	049	0	0
9410	sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	050	0	0
9411	sklad premoženja v drugih pravnih osebah javnega prava, ki je v njihovi lasti, za finančne naložbe	051	0	0
9412	presežek prihodkov nad odhodki	052	0	0
9413	presežek odhodkov nad prihodki	053	0	0
96	dolgoročne finančne obveznosti	054	0	0
97	druge dolgoročne obveznosti	055	0	0
980	obveznosti za neopredmetena sredstva in	056	413.092,01	495.836,00

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek tekoče leto	Znesek predhodno leto
	opredmetena osnovna sredstva			
981	obveznosti za dolgoročne finančne naložbe	057	0	0
985	presežek prihodkov nad odhodki	058	109.619,06	71.455,00
986	presežek odhodkov nad prihodki	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ	060	1.009.109,57	975.556,00
99	izvenbilančna evidenca	061	5.000	0

Pojasnila pomembnejših postavk bilance stanja

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Za nabavo in obnovo opreme smo porabili 62.387,18 EUR. Nabavili smo za 2.493,85 EUR knjižnične opreme (pohištvo), za 29.361,46 EUR računalniške opreme, za 22.148,71 za osebno vozilo ter za 8.383,16 EUR druge opreme oziroma strojev in naprav. Skupaj smo nabavili 55 novih osnovnih sredstev, prikazanih v spodnji tabeli.

Nabavljena oprema	Kos	Vrednost
Računalniki in računalniška oprema		
- baterija UPS	1	74,42
- čitalec črtne kode	3	351,67
- čitalec RFID - tehnologija za knjigomat	2	2.379,00
- čitalec za inventuro opreme	1	1.656,15
- knjigomat	1	6.215,90
- monitor	2	573,40
- mrežno stikalo	2	408,55
- naprava za neprekinjeno napajanje	1	538,75
- osebni računalnik	2	1.485,01
- prenosni računalnik	1	743,70
- programska oprema (Office)	1	123,70
- strežnik	2	13.959,99
- tiskalnik	2	851,22
Pohištvo in knjižnična oprema		
- knjižna omara	4	156,60
- lestev	1	47,45
- oporniki za knjige	20	223,26
- prva pomoč	1	34,15
- stojala za prospekte	14	110,35
- stol	21	1.922,04
Druge oprema		

Nabavljena oprema	Kos	Vrednost
- fotoaparati	1	1.076,04
- hladilnik	1	126,65
- kalkulator	1	143,51
- klima naprava	3	6.183,21
- plastifikator	1	124,35
- uničevalec dokumentov	1	351,30
- vrtilni stroj	1	378,10
Vozila		
- osebni avto	1	22.148,71

Opremo smo nabavili s sredstvi:

- Občine Hoče-Slivnica, v višini 304,68 EUR (računalniška oprema),
- Občine Kungota, v višini 919 EUR (pohištvena oprema, računalniška oprema, druga oprema),
- Občine Rače-Fram, v višini 965 EUR (računalniška oprema),
- Ministrstva za kulturo, v višini 4.972,00 EUR (računalniška oprema),
- Prejekt Herun, v višini 1.076,04 (druga oprema),
- Donacije Knjižnice Franceta Balantiča Kamnik, v višini 1.988,20 (pohištvena oprema),
- Z lastnimi sredstvi, pridobljenimi z zaračunavanjem storitev javne službe leta 2025, v višini 1.903,09 eur in iz presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let, prihranjenih iz lastnih sredstev v višini 50.259,17 EUR (IKT oprema 22.833,08 EUR, osebni avto 22.148,71 EUR in druga oprema 7.180,47 EUR).

Drobni inventar smo 100% odpisali ob nabavi. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva smo amortizirali posamično z uporabo amortizacijskih stopenj po Pravilniku o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Amortizacijo opreme v višini 53.477,07 EUR smo pokrili iz obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva, prejeta v upravljanje.

Amortizacijo nabavljenega knjižničnega gradiva v vrednosti 746.540,52 EUR smo pokrili v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje, v višini 580.626,00 EUR, v breme lastnih sredstev v višini 165.914,52 EUR. Nabavno in popravek vrednosti knjižničnega gradiva smo povečali tudi za darove v višini 36.076,64 EUR, za obvezni izvod v višini 49.328,11 EUR in za serijske publikacije v višini 2.908,51.

Oprema, vodena v registru osnovnih sredstev, je odpisana v višini 94 %. Opreme v enotah Duplek, Kamnica, Selnica ob Dravi in delno Hoče, Kungota, Rače in Ruše, nimamo v upravljanju in ni vodena v naših poslovnih knjigah oziroma registru osnovnih sredstev. Stavbi Knjižnice Nova vas in Pionirske knjižnice Nova vas sta odpisani oziroma amortizirani v višini 76,2 %. Ostalih nepremičnin (stavb), kjer delujejo enote knjižnice, nimamo v upravljanju.

Inventurna komisija je, s stanjem na dan 31.12.2025, popisala vsa sredstva in obveznosti do virov sredstev. Pri popisu ni ugotovila odstopanj med dejanskim in knjižnim stanjem opreme. Po poročilu in sklepih smo odpisali zastarel in iztrošen računalnik, čitalec črtnih kod in nekaj pohištva (stole, omare in ekonom opremo), ki ni bilo več primerno za uporabo. Vsa odpisana oprema je bila v celoti amortizirana in brez sedanje vrednosti.

V letu 2024 je bil opravljen popis knjižničnega gradiva v Knjižnici Bistrice ob Dravi, Knjižnice Duplek, Čitalnici, Knjižnici Rotovž in Knjižnici Selnica ob Dravi. Komisija za izločanje in odpis gradiva je za odpis predlagala 20.179 enot knjižničnega gradiva. Pri izločanju in odpisu knjižničnega gradiva sta komisija in Oddelek za nabavo in obdelavo ravnala v skladu z določili Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva in v skladu z internim Navodilom za izvedbo odpisa knjižničnega gradiva.

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek nabavna vrednost (1.1.)	Znesek popravek vrednosti (1.1.)	Znesek povečanje NV	Znesek povečanje PV	Znesek zmanjšanje NV	Znesek zmanjšanje PV	Znesek amortizacije	Znesek - neodpisan a vrednost (31.12.)	Znesek prevrednoten je zaradi okrepitve	Znesek k prevrednoten je zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I. neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju	700	32.758.684,06	32.485.070,37	1.800.014,31	0	710.211,41	669.903,02	1.732.845,78	300.473,83	0	0
A. dolgoročno odloženi stroški	701	9.460,20	0	5.868,96	0	0	0	0	15.329,16	0	0
B. dolgoročne premoženjske pravice	702	2.533,11	2.110,04	0	0	0	0	175,08	248,00	0	0
C. druga neopredmetena sredstva	703	11.992,11	0	57.703,66	0	40.308,89	0	0	29.387,38	0	0
D. zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. zgradbe	705	664.435,97	486.109,92	0	0	0	0	19.933,08	158.392,97	0	0
F. oprema	706	16.569.215,99	16.495.803,73	896.763,34	0	345.885,64	345.885,64	873.059,28	97.116,32	0	0
G. druga opredmetena osnovna sredstva	707	15.501.046,68	15.501.046,68	839.678,35	0	324.017,38	324.017,38	839.678,35	0	0	0
II. Neopredmet. sredstva in opredmetena osn. sredstva v lasti	708	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. dolgoročne premoženjske pravice	710	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. druga neopred. sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek nabavna vrednost (1.1.)	Znesek popravek vrednosti (1.1.)	Znesek povečanje NV	Znesek povečanje PV	Znesek zmanjšanje NV	Znesek zmanjšanje PV	Znesek amortizacije	Znesek - neodpisana vrednost (31.12.)	Znesek prevrednoten je zaradi okrepitve	Znesek prevrednoten je zaradi oslabilve
F. oprema	714	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. druga opredmetena osnovna sredstva	715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu	716	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kratkoročna sredstva

Stanje kratkoročnih sredstev na kontih terjatev razreda 1 na dan 31.12.2025:

- denarna sredstva, gotovina v blagajni, 115,03 EUR,
- sredstva na podračunu pri UJP Slovenska Bistrica, 375.656,98 EUR,
- terjatve do kupcev, na kontu 120, znašajo 2.041,39 EUR.
- kratkoročni dani predujmi, na kontu 130, znašajo 2.572,48 EUR.

Med kratkoročnimi terjatvami do uporabnikov enotnega kontnega načrta, v skupini 14, so zajete terjatve v višini 319.551,45 EUR. Nanašajo se na sredstva za plače, materialne stroške in knjižnično gradivo, ki jih za leto 2025 dolgujejo občinski in državni proračun:

- konto 140, 1.209,22 EUR, za javna dela december 2025,
- konto 141, 314.520,49 EUR, od tega: Občina Duplek 9.603,91 EUR, Občina Hoče-Slivnica 18.233,64 EUR, Občina Lovrenc na Pohorju 7.528,26 EUR, Mestna občina Maribor 254.396,03 EUR, Občina Pesnica 11.049,44 EUR, Občina Rače-Fram 4.074,63 EUR, Občina Ruše 9.634,58 EUR.
- konto 142, 2.265,20 EUR
- konto 143, 963,65 EUR,
- konto 145, 592,89 EUR.

V bilanci stanja so izkazane še druge terjatve v skupini kontov 17 v skupni višini 8.671,98 EUR, in sicer do Zavoda za zdravstveno zavarovanje za refundacije boleznin (6.015,70 EUR) in ostale kratkoročne terjatve (2.656,28 EUR).

Kratkoročno odloženi odhodki v skupini konto 19 so znašali 2.291,63.

Med neporavnanimi terjatvami ni pomembnih ali večjih zneskov pri posameznem dolžniku. Vsem dolžnikom so bili poslani opomini in IOP obrazci. V letu 2025 bomo nadaljevali s spremljanjem terjatev in opominjanjem.

Kratkoročne obveznosti

Skupne kratkoročne obveznosti na kontih razreda 2 znašajo 424.801,42 EUR. V nadaljevanju so obveznosti razčlenjene po skupinah obveznosti v bilanci stanja na dan 31.12.2025.

Na kontih kratkoročnih obveznosti do zaposlenih so zajeti stroški dela za mesec december 2025 v višini 342.137,88. Obveznosti so bile poravnane v januarju 2026.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi so na dan 31.12.2025 znašale 69.690,64 EUR, z zapadlostjo v letu 2026.

Med drugimi kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja v višini 5.582,14 EUR, so zajete:

- obveznosti za davek na dodano vrednost, v višini 79,00 EUR,
- obveznost za davek od dohodka pravnih oseb, v višini 481,60 EUR,
- ostale kratkoročne obveznosti (premije za dodatno pokojninsko zavarovanje zaposlenih, druge kratkoročne obveznosti) za december 2025, v višini 5.021,54 EUR.

Kratkoročne obveznosti do neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov znašajo 2.786,55 EUR. Kratkoročno odloženi prihodki znašajo 4.604,21 EUR.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastne vire in dolgoročne obveznosti izkazujemo na kontih razreda 9. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve v skupini kontov 92 znašajo 61.597,08 EUR. Na kontu 9200 so oblikovane obveznosti v višini 15.328,97 EUR iz namenskih sredstev za pokrivanje stroškov rezervnega sklada za enoti Nova vas, na podlagi stanovanjskega zakona. Oblikovane dolgoročne pasivne časovne razmejitve za rezervni sklad bomo porabljali v skladu z odločitvami in obvestili upravitelja stavbe knjižnic v Novi vasi. Na analitičnih kontih skupine 920 izkazujemo tudi obveznosti za projekt Erasmus+ v višini 10.694,94, projekt Herun v višini 24.984,66 EUR in obveznost za varščino v višini 7.318,17 za knjižnico Studenci, zaradi selitve na novo lokacijo v letu 2026. Na kontu 922 so izkazane prejete namenske donacije za pokrivanje stroškov amortizacije bibliobusa v skupni višini 2.194,30 EUR in pokrivanje stroškov amortizacije za osnovno sredstvo pri projektu Herun v višini 1.076,04 EUR.

Obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, konto 980, znašajo na dan 31.12.2025 413.092,01 EUR in so bile usklajene z občinami. Razdeljene so na:

- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Mestne občine Maribor 402.923,78 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Kungota 650,55 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Hoče-Slivnica 7.784,19 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Lovrenc na Pohorju 311,95 EUR,
- obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od Občine Rače-Fram 1.421,54 EUR.

Na kontu 985 je prikazan presežek prihodkov nad odhodki leta 2025 v višini 109.619,06 EUR.

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

V knjižnici nimamo dolgoročnih finančnih naložb in posojil.

10 IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev, in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v MARIBORSKI KNJIŽNICI, Rotovški trg 2, Maribor.

Oceno podajam na podlagi:

- Ocene notranje revizijske službe: notranja revizija poslovanja bo opravljena za področje pravilnosti poslovanja na področju izdaje in obračuna potnih nalogov. Revizija bo predvidoma zaključena do aprila 2026.
- Samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja: knjižnična mreža, razvoj, nabava in obdelava gradiva, računovodstvo, prireditve in dejavnosti.
- Ugotovitev Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...:
 - Proračunska inšpekcija Ministrstva za javno upravo v zvezi z upoštevanjem delovno pravne zakonodaje glede neenakega obravnavanja zaposlenih delavcev pri opravljanju del in nalog vodje enote ni ugotovila neskladij.

V MARIBORSKI KNJIŽNICI je vzpostavljen(o):

1. Primerno kontrolno okolje

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

2. Upravljanje s tveganji:

2.1. Cilji so realni in merljivi, določeni so indikatorji za merjenje doseganja ciljev

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

2.2. Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

3. Na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi.

4. Ustrezen sistem informiranja in komuniciranja

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

5. Ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

6. Notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ

- a) z lastno notranjerevizijsko službo,
- b) s skupno notranjerevizijsko službo,
- c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja, Naziv in sedež zunanjega izvajalca notranjega revidiranja: ABECEDA-REVIZIJSKA DRUŽBA d.o.o., Stanetova ulica 22, 3000 Celje. Matična številka zunanjega izvajalca notranjega revidiranja: 5370612000
- d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.

V letu 2025 sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

- uskladitev internih pravilnikov in navodil s spremembami zakonodaje in vzpostavitev e-poslovanja na področju arhiviranja dokumentacije zavoda.

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

- Dejavniki tveganja v smislu nevarnosti za uporabnike in zaposlene predstavljajo neustrezni prostori Knjižnice Studenci, Knjižnice Pesnica in Bistrica ob Dravi.
- Pomembno tveganje je nezadostno število zaposlenih, omejitve zaposlovanja zaradi omejevalne zakonodaje, kar predstavlja neizpolnjevanje kadrovskih potreb Mariborske knjižnice v skladu s standardi za splošne knjižnice. Tveganje obvladujemo s pomočjo zaposlitve v programih javnih del, s študentskim delom in z zaposlitvami za določen čas. V letu 2025 smo imeli eno zaposleno v programu javnih del.
- Tveganje predstavlja tudi neizpolnjevanje zakonskih obvez občin ustanoviteljic in pogodbenih partneric. Zakon o knjižničarstvu ne vsebuje mehanizma, ki bi občine prisilil k financiranju

knjižnice v obsegu, določenem v zakonu in podzakonskih aktih, zato vse bolj reducirajo sredstva celo za najosnovnejše obratovalne stroške in nakup knjižničnega gradiva.

mag. Klemen Brvar, direktor